

În atmosfera premergătoare zilei de 23 August — zi întimplată și în acest an cu un bilanț bogat de fapte și succese — vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în întreprinderi din Capitală și în Pitești, prilejuind fructuoase dialoguri cu oamenii muncii, reprezintă momente politice ce se încarcă de semnificații deosebite. Analiza activității dintr-un domeniu sau altul relevă progresele obținute și declanșează noi energii pentru dezvoltarea României socialiste, a patriei noastre independente care își serbează a 38-a oară eliberarea de sub dominația fascistă. Președintele țării a fost primit cu profundă bucurie, cu dragostea și încrederea cu care de 17 ani poporul nostru îi întâmpină pașii, gândurile, idealurile strălucitului ctitor al deplinei noastre libertăți, al epocii în care, pentru prima oară în istorie, la scara întregii națiuni a fost adresat îndemnul „să gândim cu capetele noastre”, în sensul afirmării depline a libertății de gândire și acțiune revoluționară, pentru a spori din ce în ce mai prosperitatea patriei pe care o vom lăsa copiilor noștri și șansele păcii pe planeta Pământ.

(Comentarii în paginile 2-3)

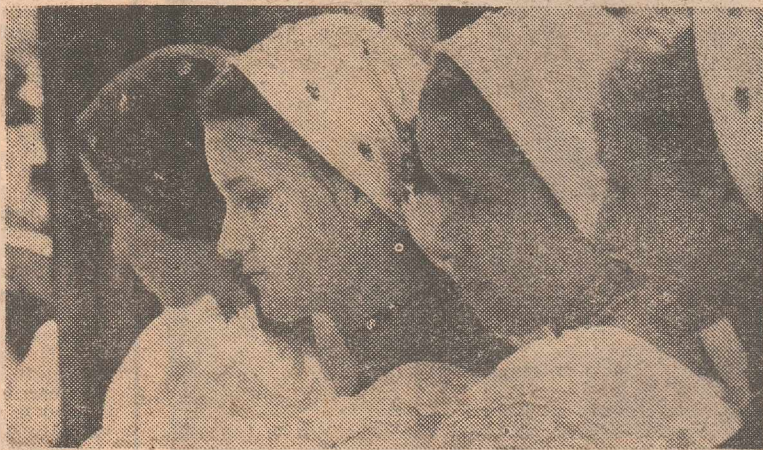
32

ANUL XXXI (1418)
Vineri, 12 august 1982

Flacara

Săptămânal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

SALA DE LECTURĂ

Frumuseți din
Macarureș

ÎNSEMĂRI DINTR-UN SALON AL INVENȚIILOR

**Prioritate românească:
motorul cu ardere externă**

Randamentul de utilizare a combustibilului la motoarele existente cu ardere internă, cu benzină sau motorină, este în prezent între 25 și 34 la sută. Specialiștii din toate culturile lumii, institute specializate, firme solide, stimulate de cursa contracronometru pe care sînt obligate s-o susțină cu concurența, au adus motoarele cu ardere internă în pragul perfecțiunii, însă soluția lor constructivă, în ceea ce privește parametrii funcționali — randament, consum de combustibil, poluare — nu mai permite realizări spectaculoase. Așa se pare, pentru că îmbunătățirile aduse au crescut randamentul doar cu câteva procente. Trebuie altceva și acest altceva plutește în aer de cîntăva vreme.

Ei bine, se pare că a fost dat să se împlină la noi un asemenea eveniment. Din datele pe care le avem, motorul termic ideal al viitorului, motorul cu ardere ex-

(Continuare în pag. 4)

OPREA GEORGESCU ■

**O invenție care
produce energie**

Un grup de specialiști de la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru echipamente energetice și mașini de ridicat și Grupul de șantier montaj cazane Vulcan au pus la punct o tehnologie de valorificare prin incinerare a deșeurilor menajere urbane. Mașinile descarcă gunoierul într-un mare depozit compartimentat, de unde este automat deversat în cele două incineratoare ale instalației. Aici el arde prin autocombustie la 800-1000 °C în contracurent cu aer fierbinte, parcurgînd secțiunile incineratoarelor cu ajutorul unui sistem ingenios de grile mobile. Pînă aici misiunea de distrugere a gunoierilor s-ar putea spune că e îndeplinită. Dar cercetătorii români au căutat să recupereze și căldura produsă, precum și materialele utile existente în deșeurii.

(Continuare în pag. 4)

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Un fizician este totuși un fizician

Dintre toate profesiile din lume, aceea de fizician se numără printre cele în vogă. Asta și datorită faptului că progresul necesar supraviețuirii populației crescînde a Terrei nu poate fi obținut decît cu contribuția determinantă mai ales a citorva domenii și profesii, între care și profesia de fizician. Este deci nu doar la modă azi în lume să te faci fizician, dar este și eficient. Apoi este important pentru o țară să aibă fizicieni mulți și pasionați, societatea aceea fiind eficientă la scară mare și în funcție de măsura în care își formează și își întreținează mica sau marea ei armată de fizicieni. Eficientă nu doar în planul tactic ci și strategic al dezvoltării sale. În cel puțin două locuri însă de pe acest pământ, — la Centrul de cercetare-pentru produse refractare și abrazive din Brașov

și în colectivul din Alba Iulia al acestui centru — adevărul de care vorbeam mai sus ori nu este cunoscut, ori este ignorat de cine nu te aștepti, din rațiuni obscure. Iată: Diana Hossu este fizician cercetător în amintitul colectiv din Alba Iulia. De fapt era, fiindcă nu mai este acolo. Ea a rămas fizician, dar a rămas și fără serviciu. Vom vedea curînd în ce împrejurări, deloc obișnuite. Spus scurt, motivul se poate rezuma la neînțelegeri cu șefii. Într-o scrisoare către redacție, dînsa prezenta mai multe lucruri pe care le considera nefirești: că munca ei este subapreciată, că șefii manifestă rea voință față de ea, că i s-a reproșat faptul că nu vorbește respectuos cu și despre

(Continuare în pag. 17)

DORIN GHERGHINESCU ■

Zile fierbinți pe șantierul Canalului Dunăre — Marea Neagră

o secvență din munca eroică a constructorilor grandiosului obiectiv din Dobrogea

(Pagina 4)

TREI EPISOADE DIN ZILELE BUCUREȘTENE ALE LUI AUGUST 1944

din evocările generalului maior (rezervă)
Dumitru Atanasiu

(Pagina 7)

Cîteva probleme de educație (I)

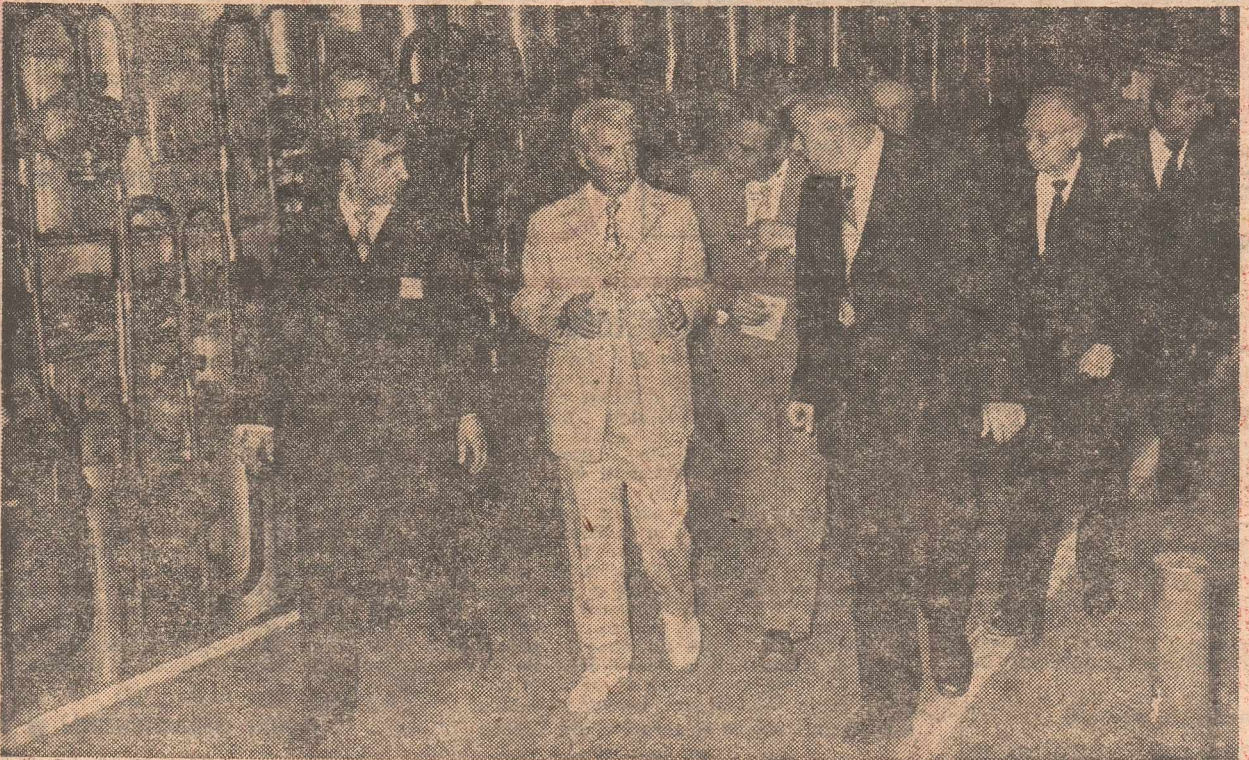
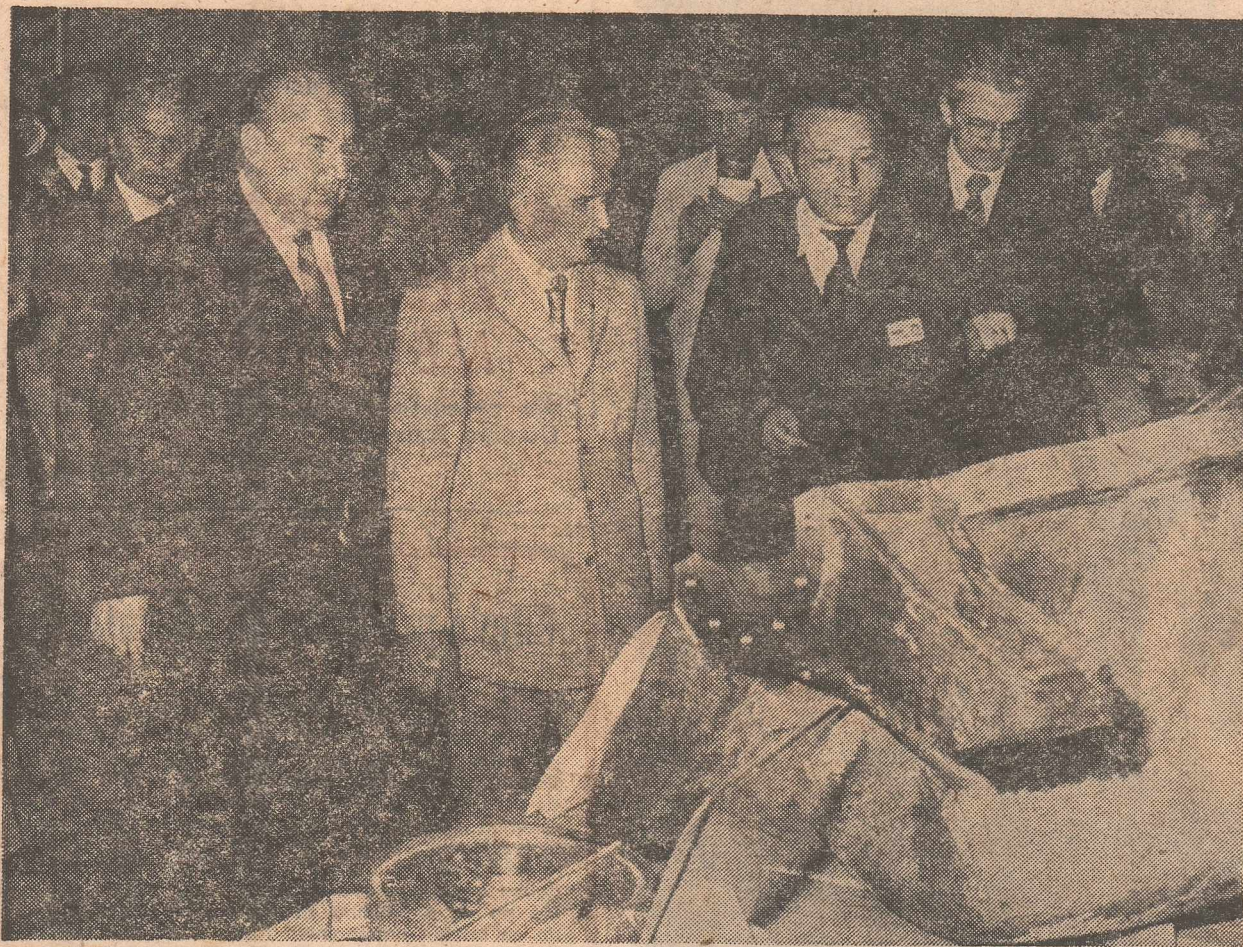
Trec pe lingă urechea noastră, de multe ori, adevăruri fundamentale și nu le auzim. Se petrec în vecinătatea ființei noastre, de multe ori, grozăvii și nu avem suficientă atenție pentru a le sesiza. Suficientă atenție sau sensibilitate. Se repetă erori de prea multe ori — vai, de prea multe ori — care și schimbă doar costumul în care se îmbracă, fără a-și schimba esența antiumană și noi nu sesizăm la vreme pericolul, avînd adesea impresia că anecdotică e mai importantă decît esența. Toate acestea sînt de o anumită slăbire a simțurilor noastre, de un anumit antrenament făcut în fugă în acțiuni de educație. În fapt, educația este aceea care ar trebui să ne dea arma permanentă de luptă pentru bine și împotriva răului. S-ar conveni ca oamenii să aibă mereu la ei această armă, pentru că „vinatul” apare în viață pe neașteptate. Tristețea imensă de a constata că în mod succesiv generațiile umane sînt în situația de a comite aceleași erori nu poate fi compensată decît de speranța că educația cu adevărat revoluționară va trezi în noi toți formidabila plăcere de a li oameni ai Renașterii și ai Noii Omenii. Acestea rămîn simple vorbe, ba chiar mai mult decît atât, vorbe goale, dacă te uiți prin cite o sală de conferințe în care un conferențiar plictisit toacă din gură unui public și mai plictisit adevăruri pe care și conferențiarul și publicul le cunosc, dar care n-au nici o strălucire participativă, nu prezintă urmele nici unui angajament organic. Și rămîn vorbe goale acestea și dacă te uiți la puzderia de ședințe în care nu se dezbate nimic și totul e dinainte știut, totul e dinainte clarificat, adevărurile sînt cunoscute, iar cei din ședință nu încearcă decît să le caute bruma de argumente formale de care au nevoie, dacă ar căuta cineva prin procesele-verbale. O asemenea canoadă de vorbe goale ar reieși și din unele acțiuni culturale în urma cărora omul pleacă nu reconfortat și îmbogățit, ci sărăcit și cu gustul aproape iminent al sinuciderii spirituale.

Voi încerca în această revistă să supun atenției cititorilor cîteva probleme ale educației. Prima la care mă voi referi chiar în articolul de față este calitatea educatorilor. Și voi spune în primul rînd că am constatat prea adesea că educatorii, de meserie nu-i așa, sînt lipsiți tocmai de competență și fac ceea ce fac ca să treacă vremea și să se considere încheiată încă o acțiune educativă. Concret: într-o sală de spectacole, într-un moment al unui spectacol de poezie și muzică, tinerii se ridică în picioare și încep să aplaude frenetic, să se miste, să dea semne vizibile ale adeziunii lor la ideile mari ale scenei. În acea clipă cîțiva așa-zisi oameni de ordine, conform unei înțelegeri cu factorii de educație din locul respectiv, încep să-i bruscheze pe tineri și să-i așeze pe scaune, să-i jignească și să-i „educe” în sensul de a sta liniștiți, de a nu se comporta ca niște „descreierați”. M-am întrebat de ce această atitudine. Să nu fi fost de acord cei din sală cu ideile pe care le aplaudau tinerii? Nu

(Continuare în pag. 19)

ADRIAN PAUNESCU ■

Cîrma țării e între oameni, iar cîrmaciul

Preocupare constantă pentru munca și viața locuitorilor Capitalei, pentru noua înfățișare a Bucureștiului

Recenta vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unități economice și la obiective social-edilitare din Capitală s-a constituit, în aceste zile premergătoare mării sărbători de 23 August, într-un amplu și semnificativ dialog în care au fost antrenate colectivele unor reprezentative întreprinderi bucureștene. Un dialog viu și nemijlocit cu producătorii și creatorii bunurilor materiale despre cerințe stringente ale economiei naționale, dar și despre propriile lor probleme de viață și de muncă. Dar pot fi ele oare separate, privite izolat? Credem că nu. Și tocmai fiindcă se întrepătrund și se condiționează reciproc, problemele abordate cu prilejul acestei vizite de către secretarul general al partidului sînt și ale noastre.

La Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița roșie”, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu proiectează atenția asupra unei probleme de maximă actualitate și complexitate: *extinderea mecanizării, automatizării și robotizării producției, asimilarea de noi tehnologii și produse, reducerea importurilor și diminuarea consumurilor specifice de metal, energie și combustibil.*

Acuitatea problemelor energetice cu care sîntem confrunțați — ca și restul lumii — și-a pus, firește, și ea pecetea asupra dialogului purtat de secretarul general al partidului la „Grivița roșie” și la alte întreprinderi vizitate. În adevăr, după cum se știe, *programul energetic nuclear al României, de care sînt legate atîtea speranțe, își găsește materializarea nu numai pe șantiierul de la Cernavodă al primei noastre centrale nucleare-electrice și al celor ce îi vor urma, ci și în marile citadele ale industriei, destinate să le înzestreze pe cele dintîi cu echipamente complexe de înaltă clasă și fiabilitate.* În acest cadru mai larg au fost dezbătute, în cursul vizitei, sarcinile ce revin Întreprinderii de utilaj chimic „Grivița roșie” și Întreprinderii de mașini grele.

O cale sigură pentru mărirea gradului de competitivitate o oferă *diversificarea gamei de produse, valorificarea superioară a materiei prime.* Dătătoare de reale beneficii, în sensul cel mai larg și mai nobil al cuvîntului, sînt doar inteligența și măiestria omului, încorporate în produse. Faptul că la Întreprinderea textilă „Dacia”, bunăoară — o altă întreprindere vizitată — s-a manifestat preocuparea pentru diversificarea gamei de produse și că produsele noi dețin o pondere de peste 60%, în paralel cu micșorarea consumului de materie primă și cu sporirea gradului de finețe a articolelor textile fabricate aici, învederează modul eficient în care prind viață indicațiile conducerii superioare de partid.

Cum să realizăm *produse noi, mai durabile și mai competitive?* Acestea au fost „coordonatele” vizitei la Întreprinderea „Autobuzul”. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se respecte cu strictețe măsurile stabilite privind tipizarea, fără care nu poate fi concepută o producție competitivă, de mare serie.

Ideea *valorificării superioare a materiei prime* capătă un relief deosebit în metalurgie, mare consumatoare de metal prin definiție — se spune. Ei bine, nu! Și în acest sector, inteligența tehnică și spiritul gospodăresc trebuie să-și spună cu țările cuvîntul. După cum s-a relevat în cursul vizitei la Întreprinderea „Republica”, utilizarea unor tehnologii moderne — analizată de tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu specialiștii prezenți — trebuie să ducă la reducerea consumului de metal și a altor cheltuieli materiale.

Contribuția însemnată a cercetării științifice proprii în elaborarea de tehnologii moderne capabile să asigure noilor sortimente înalți parametri tehnici și funcionali — evidențiată la „Aversa” și la Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice — se înscrie pe aceeași linie majoră de preocupări vizînd la sporirea calității produselor și a competitivității. La Întreprinderea „Electronica”, s-au raportat secretarului general al partidului măștrile constructive și tehnologice, metodele moderne de control aplicate, acțiunile de reorganizare mai judicioasă a fluxurilor tinzînd la sporirea continuă a calității produselor. Un prim rezultat: dublarea duratei medii de bună funcționare a aparatelor TV.

Pe tot parcursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu numeroși muncitori, interesîndu-se de condițiile de muncă, de viața lor. Activitățile de producție nu au și nu pot avea altă finalitate decît îmbunătățirea continuă a traiului, mai bune condiții de viață și de civilizație. Altfel spus, o nouă calitate a muncii trebuie cu necesitate să determine o *nouă calitate a vieții.* În acest context, merită relevat că, oprindu-se și în zona Uranus a Capitalei, unde au început din anul 1980 însemnate lucrări edilitare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut arhitecților, constructorilor, edililor Capitalei să acorde o atenție deosebită concepției liniei arhitecturale a fiecărei clădiri, astfel încît tot ce se realizează în această parte a Bucureștiului să fie frumos, să confere autentice valori urbanistice, să reprezinte o zonă de referință în arhitectura românească.

Atenția acordată problemelor economice majore se însoțește astfel cu preocuparea constantă a secretarului general al partidului pentru noua față a Bucureștiului, pentru viața cotidiană a locuitorilor săi, pentru cerințele omului muncitor care, singur, dă viață programelor partidului, transformîndu-le din directivă în realități ale României de azi și de mâine.

LIONEL NIȚESCU

e permanent și întâiul la datorie

Împreună cu făuritorii de bunuri materiale și spirituale din județul Argeș

În climatul de muncă responsabilă, plină de abnegație, ce caracterizează activitatea tuturor colectivelor de oameni ai muncii din industrie și agricultură, acum, cu puțin înainte de marea noastră sărbătoare de la 23 August, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu, de alți membri din conducerea partidului și statului, inscrie în Cartea țării și înspre binele țării, o nouă vizită de lucru în județul Argeș. Noul dialog al secretarului general al partidului cu locuitorii județului Argeș, fructuos ca de fiecare dată, evidențiază cu claritate însemnătatea și rodnicia analizei la fața locului, împreună cu făuritorii de bunuri materiale și spirituale, a problemelor fundamentale ale dezvoltării țării. Dar acest mod de lucru, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a ridicat la rang de principiu călăuzitor al întregii sale activități, ne dovedește că în concepția secretarului general al partidului, cirna țării se află între oameni, iar cîrmaciul este permanent și întâiul la datorie.

Și de data aceasta, obiectivul vizitei a fost: examinarea rezultatelor obținute în îndeplinirea planului pe anul în curs, a căilor și modalităților practice de îndeplinire, la un nivel calitativ și de eficiență superior, a obiectivelor actualului cincinal.

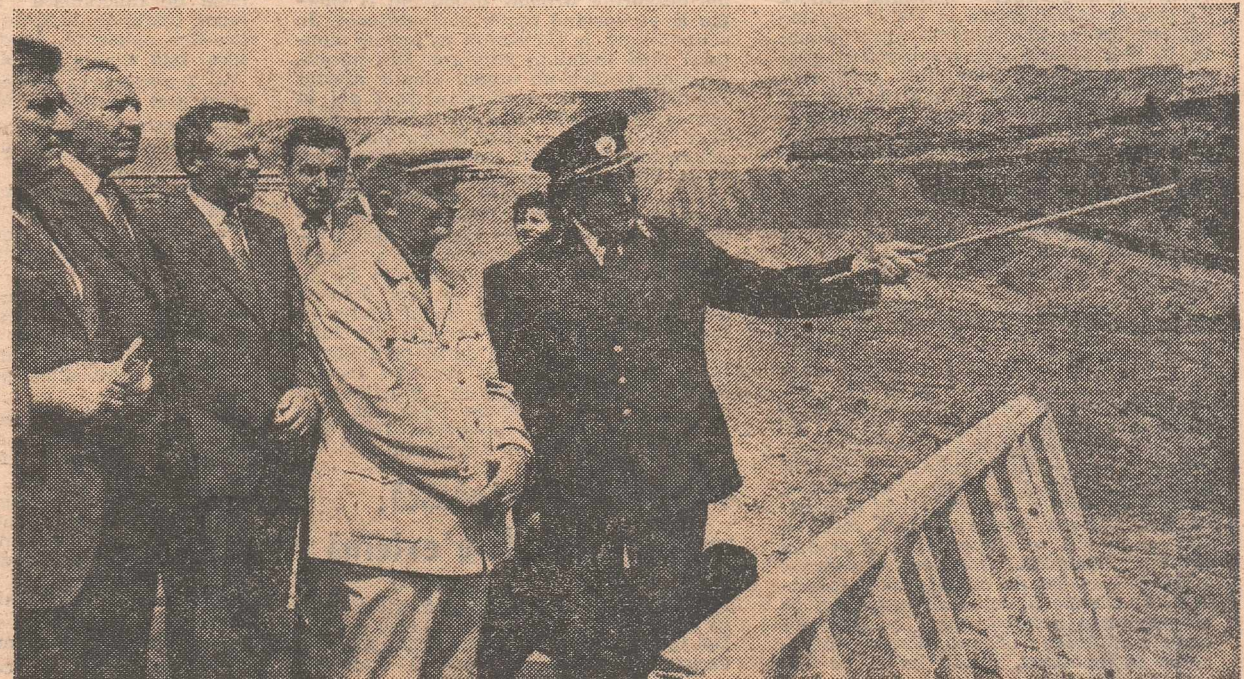
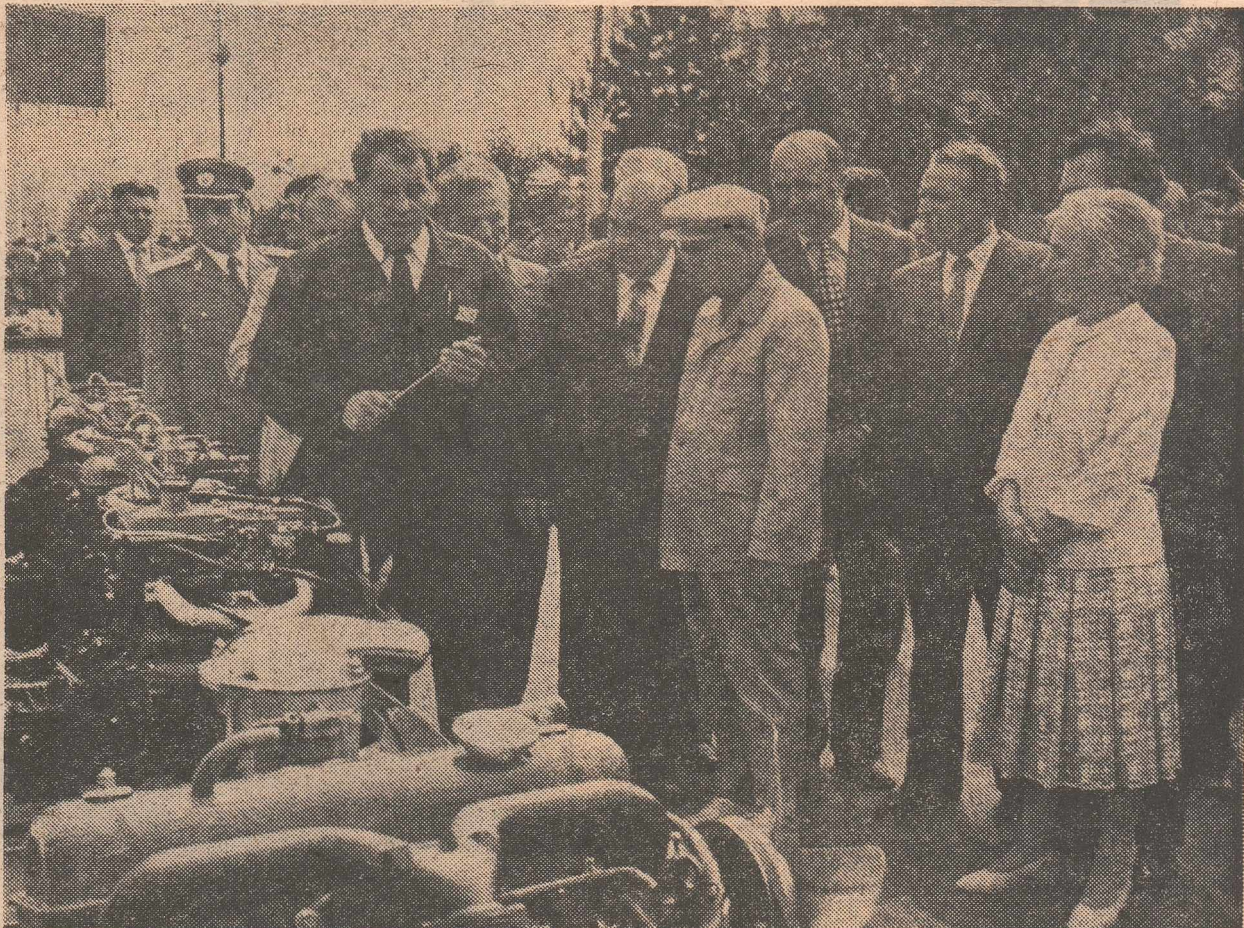
La Curtea de Argeș, prima dintre localitățile înscrise în traseul acestui nou dialog de lucru, unde locuitorii i-au întâmpinat pe înalții oaspeți cu sentimente de aleasă stimă și prețuire, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat au vizitat Întreprinderea de bioproteine, Întreprinderea de porțelan pentru menaj, construită la indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a valorifica superior materia primă existentă în zonă, precum și pentru a folosi mai bine forța de muncă existentă, Întreprinderea de produse electrotehnice și electronice, Întreprinderea „Electro-Argeș”.

Ce s-a desprins din vizita în aceste unități? Ca de fiecare dată, prețioase și necesare indicații: la Întreprinderea de bioproteine a fost analizată posibilitatea de extindere a acestei capacități care să asigure o folosire mai bună a derivatelor petrochimice, în condiții de maximă eficiență economică; s-a indicat să se găsească soluții ca anumite părți din utilaje să fie confecționate din mase plastice, evitîndu-se astfel consumul de metal; secretarul general al partidului a cerut de asemenea să fie luate toate măsurile ca, încă în acest an, unitatea să producă la întreaga capacitate, să se acorde în continuare o atenție sporită eliminării importului, reducerii consumurilor de materii prime și materiale, de energie, pentru a-și îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile. La Întreprinderea de porțelan pentru menaj, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se sporească eforturile pe linia diversificării gamei sortimentale, a valorificării la un nivel superior a creației artistice locale, introducerii în circuitul larg a motivelor de inspirație folclorică. S-a indicat, totodată, factorilor de răspundere din întreprindere, conducerii ministerului și centralei de resort să ia măsuri pentru sporirea producției de articole decorative din porțelan, atât în cadrul unității vizitate, cât și pe ansamblul industriei de profil. În continuare, la Întreprinderea de produse electrotehnice și electronice „Electro-Argeș”, s-a examinat aspecte privind dezvoltarea economică și socială a orașului Curtea de Argeș, prilej cu care secretarul general al partidului a cerut edililor să acorde cea mai mare atenție modernizării, înfrumusețării orașului, a centrului civic; iar conducerii întreprinderii, colectivului de oameni ai muncii li s-a indicat să acționeze pentru dezvoltarea producției de utilaje realizate prin autoutilare, în vederea modernizării proceselor de fabricație, a creșterii gradului de mecanizare. S-a cerut, de asemenea, să fie continuate eforturile în direcția introducerii în fabricație a noi tehnologii, creșterii gradului de utilizare a materiilor prime și materialelor indigene, reducerii în continuare a consumurilor, utilizării cu maximă eficiență a capacităților de producție.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului au fost întâmpinați cu aceleași sentimente de dragoste nețărmurită și stimă de către mii de mineri din vechiul bazin din Cîmpung Muscel, care dă țării cărbune de peste un secol. Aici, pe colinele multicolore și într-o ambianță entuziastă a avut loc întâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu minerii musceleni. Întîlnire în cadrul căreia au fost examinate și stabilite căile și modalitățile concrete prin care ei pot să dea patriei mai mult cărbune, să-și aducă o contribuție sporită la asigurarea independenței energetice a țării. Ținînd seama de programul energetic pînă în 1990, de necesitatea de a crește ponderea cărbunelui în energia țării și de faptul că în această zonă există încă rezerve mari de cărbune, a afirmat tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar ca în următorii 3-4 ani să ajungem la cel puțin 3 milioane tone de cărbune din acest bazin minier... Cunosc minerii de pe aceste meleaguri încă din '35. Știu că avem muncitori, tehnicieni și ingineri cu o experiență îndelungată și am convingerea că vor face totul pentru a se achita de această îndatorire de onoare față de patrie ca să-și aducă o contribuție tot mai importantă la asigurarea țării cu cărbune, la independența energetică a României”.

Cînd aceste rînduri erau încredințate tiparului, la încheierea ediției, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu continua în unități agricole din județul Argeș.

N. GRIGORE ■

ZI DE AUGUST LA CANAL

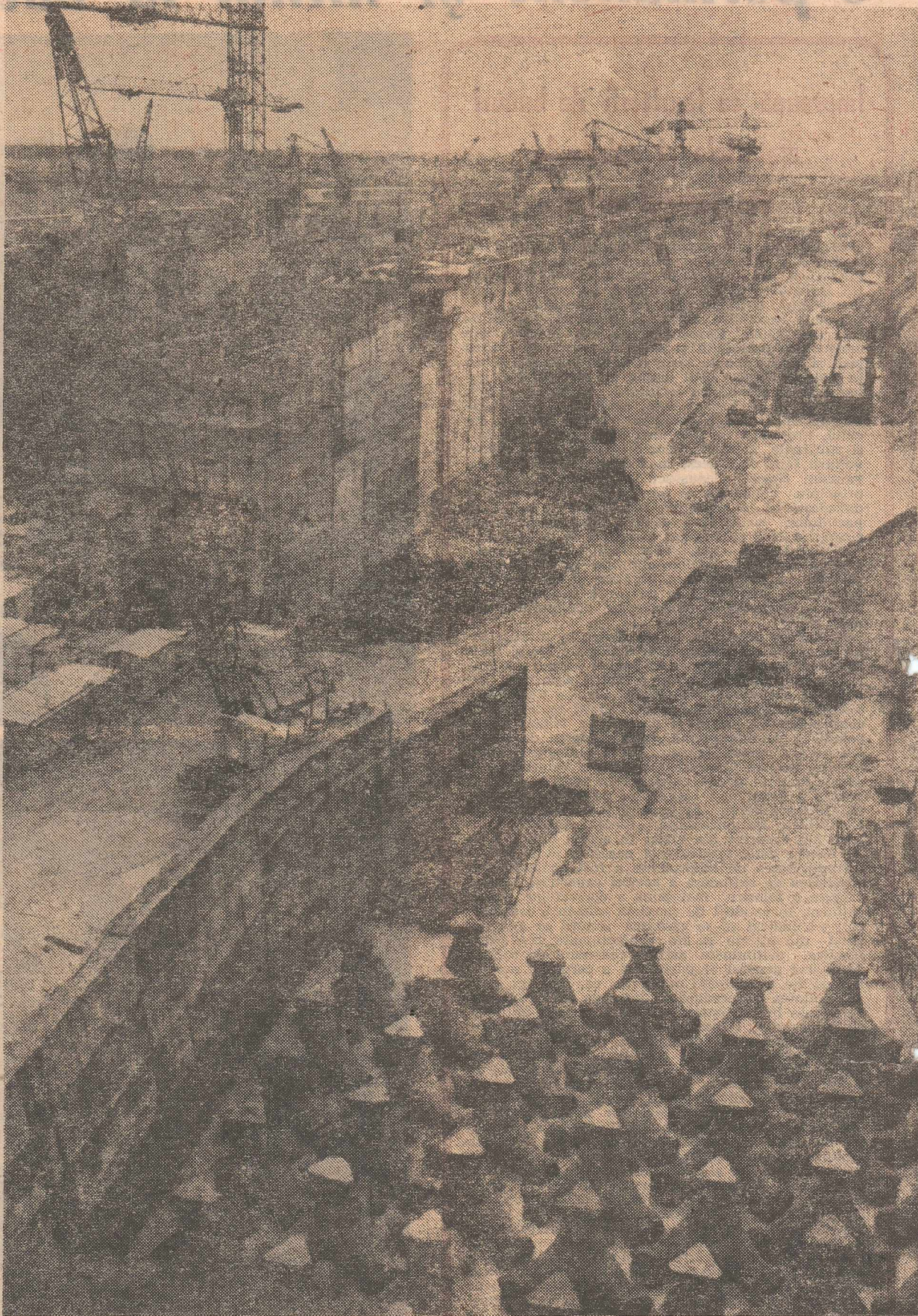
Ambianță specifică marilor noastre șantiere. Un „Cifarom” și-a făcut, iată, apariția pe drumeagul desfundat ce duce spre rampa de descărcare. Buldozeristul Oancea Grosu îl netezește calea cu o lamă de S-1500 pe șenile pentru ca omul cu betoniera să poată ajunge fără să împotmolească în locul de acces la cofrajul Căderii I a deversorului din Valea Lazu. Imediat după el vine să-și descarce autobetoniera și Dumitru Sima, un tânăr care de curând a împlinit 27 de ani. Este cea de-a treia cursă pe care a făcut-o în această dimineață ploioasă. „Afarisita asta de ploaie — zice — ne-a cam dat bătaie de cap, însă nu ne dăm bătuți. Pmă deseară sper să-mi îndeplinesc norma de 10 curse. Rău e că la noi, la laboratorul stației de betoane, treaba nu-i suficient de bine organizată și ne cam pierdem vremea pe-acolo. Ei, dar asta face parte din micile noastre necazuri...”

Ca din pământ apare aici, la punctul său de lucru, maestrul Gheorghe Sava, bărbat vinjos și brun, cu un aparat de emisie-recepție pe umăr. Mi se adresează scut: Știi dv. ce-ar însemna să întârziem această lucrare? Îi răspund că nu, nu știu. Înseamnă — mă lămurește tot el — pericolul de a cădea noroiul în cofrag, de a sparge betonul și de a relua de la capăt turnarea a nu mai puțin de 70 de tone!...

...Tot aici, la deversor, facem cunoștință cu inginerul Constantin Nicola. Tânărul specialist ne poartă binevoitor prin „groapa” ecluzei și, în timp ce asistăm la efectuarea operației de urcare a cofragului metalic pe rețeaua de fier-beton a celui de-al 23-lea pilon al coloanei de dirijare din port-amonte, mă dojeneste, reproșându-mi că noi, jurnaliștii, vedem adesea viața pe șantier cam de la distanță și în roz, că sesizăm doar elanul patriotic, ocolind uneori cu dezinvoltură asprimea muncii și vieții acestor oameni, uitând că nu o dată n-au timp nici măcar să-și cumpere cele trebuitoare asigurării calorilor necesare și cad frinți de oboseală. „Dacă ești matale curajos — mă îndeamnă zimbând inginerul — apoi scrie asta în revistă: cum că noi, șantieristii, am vrea ca unele alimentare din Constanța să-și revadă programul și să-l prelungească, dacă e posibil, până la orele 21 seara. Că am vrea o asistență sanitară mai operativă și mai calificată pe șantiere și să nu ni se mai vindă conserve alterate la puțanele noastre puncte alimentare destul de prost aprovizionate...”

În imediata apropiere a locului se află în plină activitate un grup compact de fierari-betonisti. În primele rânduri sînt Constantin Har, Mihai Bratu, Ion Oaida, Vasile Dolfeanu, secundați de soldații constructori Marian Dăncescu, Mihai Ward, Ion Dumitriu și Gheorghe Iarmalai. Zoresc împreună la confecționatul unei complicate armături metalice pe care macaraua-turn o va lua curînd și, după ce o va purta cu brațul ei prin văzduh, o va așeza exact pe postamentul dinainte stabilit. Băieții aceștia veseli, veniți din toate colțurile țării, glumesc între ei și rid. Uneori, cîntînd sau fluierînd, ei își fac munca mai ușoară, cu toate că pe fețele lor imbușurate li se preling acum grele broboane mari de sudoare. E semn că soarele amiezii devine neiertător. Dar nici dogoarea lui, la fel cum nici dezlănțuirea ploii torențiale, nu-i sperie cituși de puțin și nu le stăvilește avîntul. Toți își amintesc cu emoție nedisimulată de recenta vizită făcută chiar aici pe șantier de secretarul general al partidului, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a cerut tuturor ca, pînă la sfîrșitul lunii aprilie 1983, să încheie în linii mari lucrările, astfel încît prima navă să poată trece prin canal. Sînt pe deplin convinși că trebuie neapărat să-și facă datoria...

MIHAI STANESCU

O invenție care produce energie

(Urmare din pagina 1)

— Vorbind și în limbajul cifrelor — adăugă inginerul Marian Radu, principalul catalizator al echipei, — instalația produce 2,5 Gcal/h apă fierbinte la 110°C, care încălzește 300 de apartamente convenționale. În plus trimite spre combinatele siderurgice anual 1800 tone fier recuperat, astfel, din gunoaie. Ar mai fi de adăugat că instalația nu consumă combustibil (doar cantități mici la pornire), ba din contră, economisește 2000 tone combustibil convențional care ar fi folosit la încălzirea apei de termoficare. Ar mai fi interesant de arătat că am extins cu succes cercetările în stația pilot în direcția recuperării înainte de incinerare (prin depresiune) a hirtiei și materialului plastic din gunoi.

Mai adăugăm noi că instalația specialiștilor români, folosind soluții originale, este brevetată în 14 țări, ca S.U.A., Franța, R.F.G. etc. Ea folosește ca alimentare deșeurii cu putere calorifică de max. 700 Kcal/kg în timp ce în străinătate instalațiile similare pornesc de la minim 1500 Kcal/kg. Dar cum există și în țările puternic industrializate tendința recuperării prealabile a hirtiei și materialului plastic, apare o scădere a proprietății de combustie a gunoaielor, motiv pentru care tot mai multe țări se interesează și propun cooperări, deoarece procedeul românesc folosește gunoaie de calitate mult inferioară. În spatele funcționării instalației de la Iași stau niște oameni cu dragoste pentru profesie, pasionați. Pentru conceperea și realizarea instalației ei au stat

săptămîni întregi lîngă fiecare operator pentru a-l învăța secretele fiecărui utilaj. S-ar putea povesti multe despre „arderea” lor.

Cu această instalație concepută pentru orașe de 200-300 mii locuitori, Iașiul, care a avut curajul să spargă gheața și a manifestat încredere în profesionalismul specialiștilor români, și-a rezolvat problema deșeurilor urbane, producînd și energie și recuperînd materiale valoroase. În această lună, la Constanța va începe montajul unei instalații similare. Din păcate, utilajele pentru un modul identic afectat municipiului București stau de 2 ani în curtea I.C.S.I.T.E.E.M.R. și G.S.M.C. Vulcan, fără ca din partea întreprinderii de salubritate București, care le-a comandat, să se întreprindă măsuri concrete pentru montarea lor. În ultimul moment aflăm că la intervenția conducerii de partid a municipiului, se vor demara lucrările de investiții pentru rezolvarea modernă a acestei importante probleme gospodărești. Și celelalte mari orașe care se vor dota cu astfel de instalații, și ar trebui să fie cit mai multe, trebuie să creeze din timp cadrul organizatoric de derulare a investiției, pentru a se egala recordul Iașului de construire și intrare în funcțiune în circa 1 an. În plus, trebuie școlarizat personalul viitoarelor obiective. La Iași există de pe acum o experiență.

Prioritate românească: motorul cu ardere externă

(Urmare din pagina 1)

ternă și recuperare de căldură este pe cale să se nască la noi. Dar despre ce e vorba? Doi inventatori români, Teofil Pascovici și Constantin Ungureanu, primul specialist

de înaltă calificare în mecanică, electro-tehnică și automatizare, al doilea inginer, lucrează de 18 ani la această idee. Brevetul de invenție nr. 78975 din 26 februarie 1982 conferă caracter de nouitate pe plan mondial acestei realizări românești.

Soluția tehnică propusă de autori reprezintă un progres tehnic față de motoarele existente, Otto și Diesel. Motorul are un ciclu de funcționare și o diagramă de lucru originale, diferite de cele ale motoarelor existente, fiind superioare acestora. Iată avantajele expuse de autori:

- Funcționarea sa cu combustibili lichizi grei (motorină, petrol, țiței).
- Ridicarea randamentului de utilizare a combustibilului de la 25-34 la sută la 60-70 la sută.
- Economii de combustibil de aproximativ 50 la sută.
- Ardere externă, controlată la temperaturi ridicate, deci bilanț termic foarte bun.
- Recuperarea căldurii din apa de răcire și din gazele evacuate. Căldura recuperată, reintrodusă în camera de ardere determină reducerea substanțială a consumului de combustibil pe unitatea de putere.

— Permite eliminarea poluării chimice prin arderea completă a amestecului carburant la temperaturi foarte ridicate (800 grade).

— Greutate mai redusă pe Cal Putere deoarece nu impune realizarea de presiuni mari așa cum solicită motoarele existente, deși presiunea medie de lucru a ciclului funcțional al motorului preconizat este cu mult superioară presiunii medii de lucru a motoarelor existente.

— Este singurul motor care poate folosi în mod eficient și alți combustibili — car-

bune pulverizat sau energie atomică.

Autorii au rezolvat toate problemele legate de funcționarea motorului: ungerea și răcirea distribuitorilor, limitarea temperaturii în camera de ardere externă pînă la nivelul optim de funcționare a acestora și a motorului, brevetarea ca instalație de sine stătătoare a camerei de ardere etc.

În ce fază ne găsim? Este în construcție un prototip, adaptat la un motor Dacia 1300. Prototipul va funcționa cu motorină și va echipa un autoturism Dacia 1300 ce se prevede, după calcule și după modul de funcționare a modelului de capacitate mică realizat deja, că va consuma, la parametrii normali de funcționare, jumătate față de motorul clasic. Tehnicienii speră să fie gata pînă la sfîrșitul anului.

Curios dar adevărat, titularul de brevet este Trustul de construcții hidrotehnice prin Grupul de șantiere „Olt inferior”, unitate nespecializată în probleme de motoare.

După terminarea prototipului urmează seria zero pentru un autoturism Dacia 1300 echipat cu motor cu ardere externă. Atențiune! Pentru o asemenea idee, care, credem noi, valorează milioane, merită să ne grăbim. Să scurtăm la minimum fazele necesare omologării, să asigurăm condiții optime de lucru autorilor, să-i înconjurăm de cei mai buni specialiști din domeniile care conlucrează la realizarea integrală a motorului. Pentru ca lucrurile să meargă repede și bine, trebuie alcătuită, sub conducerea tehnică a inventatorilor, o echipă care să lucreze efectiv — proiect, tehnologie, execuție.

Îndrăznim să afirmăm că acest motor va fi o nouă pagină în cartea noastră în care s-au înscris realizările spectaculoase ale tehnicii românești.

Bogata vară a grădinarilor

Fetești:

Viața nu este o conservă ermetic închisă

Unei fabrici de conserve nu i se trimite, în general, scrisori de mulțumire. La fabrica din Fetești s-au primit totuși câteva. Directorul Mircea Breben se abține să le dea o importanță mai mare decât s-ar cuveni. După opinia sa, aceste scrisori provin din partea unor pensionari care resimt mai acut, s-ar zice, nevoia de comunicare. Altfel, de bună seamă, un semn de mulțumire din partea celor ce cumpără conservele produse aici ar fi chiar absența reclamațiilor. Fabrica din Fetești se numără printre cele câteva, patru-cinci, mai mari din țară, și de citiva ani n-a mai primit nici o reclamație. Ceea ce este o reușită, fără îndoială, remarcabilă dacă ținem seama că pe lângă conservele vândute pe piața internă fabrica exportă în vreo 20 de țări.

Dar și la I.P.I.L.F. Fetești au existat și există probleme. Fabrica a încheiat anul trecut, de exemplu, cu pierderi de mai multe milioane de lei. În procesul de fabricație a pastei de tomate s-a întâmplat ca în loc de 8,8 kilograme, cit sînt necesare în mod obișnuit pentru producerea unui kilogram de pastă, să trebuiască să se consume 10,6 kilograme de tomate. Vreunui cetățean grăbit faptul ar putea să i se pară mărunț, derizoriu, dar pentru oamenii fabricii el a însemnat cel mai mare necaz al anului. Pentru a produce cantitatea planificată de pastă, fabrica a fost nevoită, din cauza calității necorespunzătoare a materiei prime, să consume cu 8.500 tone roșii mai mult decât se prevăzuse. Dacă un kilogram de roșii a fost plătit cu 80 de bani, 8.500 de tone au costat 7 milioane de lei în plus. Și n-au fost singurele pierderi. Pentru a fi aduse în întreprindere aceste sute de tone de roșii a fost nevoie de vreo 2.000 de transporturi, costul mediu al unuia singur fiind de 1.000 lei. În fine, pentru prelucrarea acestei cantități suplimentare și neprevăzute de roșii a mai fost nevoie de un consum, peste prevederile planului, de 400 tone de păcură plus curent electric. S-a ajuns în această situație pentru că materia primă, se înțelege, nu s-a încadrat în limitele stasului iar consumul fabricii se stabilește, desigur, în funcție de o materie primă despre care se crede că respectă stasul. Și n-am fi amintit despre acestea dacă n-am fi convingși că inginerul Mircea Breben avea dreptate cînd spunea: „Dacă avem materie primă de calitate, facem și noi conserve de calitate. S-a acreditat, din nefericire, opinia eronată că dacă niste legume s-au depreciat, fie și parțial, se poate zice: s-au depreciat? haideti repede cu ele la fabrică”.

Din cele 22.500 tone de conserve, cit reprezintă planul pe '82, fabrica a produs în primul semestru 6.500. Ceea ce nu este puțin pentru începutul perioadei de conservare a legumelor și fructelor. Fabrica din Fetești are contracte cu C.L.F.-urile Tândărei, Slobozia și Urziceni, cu I.L.F. Călărăși și cu o seamă de unități agricole din preajma ei:

I.A.S. Bărăganul și C.A.P.-urile Fetești, Bordsani, Făcăieni, Progresul, Săveni. Reprezentanții acestor unități se întîlnesc săptămînal cu conducerea fabricii și întocmesc așa-numite grafice de afliure care uneori sînt respectate iar alteori nu. Cînd se întîmplă să nu fie respectate, lucrurile se petrec așa cum ne încredințăm tehniciana Maria Postole de la serviciul aprovizionare-desfacere-transport al fabricii: „Lucrăm cu unități din două județe, Ialomița și Călărăși. Noi aparținem de județul Ialomița iar județul Călărăși are și el, precum se știe, o fabrică la Valea Roșie, lângă Oltenița. Chiar dacă încheiem contracte, ei nu ne dau materie primă decât după ce, mai întîi, își asigură materia primă pentru fabrica lor. Nici n-aș putea spune că nu este acesta un lucru firesc. De exemplu C.L.F. Lehliu ne-a stopat 70 hectare de mazăre, motivînd că tot ce se va culege de pe ele va fi trimis la Valea Roșie”. Consecința acestei dispute este că fabrica de la Fetești, care trebuie totuși să producă întreaga cantitate planificată de conserve de mazăre, aduce mazăre de la Adjud. Iată ce ne spune inginerul Gheorghe Nicolae, director coordonator: „Patru mașini dintre cele pe care le-am închiriat de la I.T.S.A.I.A. și I.T.A. fac curse la Adjud. O cursă durează două zile și ne costă 3.800 de lei. Cum prețul mazării este direct proporțional cu itinerarul ei, ca să zic așa, turistic, realitatea este că noi scumpim în acest fel mazărea cu aproape 90 de bani kilogramul”. Desigur că am mai putea să ne oprim și asupra faptului că unități mai apropiate de Fetești, precum C.A.P.-urile Cosmestii sau Slobozia Nouă, încearcă să livreze mazăre ajunsă la „maturitate fiziologică” (în tendința lor, firească oarecum, de a se înscrie cu producții mai mari la hectar) în vreme ce fabrica pretinde mazăre cu „maturitate tehnologică” (pentru a evita ca boabele să fie amidonate, adică uscate și tari), ori asupra unui alt fapt, mai greu de justificat, că legumele trimise fabricii au un procent prea mare de impurități (ceea ce determină fabrica să plătească un om, Ion Adam, numai pentru ca el să transporte zilnic gunoii, cu un tractor cu remorcă, undeva în afara orașului). Chiar mai urgent și de însemnat mai mare decât cele de mai sus este însă că întreprinderea deține la începutul semestrului doi în stoc ambalaje doar pentru 4.000 de tone iar capace pentru borcane nu mai avea decât pentru 500 tone de conserve. Intrucît aceasta este o problemă care, în ciuda tuturor eforturilor și reglementărilor legale, întârzie să fie rezolvată, conducerea fabricii a propus, deocamdată fără succes, să construiască din oțel inoxidabil niste recipiente mari de 30-50 de tone, care să poată fi păstrate într-un depozit frigorific. Investiția s-ar ridica la cel mult două milioane de lei iar recuperarea acestei cheltuieli s-ar produce, în mod cert, în doi ani. Soluția prezintă o serie de avantaje, cum spunea inginerul Mircea Breben: „Dacă am avea aceste recipiente am produce în plin, fără griji. Iar după trecerea sezonului, prin noiembrie-decembrie, putem spune: în ce fel de borcane ne cere firma cutare, să zicem, pastă de tomate? În borcane de tipurile x și y sau z. Pe măsură ce primim ambalajele potrivite, desfacem recipientele”. De unde se vede că viața într-o fabrică de conserve nu este, într-adevăr, o conservă ermetic închisă și bine lustruită.

D. CONSTANTINESCU

Rădăuți:

Țărani cu vocație de cercetători

O prejudecată este o părere pe care cineva și-o face dinainte despre un lucru. Sau pe care o preia fără să se întrebze de adevărul ei. Astfel spun dicționarele și au dreptate. Forța oricărei prejudecăți constă în aceea că nu-ți dai decât rareori seama de prezența și efectele ei. Cel mai adesea nu știi nici de unde și cînd ai contractat-o. Și mai e ceva: nu evită oamenii fără prejudecăți. Iar o prejudecată — ca și necazul — nu vine niciodată singură. Pricinile ei subtile țin de o altă, mai mare, efectele ei au la rîndul lor toată prestația prejudecății de sine stătătoare. Soluția e una singură: să te întrebzi mereu asupra calității judecăților pe care le emiți și a opiniilor pe care le conservi în ce privește un om, o întîmplare, un lucru oarecare. Să nu le lași să se înveciească, să aibă, ca statuile, patină.

Am trecut în mai multe rînduri prin câteva sate foarte aratoase din județul Suceava și m-am minunat cit de mare le pare bunăstarea. Casele parcă-s trase de pe un singur clișeu. Odăi înalte, semețe chiar, garduri drepte, curate, întregi, nici unul însă cu fala aceea cam groasă a îmbogățitorilor din nimic. Sate cu flori multe în marginea drumurilor, cu acoperișurile clădirilor parcă proaspăt vopsite. Genul

aceia de așezări care te izbesc printr-un soi de plăcută monotonie în chiar maiestratea lor. Localitățile se cheamă Bădeuți, Milișăuți, Iaslovăț, Lunca și Gara, iar comuna Emil Bodnaraș.

I-am povestit cuiva, unui om cu care schimb din cînd în cînd păreri și de cuvîntul căruia țin cont — probabil pentru că se pricepe atît de bine să mă asculte, să-mi confirme ideile și, firește, prejudecățile — ce frumos arătau satele astea și ce simple trebuie să fie, pînă la urmă, mecanismele sărăciei și ale abundenței. „Ei, mi-a răspuns omul cu care schimb din cînd în cînd păreri, n-ai auzit? Sint aia, care vind castraveți prin țară!”

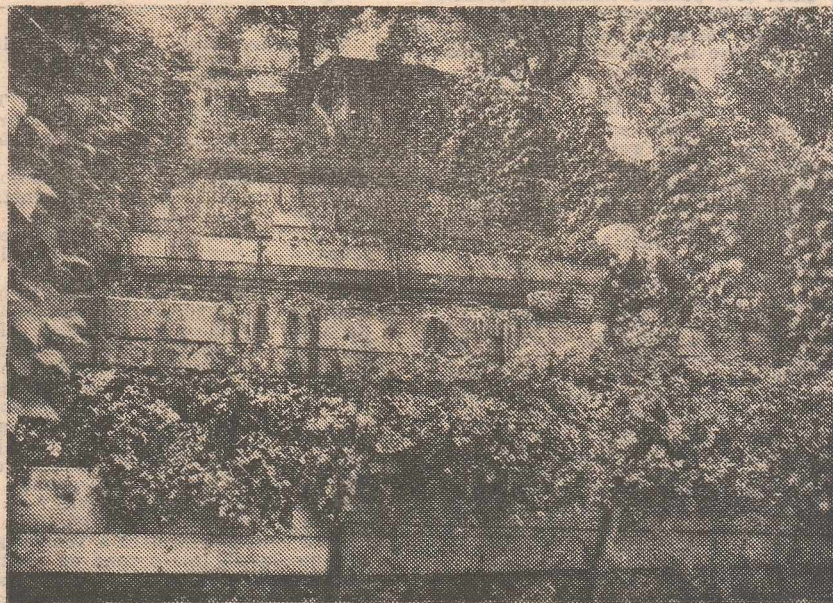
Am acumulat, din discuția aceasta, o părere foarte joasă despre Bădeuți și Milișăuți aceia suzeveni. Castravetele, se știe, nu-i o legumă hrănitoare. (Una din prejudecățile pe care le servesc toate manualele de botanică din școala elementară. Ca și cum numai hrana ar conta pe lumea asta. Ca și cum hrana e numai un inventar de calorii și nu o desfătare, în foarte multe privințe, și o filozofie.) Ar urma, în linia prejudecății legumelor degeaba, că țărani de pe acolo ne cam înșală, că fac ei ce fac și izbutesc să vindă castraveți pînă și grădinarilor. Dovadă că „umbliă prin țară”. Dacă s-deștepti, de ce nu-și rezolvă ei castraveții în comună și în județ? De ce umbliă, domnule, prin țară? De ce fug după cumpărători și nu așteaptă, cum ne învață multe din întreprinderile comerțului nostru socialist, să alerge cumpărătorii după ei?

Pe urmă, mai e prejudecata muncii nobile și a muncii doar istețe. Căutare cultiva varză de Bruxelles, pentru prima oară, să zicem, în sud-vestul Călmățuiului,

și dă lovitură. Rezultă că sud-vestul Călmățuiului ducea lipsă, fără să realizeze frustrarea, de varză de Bruxelles, și că, iată, niste țărani cu vocație de cercetători științifici au reușit să innobileze brazdele de lăptuică ori de castravete cu o finete, care-i scumpă tocmai pentru că-i gingașă, hrănitoare, cu glucide, lipide și vitamine, și în plus cea mai creșă dintre verze. Pe cînd castravetele, știe toată lumea ce e castravetele. Și cunoaște toată lumea cum se murează castravetele. Se pune cu sare și apă caldă într-un borcan și gata garnitura. Păcat de Bădeuți și Milișăuți și Iaslovăț, că trăiesc bogat din castraveți.

De fapt, C.A.P.-ul din Emil Bodnaraș, numărînd 5.900 brațe de muncă (!), are o viață obișnuită. Pe 3.200 hectare se cultivă cartofi, seară, griu, porumb, se face legumicultură și se cresc vite. Porumbul, deși vara e scurtă în nord, a fost bunice. La grădina s-au obținut pînă la 50 tone legume la hectar. Se practică și cultura pură dar și, în ultima vreme, indeosebi, cultura intercalată. Din cele 5 sate, vreo trei mii de familii fac grădini intensivi, cu varză și castraveți, dar și cu altele trebuincioase mesei. În medie, o familie adună de pe lotul personal 20 de butoaie a 150 kg varză fiecare și 15 butoaie a 150 kg fiecare castraveți. Istoria muratului la butoaie a început prin anul 1960, din ideea lui Nicolae Danileț. El a observat că renumita piață a castraveților de Rădăuți nu mai vindea — pentru că nu mai producea — vestiții castraveți de Rădăuți. După el s-au luat Dumitru Păsăilă, Dumitru Cosovan, Emilian Hrenic, fabricînd ei singuri și butoaiele. Și ce butoaie! Cele pentru varză, cu o capacitate de 1.000 kg, sint cit o casă și

Brașov: Terasele din Schei

Odată ajuns în Schei, casele brașovenilor încep să urce pe dealuri; Timpa e de-a dreptul un munte căruia mina omului nu i-a stîrbit cu nimic măreția, cabina telefericului ajutîndu-ne doar să fim părtași la toată frumusețea ce ni se oferă dintr-o zare într-alta. Cunoscuta Varte e ceva mai blindă și mai primitoare, contrastînd cu Scheiul ale cărui străzi urcă șerpuiind pline de surprize.

Astfel așezat orasul, cocoțat pe dealuri, curțile caselor au rămas foarte mici în economia strictă a bătrînelui Brașov. Și totuși, din Piața Unirii, privirea ți se oprește asupra unui loc, oarecum ciudat: o grădină așezată în terase. După un adevărat slalom, din strada Macin, care vrea, astfel, să amintească de ariditatea munților cu același nume, ajungem la grădina cu terase, la familia Gheorghe Muntean. Și, aici, surpriza este triplă: trei asemenea grădini; cea a lui Constantin Brătucu de pe aceeași stradă și cea de-a treia, a lui Ion Cirlan, gospodarul care a avut primul această idee cu mulți ani în urmă. Aflăm apoi că nu sint doar ei trei care fac legumicultură pe munte. Majoritatea cetățenilor în pulere, ne spune Ion Cirlan, nu pot să mai stea cu grădina îmburuienită după ce-au văzut ce se poate scoate chiar și de pe o bucată de stîncă.

— E chiar stîncă?

— Așa m-am învățat să-i zic acu' cîș'pe ani cînd am săpat primii patruzeci de metri din dealul ăsta; l-am defrișat cu tirnăcopul și l-am săpat cu hîrlețul la șizeci de centimetri. Pămîntul era tare argilos și ca să-l innobilez am carat pămînt negru de pe lângă garduri, rădăcinile le-am ars, iar cenușa am împrăștiat-o; așa am stîrpit melcii și insectele, apoi am adus două cere cu gunoi. În primul an s-au făcut numai legume. Cu toate astea m-am ambiționat, doar eram fiu de țărani și știam să muncesc pămîntul, așa că în continuare am mai săpat optzeci de metri și-n anul ăla am mincat și bame.

— Dar ideea cu terasele cum ați dibuit-o?

— Doar v-am spus că pămîntul-i argilos, panta e destul de mare, cam 35 de grade, iar mai sus are peste 40 și ca pămîntul să rămînă pe loc se fac, mai întîi, terasele. Am bătut țărșuși de fier cam 45 cm sub pămînt. Pe 120 m am cinci terase. Pe prima am pus trifoi pentru păsări, pe a doua gladiole...

— V-ați îndurat de pămînt?

— N-am scăpat de gura soției și-apoi e mai frumoasă parcă grădina cu florile astea sus. Pe terasa următoare am ceapa, usturoiul și salata, urmează fasolea și ultima terasă e cu căpșuni.

Am mai aflat multe amănunte interesante de la acest pionier al grădinii în terase, Ion Cirlan. Grădina se sapă, de exemplu, de sus în jos, că datorită pantei îți mai pierzi echilibrul și te mai răstorni, că uneori plouă chiar de nouă ori pe zi, iar buruienile cresc și atunci stai toată ziua la prașit, dar, oricum, această indeletnicire este nu numai utilă, ci sănătoasă și chiar plăcută.

Constantin Brătucu, vecin bun cu Ion Cirlan, a adoptat aceeași tehnologie de defrișare, adică tot tirnăcop, tot răsturnări cînd îți fuge pămîntul de sub picioare și tot cam aceleași sortimente de legume. Totuși nimeni nu știe cum face de obține fasolea cea mai frumoasă, din care păstrează 3-4 kg de sămînță pentru toți vecinii. Ambiția lui a mers pînă acolo încît obține în fiecare an peste 100 kg struguri, mere, zarzăre, prune, căpșunile de rigoare și chiar smochine. Ne-a mărlurisit că din piștă nu are ce cumpăra altceva decât vinete și ardei, cărora nu le prieste pămîntul din grădina de pe munte.

Dacă ajungeți în Schei, nu uitați să căutați cu privirea grădinile în terase. Aici, oamenii aceștia trei, Constantin Brătucu, Ion Cirlan și Gheorghe Muntean, au forțat natura.

ELENA GHERA

umplu curtea. Oamenii lucrează la C.A.P. și interesele gospodăriilor lor nu-s altele decât ale C.A.P.-ului. Au fișe de plan pentru contract cu stasul: 1.000 kg castraveți și 500 kg varză. La rîndul său, C.A.P.-ul dă castraveți și varză populației pentru munca prestată.

Cit despre muratul castraveților, e vorba de o rețetă cu cheie. Primarul Gheorghe Podine, om tînăr cu statură și cuvînt de vîrstnic, a cărui ambiție personală, pe lângă cele ce-i sint îndatoriri, e și sporească numărul trandafirilor din comună, în care scop a mai cumpărat 2.000 de tufe de la Aiud, spune că rețeta, la urma urmei, poate fi scrisă și dată și altora. Povestea e însă cum o pui în lucrare, tehnologia. Toată afacerea e iazul, unde țărani își țin butoaiele, ca să nu prindă aer, pînă în preția mersului la țîrg. Tocmit cu usturoi, hrean, mărar, ardei iute, cimbru, frunze de vișin și alte citeva gusturi și mirosuri, cu apă numai de fîntînă, ca să iasă moarea „naturală”, puși în straturi, ca să se pătrundă de gust și miros și să nu-și strice felul, castravetele capătă personalitate. Poate că vorba e cu prisos, dar dacă umbliid prin multe piețe din țară și trimițîndu-i și peste hotare oamenii înving concurența, înseamnă că munca lor e nobilă.

Cel mai bun dintr-un domeniu, fie el domeniu cit de modest, se innobilează fără să țină la aceasta și fără s-o știe. Dacă îl lăudăm atita pe cel ce se pricepe să scoată apă din piatră seacă, de ce-am strîmba din nas la țărani care scoate bani cinstiți din castraveți murați? Sau poate întrebarea privește numai prejudecățile mele?

TUDOR OCTAVIAN

Salvați Techirghiolul (II)

O PROBLEMĂ CARE TREBUIE REZOLVATĂ ACUM

Studii ale Institutului de medicină fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală arată că apa lacului Techirghiol și-a păstrat caracterul predominant de tip clorosodic, magnezian și sulfat, dar că ea manifestă o tendință de scădere a mineralizației ca urmare a creșterii puternice a volumului de apă dulce provenită indeosebi de la irigații. Aceleași studii dovedesc că nămolul și-a păstrat calitățile terapeutice, fără să fie mai puțin adevărat că în ultimii ani au fost observate modificări în structura lui datorită schimbării raportului dintre substanța minerală și substanța organică.

În vederea restabilirii echilibrului natural, pentru protecția biologică, hidrochimică și sanitară a lacului, intervenția noastră vrea să sublinieze că este cazul să se insiste asupra traducerii în fapt a măsurilor stabilite anterior, încă din 1977, prin Normele privind exploatarea rațională a factorilor naturali din lacul Techirghiol, distribuite demult și cunoscute de către toți cei interesați. Această intervenție se întindează pe convingerea că este și necesar și urgent să se respecte, totodată, prevederile legii. Reglementările unitare privind cercetarea, protecția și valorificarea lacurilor cu nămol terapeutic sînt cuprinse, reamintim, în Legea nr. 3 din 1978, capitolul 6.

Despre un anumit șoc și o anumită productivitate

„În cadrul preocupărilor noastre de perfecționare metodologică — ne spune Sanda Samson, șefa Laboratorului de chimie a apelor minerale și nămolurilor terapeutice de la Institutul de medicină fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală — am avut în vedere în ultimii ani creșterea numărului de indicatori fizico-chimici care să exprime calitatea nămolului legată de utilizarea lui în terapie. Ca să mă opresc la un exemplu, am ținut sub observație viscozitatea nămolului (care e în continuă scădere, nămolul devenind mai fluid) în relație cu proprietățile lui reologice (adică de curgere, de plasticitate) și calorice. Obiectul cercetărilor noastre nu este însă unul stabil ci unul într-o continuă schimbare, pe măsura modificărilor chimismului apei, a vieții biologice și microbiologice din lacul Techirghiol. Aș zice că ritmul de schimbare a acestor condiții în ultimii 10 ani a produs un șoc și că dacă ritmul acesta ar fi fost mai lent era posibil ca fito și zooplanctonul formatoare de nămol să se fi adaptat mai bine. Deocamdată capacitatea de peloidogeneză a lacului este mult diminuată datorită reducerii biomasei producătoare de nămol și în special a algelor verzi Cladophora și a crustaceului Artemia salina. Artemia salina, care înainte de 1954 se găsea în număr de aproximativ 2.000 indivizi pe decimetru cub, a ajuns să nu mai depășească la un moment dat 72 indivizi în aceeași unitate de măsură. Lacul Techirghiol e mai puțin productiv“.

Activități nocturne între Techirghiol și mare

Devenind mai puțin productiv, ne putem aștepta ca prin măsurile întreprinse lacul Techirghiol să fie ajutat să-și recăpate productivitatea. Dar iată că din Instrucțiunile provizorii privind protecția și exploatarea rațională a nămolului și apei din lacul Techirghiol, instrucțiuni emise la 30 ianuarie 1977 și de al căror cuprins am luat știre prin bunăvoința doctoriței Cornelia Degeratu, directoarea Institutului de medicină fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală, am aflat că încă la acea dată se putea spune că, în perioada de maximă creștere a nivelului lacului, s-a evacuat și s-a pompat în mare o cantitate de circa 10 milioane metri cubi de apă, care a antrenat o imensă rezervă de săruri minerale (560.000 tone), peste 2600 tone de nămol în suspensie și — ceea ce este mai important — peste 4.000 tone de biomasă peloidogenă. Dr. Cornelia Degeratu :

— S-a aruncat în mare floră și faună din lacul Techirghiol, fără să se țină seama că efectul negativ este de lungă durată iar cel pozitiv, scăderea nivelului lacului, este doar unul de moment. Asta s-a întâmplat prin '73-'74. În '81 s-a dat lărași dispoziție să se pompeze apă din lac în mare și într-o noapte s-a pompat.

— Într-o noapte, ziceți ?

— Așa știu.

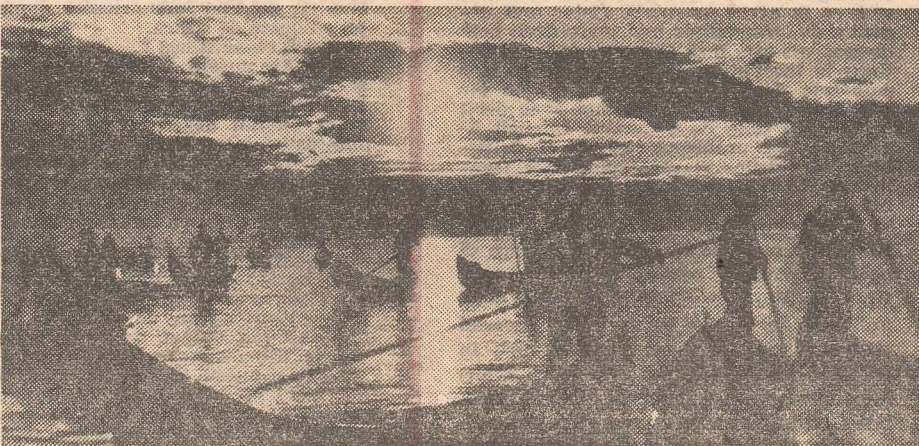
În urma acestor decompresări ale lacului s-au creat condiții să se scurgă spre Techirghiol alte valuri de apă dulce care este de înțeles că au spălat nămolul și l-au sărăcit în substanțe minerale. Iar mineralizarea apei — așa scăzută cum e — se menține încă în limite acceptabile tocmai pentru că apa dulce s-a îmbogățit în substanțe minerale în urma acestui proces ce afectează de fapt rezerva totală de nămol terapeutic care se ridică, după cum am aflat, la 400.000—500.000 metri cubi. Este acesta și motivul pentru care doctorița Cornelia Dăringă, directoarea Sanatorului balnear Techirghiol, ne spune că pomparea apei din lac în mare este „ultimul lucru pe care-l avem de făcut“.

Încă nu s-a ajuns la punctul critic

Tot la Institutul de medicină fizică și balneoclimatologie, geologul Petru Lungu ne incredințează că forajele din cadrul sistemului de protecție al lacului Techirghiol au funcționat pînă acum doar cu 37 la sută din capacitatea lor instalată. Fără îndoială că din această pricină a și fost nevoie ca anul trecut să se pompeze în mare aproximativ 1,3 milioane metri cubi de apă mineralizată.

— Pentru a preveni repetarea unor asemenea situații, adaugă inginerul Petru Lungu, este necesară îndeplinirea a trei condiții de bază care în prezent nu sînt asigurate : 1) exploatarea sistemului de protecție de către un personal calificat ; 2) baza materială pentru executarea promptă a reparațiilor (o mașină de intervenție, de exemplu) ; 3) alocarea unei cote de energie de 5 MW/h anual. Îndeplinirea acestor condiții este obligatorie și grabnică pentru că, se pare, încă nu s-a ajuns la punctul critic al procesului prin care trece de mai multă vreme Techirghiolul.

— La ce anume vă referiți ?
— Din punct de vedere geologic, așa-numita chiuvetă lacustră a Techirghiolului este amplasată într-o zonă cu straturi de calcare sarmațiene. Aceste calcare au structură spongioasă și permeabilitate ridicată. Grosimea lor este între 40 și 120 metri. Or, studiile efectuate au arătat că pierderile de apă de la irigații se acumulează în calcarele sarmațiene, ridicînd continuu nivelul stratului acvifer cantonat în aceste roci cu un ritm care în unele locuri este ceva mai mare de 5 metri pe an. Calcările acestea au început să fie îmbibate cu apă ca un burete. Volumul de apă adunată în subteran după introducerea în 1972 a irigațiilor este evaluat la 300-400 milioane metri cubi. Această apă, suplimentată mereu cu infiltrații de la irigații, precipitații și din adîncime se scurge treptat spre lac, mărînd de la an la an cantitatea de apă dulce din Techirghiol. Calcările de bilanț hidric arată că dacă în anul hidrogeologic 1977—1978 aportul excedent de apă dulce a fost de circa 2 milioane metri cubi, acest excedent va crește la peste 16 milioane metri cubi pe an chiar în condițiile în care vor fi impermeabilizate canalele de irigații. Dacă nu se va face impermeabilizarea, acest excedent poate căpăta dimensiuni și mai mari. Nu poate fi lipsit de interes că suprafața lacului a crescut de la 10,7 km pătrați în 1970, la 11,3 la sfîrșitul lui 1979 și la aproximativ 12 km pătrați în 1981.

— Iată că da, din moment ce o asemenea îndatorire simplă nu e respectată. Dincolo de aceasta, s-a mai vorbit despre urgențarea modernizării sistemelor de irigații prin impermeabilizarea canalelor magistrale și extinderea sistemului de distribuție a apei prin conducte sub presiune.

— Tot atâtea probleme despre care, din cit cunoaștem, se vorbește de ani de zile !
— Aș vrea, în spiritul obiectivității, să arăt că de data aceasta reprezentanții Ministerului Agriculturii au fost mult mai receptivi pentru a-și aduce contribuția la ameliorarea situației lacului Techirghiol. Nu e mai puțin adevărat că efectele, datorită aceluiași cauze asupra cărora nu s-a acționat la timp, au început să se accentueze. Încă de acum trei ani se semnala saturarea cu apă a calcarelor din Movilița, Bărăganu și Topraisar. Tot astfel se semnala că din 1976 pînă în 1981 în zona canalului magistral Negru Vodă nivelul apelor subterane a crescut cu 35 de metri. Hotărîrea adoptată în ultima ședință a comisiei aproape că se impunea de la sine. Această hotărîre prevede ca unitățile agricole să treacă, deocamdată numai experimental, la preluarea apei care s-a scurs în subteran și, cu ajutorul unor foraje executate în imediată apropiere a canalului magistral și a canalelor principale, s-o readucă în sistemul de irigații micșorînd astfel cantitatea de apă care trebuie pompată din Dunăre.

Reprezentanții agriculturii au început să fie mai receptivi

— Știm, tovarășe inginer Constantin Rădescu, că în subordinea Consiliului Național al Apelor funcționează Comisia interdepartamentală de specialiști pentru protecția lacului Techirghiol, constituită la 9 februarie 1977 în baza hotărîrii Consiliului Sanitar Superior. Ca director al Direcției planurilor de amenajare și folosire a apelor din C.N.A. participați la ședințele acestei comisii. Cînd s-a ținut ultima ședință ?

— Pe 3 iulie '82.

— Prin ce a fost ea importantă, dacă a fost ?

— În urma ei a rezultat că prima preocupare a Consiliului Național al Apelor trebuie să fie grabirea ritmului de finalizare a lucrărilor inițiate acum cîțiva ani. La sfîrșitul acestui an, odată cu încheierea lucrărilor din etapa a doua, sistemul de interceptie a apelor dulci care se scurg în lacul Techirghiol trebuie să funcționeze la întreaga capacitate.

— Prima etapă a acestor lucrări de protecție s-a întins de-a lungul anilor '78-'79 iar a doua, după datele pe care le avem, trebuia să fie realizată în '80 și '81. Și sîntem, iată, în ziua și anul în care sîntem și vorbim încă de finalizarea etapei a doua. Consiliul Național al Apelor este titular de investiție. De ce, oare, aceste întîzieri ?

— Executanții lucrării sînt cei de la Trustul de construcții pentru îmbunătățiri funciare din județul Constanța. Știm că au avut și ei greutăți.

— Greutăți, se pare, au avut nu numai

construcții dar au și cei ce asigură exploatarea sistemului de protecție, adică Oficiul de gospodărire a apelor. Nu este nici un secret, probabil, că tot la ședința despre care vorbim s-a afirmat că sistemul de protecție al lacului Techirghiol — atît cît s-a construit din el pînă acum — a funcționat doar cu 37 la sută din capacitate. Altfel zis, că 67 la sută din apele dulci care puteau fi interceptate s-au scurs în lac.

— E adevărat, s-a vorbit despre acest lucru.

— Cunoașteți, desigur, că s-a pompat apă din lacul Techirghiol în mare.

— Da.

— Cu a cui aprobare se poate face o asemenea operație ?

— În principiu, cu aprobarea Consiliului Național al Apelor. Dar, după știrea mea, de aici nu s-a emis o asemenea aprobare. Noi am condamnat asemenea practici. Pomparea apei din lac în mare s-a făcut, după cite știu, intrucivta clandestin sau cum altfel să zic ?!

— Mai prin întunericul nopții, mai pe ascuns.

— Cam așa. Ziceam că nu putem fi de acord cu asemenea practici pentru că, de exemplu, știm foarte bine că încă din 1980 se constata o reducere de citeva ori a biomasei realizate anual de microorganismele care contribuie la formarea nămolului terapeutic din lacul Techirghiol.

— Să revenim, cu acordul dv., la ultima ședință a comisiei.

— S-a mai discutat despre importanța măsurilor de micșorare a aflului de apă dulce de la irigații spre lac.

— Am vrea să notăm citeva dintre măsurile mai importante avute în vedere.

— Printre altele, aceea de a nu se da apă mai multă decît pot reține solul și plantele.

— Dar aceasta, tovarășe director, am zice că e o chestiune elementară și face parte dintre obligațiile minime ale celor ce lucrează în agricultură. Trebuia să facă ea obiectul dezbaterilor dintr-o Comisie interdepartamentală ?

Soluții există. Trebuie doar aprobate

La mai bine de o lună de la ținerea ultimei ședințe a Comisiei interdepartamentale pentru protecția lacului Techirghiol unde s-a hotărît încă o dată impulsivitatea lucrărilor, scurtarea termenelor și măsuri energice, notăm următoarele :

Inginer Constantin Bira, șef de colectiv la Institutul de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare : „Nota de comandă privind modernizarea sistemului de irigații din zona lacului Techirghiol a fost predată în septembrie anul trecut. În ea se prevedeau printre altele : schimbarea tipului de amenajare și a metodelor de udare, impermeabilizări, cimpuri de drenaj și canale de desecare. Nefiind încă aprobată, nu s-a putut trece la fazele următoare ale proiectului și detaliilor de execuție. Pentru începerea proiectului de execuție sînt necesare mai bine de 30 de zile și acorduri. Obținerea avizelor pentru scoaterea din circuit a terenurilor agricole și avizul Ministerului Construcțiilor Industriale durează între 3 luni și un an. În situațiile care impun urgență ar fi necesar să se revină la sistemul fazelor unice, care scurtează perioada de proiectare. Prin aplicarea măsurilor din nota de comandă amintită s-ar rezolva 70—80 la sută din problemele de protecție a lacului ce revin irigațiilor. Deci, două aspecte : urgențarea întocmirii documentațiilor și aprobarea creditelor necesare atacării lucrărilor“.

Inginer Gheorghe Hirjeu, șeful proiectului pentru lucrările de protecție a lacului Techirghiol din Institutul de cercetări și proiectări pentru gospodărirea apelor : „Teri, 4 august, trebuia să intre în funcțiune stația de pompare de la barajul de pe Valea Biruinței. Am încercat s-o pornim însă pompele și motoarele erau dezechilibrate și trebuie returnate. Pompele defecte și care nu pot fi înlocuite la timp, calitatea slabă a agregatelor, imposibilitatea de a interveni prompt la locul defecțiunii, intreruperile de curent au pus sub semnul îndoielii eficiența actualului sistem de protecție al lacului. Avem în studiu o soluție radicală, o galerie de interceptie a apelor subterane cu evacuare gravitațională în mare. Costul relativ ridicat al unei asemenea soluții este doar aparent. Să nu uităm că actualul sistem consumă într-un an mai multe milioane kWh, cărora trebuie să le adăugăm cheltuielile pentru reparații, întreținere și plata personalului. Apele captate prin construirea unei galerii ar putea fi folosite pentru alimentarea cu apă a litoralului. Opțiim pentru această soluție, depusă luna trecută la CNA, deoarece modernizarea sistemului de irigații este costisitoare și întîrzie. Mai sînt și alte sisteme care puse în aplicare ar fi economice și ar contribui la protecția lacului. Soluții sînt. Trebuie doar aprobate“.

„Asta e situația !“

Chiar dacă, pe de o parte, finalizarea tuturor obiectivelor ce alcătuiesc sistemul de protecție al lacului Techirghiol a întîrziat cu un an iar pe de altă parte obiectivele construite deja au funcționat, din felurite motive, doar cu 37 la sută din capacitatea lor, interceptarea din 1978 începea a 24 milioane metri cubi de apă trebuie înțeleasă ca o acțiune vitală în efortul de salvare a Techirghiolului. Dacă apele acestea s-ar fi acumulat în lac, ar fi dus la creșterea nivelului lui cu 2 metri și la unirea lacului Techirghiol cu marea, ceea ce ar fi închis orice discuție.

Însă interceptarea acestor ape, fie prin sistemul de protecție actual, fie prin construirea unor galerii circumlacustre, reprezintă o intervenție asupra efectelor. Se cuvenea ca ea să fie corelată cu o acțiune corespunzătoare asupra cauzelor. Și așa cum în privința acțiunii asupra efectelor măsura radicală ar fi construirea pe conturul lacului a galeriei care să preia și să evacueze gravitațional apele dulci, în privința intervenției asupra factorilor care au generat și agravează situația lacului Techirghiol se poate înțelege că măsura radicală, hotărîtoare, începe să nu mai fie impermeabilizarea canalelor și distribuția apei în conducte sub presiune, ci — pentru mai multă siguranță — o reasezare, o restructurare a culturilor agricole în perimetrul bazinului hidrogeologic al Techirghiolului. Este, aceasta, și opinia unora dintre specialiștii cu care am discutat. Ar fi vorba despre cultivarea în acest spațiu a unor plante care să aibă nevoie de mai puțină apă. Asemenea plante există, nu trebuie inventate acum, și de ele este nevoie tot atît de mult pe cît este nevoie de plante care trebuie neapărat irigate.

Construind baraje în spatele cărora s-ar aduna apă tot mai multă și săpînd puțuri din care am extrage cantități tot mai mari de apă, protecția lacului Techirghiol ar deveni din ce în ce mai costisitoare și mai plină de incertitudini. În acest caz, dacă ne e îngăduit să vorbim astfel, n-am face decît să ne asemuim țărănului din anecdotă care, în mijlocul verii, în bătaia unui soare bezmetic, ședea cu căciula trasă pe ochi și pe țimpe și pe obraji i se scurgeau șiroaie de sudoare. Văzîndu-l cum suferă, cineva l-a întrebă : de ce nu-ți scoți căciula ? Iar el a răspuns, apăsînd pe cuvinte : Asta e situația !

Trei episoade din zilele bucureștene ale lui august 1944

Luna august este, de regulă, cea mai călduroasă lună a verii bucureștene: zăpușala nu conține nici noaptea, nici dimineața, cind stropii de rouă se evaporă încă înainte de a fi căzuți pe pământ. Așa au fost și zilele și nopțile lunii august 1944, cind evenimentele care s-au derulat începind cu seara de 23 August, au făcut ca vara aceluia an să fie mai fierbinte.

Martor ocular și participant activ la aceste evenimente (funcționam, în acea vreme, în una din secțiile Marelui Stat Major), am trăit intens filmul crâncenei înțeleștări dintre trupele române și cele hitleriste, care au avut ca teatru de acțiune Capitala. Impresiile colectate atunci mi-au rămas adine întipărite în memorie.

Voi reda trei dintre ele, în ordinea cronologică a producerii lor.

Strada Amurgului

În zona în care Calea Rahovei se apropie de marginea orașului, acolo unde odinioară se numea „Bariera Rahovei”, se găsește o stradă numită strada Amurgului. Este o stradă liniștită, cu blocuri de locuințe avind puține etaje, construite în anii puterii populare, curate, bine întreținute și aproape toate cu flori în balcoane.

În anul 1944, această stradă nu exista. Pe locul ei și în zona dinspre vestul și sud-vestul străzii, era un teren viran măsurind câteva sute de metri pe fiecare din laturile lui. În partea adiacentă cu Calea Rahovei, la capătul de atunci al tramvaiului 15, câteva barăci și instalații cu jocuri distractive din recuzita bilciorilor populare de altădată — călușei, lanțuri, roata norocului etc. — adunau din cind în cind în jurul lor grupuri de copii și alți localnici.

Acolo unde această stradă se întretaie cu strada Caporal Preda, se află două corpuri de clădiri, cu o curte interioară, care alcătuiesc Școala generală nr. 141.

În vara anului 1944, aceste clădiri școlare erau aproape noi și contrastau prin înălțime și aspect arhitectonic cu casele așezate înfășurătoare mai mult decit modestă, care defineau pe atunci cartierul.

În aceste clădiri funcționa, din nevoi

operative, încă din aprilie 1944, una din secțiile Marelui Stat Major al armatei, formată din câteva zeci de ofițeri, un număr mai mic de subofițeri și cițiva soldați.

În dimineața de 24 august, în această zonă a orașului era liniște deși, în alle părți începuse, încă din timpul nopții, lupta cu trupele hitleriste. Pe la orele 9 însă, activitatea de rutină pe care o desfășuram în birouri a fost întreruptă brusc pentru că, întregul personal — ofițeri, subofițeri, soldați — a primit ordin ca, cu armamentul destinat apărării apropiate, să angajăm lupta împotriva unor efective germane care, venind dinspre satul Măgurele, încercau să-și deschidă drum spre centrul Capitalei.

Inamicul care ne ataca părea destul de numeros și, deoarece trăgea asupra noastră nu numai cu armamentul ușor de infanterie ci și cu tunuri, rezulta că este bine înarmat. Mai tirziu am aflat că făcea parte din unitățile germane de artilerie anti-aeriană, care ocupaseră pînă atunci poziții în zona satului Măgurele.

Tirul inamic se concentrase asupra clădirii, pe care noi o transformasem într-un cuib de foc, de unde, cu mijloacele me-deste de care dispuneam — o mitralieră, câteva puști mitraliere și puștile și pistoalele individuale —, reușisem să acoperim bine cu foc terenul viran, prin care nemții ar fi putut să înainteze spre oraș.

Oprit de focul nostru pe linia căsuțelor de pe marginea de vest a terenului viran, inamicul s-a rezumat timp de mai multe ore la un schimb de focuri cu noi.

În timpul acestui duel de foc și-a făcut apariția deodată, în curtea interioară a clădirii, o femeie cu un copil în brațe și-pind și cerind ajutor. Copilul, nu cu mult peste un an, avea palma stîngă strâpunsă de un glonț, fusese lovit în timp ce mama, ieșită dintr-o casă învecinată, căuta un adăpost mai sigur. O pată roșie, ca o floriceică, marca în podul palmei copilului, locul prin care pătrunsesse glonțul. Ce traiectorie ciudată trebuie să fi avut acest glonț, care a lovit minuța cu care copilul voia poate să se agațe de gîtul mamei! Copilul era alb la față, ca varul, nu plîngea, ci doar scîncea stîns, cu ochii aproape închiși.

Pe cînd se căuta trusa sanitară pentru improvizarea unui pansament, a intrat în curte o mașină germană. Prezența pe scara mașinii a unui caporal român, cu pistolul îndreptat spre șofer, arăta limpede că mașina, avînd ca pasager un ofițer, încercase să treacă prin linia de foc dar căzuse în capcana întînsă de ai noștri și fusese capturat.

Ofițerul german a coborît și a dat cu ochii în același timp și de cei cițiva ofițeri, care ne găseam în acel moment în curte și de mama cu copilul cu palma zdrobită de glonțul tras de ai săi.

— Iată una din victimele nevinovate făcute de voi, în orașul în care, pînă ieri, v-a dat adăpost, i s-a spus neamului. Este o crimă ceea ce faceți. De ce nu vă predați?

A privit îndelung și apoi au început să-i curgă lacrimi.

M-am întreb atunc dacă a făcut-o de teama că, în indignarea noastră, ar putea fi el obiectul unor represalii sau pentru că și-a dat seama că acțiunea de luptă la care participase era abjectă: în primul rînd pentru că armata din care făcea și el parte, prin declanșarea acestei lupte, refuza să pună capăt unui război, în care fusese fără voia lui atras; și în al doilea rînd, pentru că acțiunea era îndreptată nu numai împotriva armatei, pînă atunci fostă aliată, ci și a populației civile.

Privindu-l, am constatat că atitudinea

lui nu avea aroganța pe care o întîlnisem pînă atunci, aproape de regulă, la ofițerii germani, poate datorită faptului că acum era prizonierul nostru, dar poate și pentru că imaginea văzută îl răscolise profund. Și am reflectat atunci că, dacă cel ce ordonă sau făptuiesc acte de violență, care duc lauciderea sau schilodirea unor ființe nevinovate, neparticipante la luptă, ar putea fi duși să vadă cu ochii efectele inumanale ale acțiunilor lor, n-ar mai repeta altă dată acte asemănătoare. Cum însă acest lucru nu este posibil, punerea ulterioară în evidență, prin scris sau prin alte mijloace de informare, a actelor reprobabile comise în război — care în ansamblul sau este reprobabil —, ar contribui poate la o umanizare cit de cit a modului de ducere al acestuia, atunci cînd acțiunile de luptă pun în grav pericol viața nemilitarilor, a femeilor și a copiilor mai ales. Iar peste ani, cînd am citit că pilotul care a aruncat la Hiroșima bomba provocatoare a celui mai mare holocaust din istoria războaielor, a murit cuprins de remușcări, cînd — tirziu — și-a dat seama de efectele actului său, m-am gîndit la utilitatea și necesitatea demascării — chiar și ulterior — a actelor de război flagrant inumane.

Astăzi pe strada Amurgului este liniște. În dimineața calmă și senină, în care mi-am îndreptat dinadins pașii către această zonă a Capitalei, cu greu realizez că în locul imaginii stence a blocurilor cochete de locuințe care populează acum strada Amurgului, să readuc în memorie scenele de luptă petrecute cu treizeci și opt de ani în urmă, pe cîmpul plin de buruieni, care a fost vatra acestui modern cartier.

M-am gîndit apoi la copilul de un an, atunci a fost poate cel mai tînăr dintre răniții din luptele pentru eliberarea Capitalei de hitleristi. Astăzi este desigur om în puterea vrstei, are poate el copii și, dacă va citi cumva aceste rînduri și va mai locui tot în acest cartier, atît de mult schimbat de la evenimentele din august 1944, va înțelege că lupta dusă atunci împotriva ocupanților, luptă la care a fost participant involuntar, a stat la temelia realizării din zilele de azi.

DUMITRU ATANASIU
General maior în rezervă

Opinii

Despre prejudecăți în domeniul științelor

Cu toate că apropierea celor doi termeni — prejudecată și știință — pare o absurditate, tocmai despre asemenea absurdități ne propunem să scriem în rîndurile de față. De fapt, istoria științelor, chiar și a celor exacte, ne oferă exemple numeroase de afirmare a unor prejudecăți care, practic și de regulă, au ținut pe loc dezvoltarea științei în cauză.

Noi ne vom referi însă la unele prejudecăți din domeniul științelor sociale și le supunem atenției opiniei publice. Nu trebuie să se creadă că numind un lucru „prejudecată”, gata, l-am și desființat sub povara însăși a termenului. Prejudecățile la care ne vom referi au și ele forța lor, chiar anume rațiuni de a fi cultivate, dincolo de banalul interes personal al unui autor de a nu-și anula propriile lucrări.

Iată una dintre prejudecățile curente în istoriografia românească: afirmația, aprecierea, judecata de valoare în legătură cu faptele și personalități din istoria poporului român, făcută de un autor străin are mai mare valoare decit aceea a unui autor român. Este clar, de pildă, că victoria lui Mihai Viteazul de la Giurgiu împotriva turcilor, ne apare mult mai sigură și mai „obiectivă” în textul unui cronicar turc decit, să spunem, în cartea de istorie a lui Nicolae Bălcescu. Sau personalitatea de diplomat european a lui Nicolae Titulescu ne apare într-o lumină și mai puternică, dacă este definită de un istoric străin, decit de un compatriot. În aceste exemple oricine poate susține că nu e vorba de o prejudecată ci de o regulă, de un principiu, în fond recunoscut de toată lumea, inclusiv de tratatele de jurisprudență, a fi mai bun, adică mai obiectiv: mărturia unui neutru sau o mărturie contrară propriului interes, izvorită dintr-un înalt simț al obiectivității e mai puternică decit a părții interesate.

Și cu toate acestea, generalizarea acestui principiu devine o prejudecată, o frînă în dezvoltarea științei. Am putea cita zeci de exemple pentru a ilustra întîrzieră cu care istoricii români au „recunoscut” și ei anumite fapte, după ce le validaseră colegii din alte țări. Nu o facem pentru că vrem să ajungem mai repede la expresiile cele mai „concrete” ale forței acestei prejudecăți în zilele noastre, cînd lucrări valoroase, cu idei și descoperiri de excepție se plimbă prin birourile editurilor, sub motivul că nu este îndeplinită cerința prejudecății: cum, adică, să fim noi primii, cei mai deștepti, să descoperim sau să spunem ceva nou, înaintea altora?

Inhibate de această spaimă, editurile cer referate și supreferate de la specialiști pentru a-și motiva refuzul tipării. Recent, fapt strict autentic, un redactor a comunicat autorului bucuria sa de a fi primit, în sfîrșit, un referat negativ la manuscrisul acestuia! Pînă aici, la asemenea bizarerii, bate, după cum se vede, forța prejudecății.

O a doua prejudecată, la fel de redutabilă este calificarea oficială a autorului în specialitatea în care se înscrie lucrarea. Iarși, la prima vedere faptul este firesc, indiscutabil, dar aplicarea lui rigidă naste prejudecata. Cum, adică, să publice o lucrare de lingvistică un autor pentru că vrem să ajungem mai repede la

care nu are cel puțin diploma de absolvent al Facultății de filologie? Casta care își apără cel mai mult feuda specialității o constituie arheologia. Și, alături de ei, întrucît privește istoria veche a limbii, lingviștii.

În sfîrșit o a treia prejudecată, aflată, de fapt, într-o anumită legătură cu precedentă, este refuzul colaborării interdisciplinare. Nepricepuți în matematică și fizică, situație proprie majorității istoricilor, ei dau cu pietre cînd aud că matematicienii și inginerii se ocupă de cercetările arheologice sau de Negru-Vodă!

Ar fi o mare eroare să se spună că piața noastră științifică este săracă în domeniul cărții de istorie. Dimpotrivă, acest sector este foarte productiv, nu există săptămîină în care să nu vadă lumina tiparului cel puțin cîteva cărți de istorie, atît cu tematică națională cit și universală. Autorilor din România li se alătură numeroși istorici străini.

Din păcate critica noastră istoriografică nu pridescete a consemna, a valida sau a infirma conținutul acestor lucrări (originale sau traduse), astfel că cititorii — ne-specialiști, firește — nu prea sînt ajutați: să înțeleagă ce loc ocupă cartea apărută în cercetarea problemei respective. Dar aceasta este o altă latură a chestiunii, fără îndoială nu total independentă de aceea pe care dorim s-o evocăm în aceste rînduri.

Sigur că, așa cum există mulți poeți în țara noastră, tot așa există și mulți istorici, adică autori de texte istorice. În această situație este inevitabil ca o parte dintre ei să aștepte destul de mult la edituri pînă a le veni rîndul să intre în tipar. Instituțiile acestora, editurile, au și ele regulile lor după care îndrumă un manuscris spre tipar sau îl lasă să mai aștepte. În mod firesc trebuie — sau ar trebui — să primeze calitatea sau noutatea dar, într-un mod straniu, unele edituri par să refuze tocmai noutatea. Evident, nu tot ceea ce este nou încorporează neapărat și virtuți deosebite, dar oricum este greu de admis că se va îmbunătăți calitatea fără să se cultive îndrăzneala, chiar iconoclastă, și noutatea.

Cîtim cu stupeoare în publicațiile de istorie literară cum, de pildă, G. Călinescu, academician, om politic de primă linie în regimul nou socialist, pătimea în „obsedantul deceniu” de pe urma „referatelor” care îi cereau să modifice anumite părți din „Scrinul negru”. Și bietul Călinescu se străduia să satisfacă exigențele dintr-un devotament onest față de partid, convins că protențiile din referate izvorau din cine știe ce misterioase rațiuni, cînd ele de fapt erau simple mizerii... Cîtim mirați, dar și liniștiți, că asemenea sicane aparțin unui timp revolut. Și putem fi siguri că, în timp, fenomenele nu se succed în chip identic. Numai că se pot succeda în chip răsturnat.

Referenții lucrărilor din orice domeniu nu au dispărut, ei, oricît de răi ar fi, sînt indispensabili. Nu poți pretinde unei edituri să tipărească o lucrare, fără ca cineva din același domeniu s-o recomande. Este o practică generală, în toate țările. Și, efectiv, această uriașă industrie care este industria cărții, beneficiază de un sprijin real, venit din partea acestui mecanism,

al referatelor.

Cazurile de excepție de la noi, începînd cu G. Călinescu, au devenit mai frecvente bazate în timpurile noastre pe alte prejudecăți, enumerate mai înainte. Acum sînt împiedicați să publice cei din afara Academiei pentru că nu sînt specialiști, sînt refuzate la tipar lucrări îndrăznețe pentru că strălnătează nu le-a validat noile puncte de vedere... Discuția despre specialiști și nespecialiști, repetatele denunțuri împotriva „diletanților” ascund de fapt această întărîre a pazei la porțile editurilor.

Existența acestor prejudecăți a creat în ultimii ani în domeniul cercetării limbii și istoriei vechi a poporului român situația de neînțeles de a stoca un număr important de lucrări în manuscris, pe care editurile de specialitate refuză să le publice. Fragmente din aceste lucrări, care au reușit totuși să vadă lumina tiparului — între altele și datorită revistei „Flacăra” — nu numai că nu au trecut neobservate — ca de obicei, de cercetătorii străini! — dar efectiv au stîrnit un interes legitim în rîndurile maselor de cititori. Vom aminti, în primul rînd, pentru că este, poate și cel mai vechi, cazul lucrării elaborată de Viorica Mihai despre „Scriera din cultura Ghila Mare (epoca bronzului) și legăturile ei cu scrierile Harappa și linia A”. Manuscrisul acestei lucrări s-a aflat ani de zile în redacția Editurii științifice și enciclopedice, a avut cele două referate necesare de la specialiști, dar nu a putut trece de barajul arheologilor. Deși aceștia nu aveau la îndemînă motivul cel mai frecvent — diletantismul autoarei — aceasta fiind de meserie chiar arheolog, ei nu i-au putut ierta curajul de a aborda o problemă la care ei nu se gîndiseră niciodată!

Revista „Anale de istorie”, după cum se știe, a publicat un capitol din lucrarea Vioricăi Mihai, așteptînd reacția critică din partea specialiștilor. Nu a venit nici una, dacă nu luăm în considerare hotărîrea editurii de a... restitui manuscrisul autoarei, hotărîrea nepublicării lui devenind fermă și definitivă. Nu de mult însă o editură și o publicație științifică din India au solicitat autoarei manuscrisul tradus în limba engleză pentru a-l tipări acolo.

Cel puțin doi autori români au lucrări în manuscris cu privire la originea scrierii, demonstrînd — desigur, idee îndrăzneală — apariția scrierii pentru prima oară pe pămîntul țării noastre. Unul dintre ei, Isac Mocanu, a încetat din viață la începutul acestui an fără să fi reușit să convingă vreo editură să-i publice studiile. Celălalt, Iordache Moldoveanu, este cunoscut cititorilor revistei „Flacăra” prin interviul publicat în urmă cu doi ani. Inu-

il să mai spunem că lucrarea lui Iordache Moldoveanu, deși lăudată de mulți factori de decizie, nu a apărut și nici nu este acceptată de vreo editură pentru a o tipări în viitor.

Sînt ideile acestor autori atît de insolite încît să sperie pe editor? Ideile lor circulă în lume, ei doar le-au demonstrat, fiecare pe terenul ales de el. În fond, scrierea de la Tărtăria este confirmarea cercetărilor acestor autori.

Nu demult, profesorul Dumitru Mangeron din Iași, foarte probabil fără să știe de existența lucrărilor lui Iordache Moldoveanu, Isac Mocanu, lingă care trebuie să mai enumerăm pe N. Miulescu, Florin Olteanu, Ion Andreescu, Paul Toncu-Ilescu, Petre Gheorghiu, C. Belcin ș.a. cu serioase contribuții istorico-lingvistice privind locul pămîntului românesc ca leagăn al culturii omenestii, confirmă tocmai această idee, bazat însă pe mărturia unor savanți străini. Profesorul Ieșean a publicat un interviu în „Viața studentească” din 30 iunie 1982 unde, după ce citează pe arheolog american William Schiller („Istoria s-a născut acolo unde trăiește azi poporul român”) aduce o serie de argumente geo-astronomice în sprijinul acestei afirmații.

M-am bucurat sincer citind argumentele științifice ale profesorului Mangeron tocmai pentru că le cunoașteam, într-o formă chiar mai dezvoltată, de la pictorița Cornelia Velcescu! Le-a expus și, dacă nu mă-nșel, expunerile au fost înregistrate. Dar care editor român ar fi putut avea inițiativa să lanseze într-o lucrare „teoriiile” istorice ale unei pictorițe, dealfel licențiată în matematici?

Cu aceeași bucurie am citit în „România literară” din 29 iulie 1982 articolul acad. Alexandru Graur unde recenza cu satisfacție o lucrare de lingvistică apărută la Budapesta, pentru motivul că autorul ungar restituie limbii române cuvîntul catrință (Dicționarul explicativ al limbii române a scotit că acest cuvînt este de proveniență ungară).

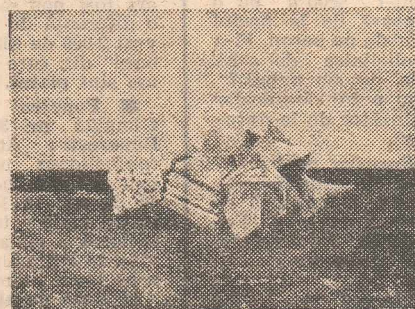
Nu știm însă dacă acad. Alex. Graur este informat că la Editura științifică și enciclopedică (aceasta!) se află — și este pe cale de a fi respins (bineînțeles) — manuscrisul lui Alexandru Pele care tratează — pe baza unei inegalabile bibliografii — tocmai problema vechimii lexicului românesc, în raport cu al noilor veniți pe pămîntul nostru.

Autorul, e drept, nu are titluri academice dar a întreprins o cercetare a problemei pe care ar invidia-o mulți specialiști.

Lucrarea s-a oprit din mersul ei firesc spre tipar, fiind prea originală în raport cu tot ceea ce s-a scris pînă acum!

Enumerînd cîteva din manuscrisele valoroase cărora editurile noastre le-au refuzat lumina tiparului, nu vrem să spunem că în aceste lucrări totul este perfect. Dar ele au calitatea că aduc idei noi. Știm că tot ceea ce este nou este privit cu rezervă la început dar pînă la urmă, în virtutea legilor vieții, va învinge. Sperăm că așa se va întîmpla și cu lucrările amintite. Deja ideile lor noi plutesc în aer, opinia noastră publică le așteaptă cu legitim interes iar Cartea de istorie a poporului român își va îmbogăți conținutul și forța sa educativă.

NICOLAE COPOIU

Scrisoare comentată

Viață și dicționar

În spațiul ocrotit de lege, de dincolo de pragul casei unei familii, acolo unde nu are dreptul să pătrundă nimeni, credem că nu este bine să calce nici măcar cuvintele. Vom trece, de aceea, peste întâmplările pe care Mihaela Demetrescu-Vulcan le înfățișează, într-un memoriu adresat redacției, cu privire la neînțelegerile izbucnite între ea și soțul ei și vom reține numai ceea ce s-a petrecut dincoace de pragul casei lor din cartierul Drumul Taberei. Dincoace fiind noi toți, și printre noi și familia Demetrescu Vulcan, atunci când, ca să zicem așa, incute ușa casei și pleacă la plimbare. Chiar în felul acesta petrecându-se lucrurile în împrejurarea — singura — asupra căreia vom stărua, nu pentru a comenta cum se desprinde ea din apă sălcie a banalităților vieții, ci pentru a arăta că prin urmările ei a alungat liniștea citorva oameni și le-a cam pus inima pe jărat. După certuri și împăcări repetate, pornite din motive pe care nu le știm și nici nu interesează pentru că nu este rostul nostru să le limpezim aici, autoarea scrisorii adresate redacției pleacă de acasă împreună cu soțul ei, Alexandru, și împreună cu cele două fetițe ale lor și pornind cu mașina către Ploiești dau în aparență imaginea unei familii unite și fericite. Pe la Pucheni, vâlul aparențelor este sfîșiat din nou, reizbucnește cearta, femeia este dată jos din mașină iar bărbatul își continuă drumul împreună cu copiii, Cristina, de 4 ani, și Roxana, de 2 ani. Femeia se întoarce în București și cum încercările ei de a afla unde-i sint copiii rămân, după mai bine de o săptămână, neizbutite, cum zilele încep să fie, în așteptare, grele ca pietrele de moară, trinite redacției o scrisoare deznădăjduită în care nu cere decât să fie ajutată să afle unde îi sint copiii ei și dacă sint sănătoși. Altfel doar. Pentru ceea ce dă de înțeles că are de gînd să facă în continuare există instanțe judecătorești care vor hotărî cum e mai bine. Deocamdată, un singur cuvînt, la telefon, din partea lui Alexandru Demetrescu ar fi destul pentru a-și liniști soția și pentru a-i face și pe părinții acesteia să nu mai tremure de grijă. Multe lucruri încap între oameni, și bune și rele, și n-ar fi nefolositor, iată, să ne reamintim uneori că pînă și peste o neînțelegere se poate trece cu fruntea sus, lăsînd loc și altora să treacă astfel. Este, așa-numita civilitate, un cuvînt mai greu de găsit în dicționar?

DUMITRU ELIADE

■ **Simion Hârnea — Năruja, Vrancea**: Pe 28 august se împlinește jumătate de secol de cînd la Năruja s-a dezvelit și sărbătorit monumentul pe care scrie „Celor ce au luptat pentru scoaterea Vrancei din boieresc: Iconom Șerban Bălan, Toader Tirdea-Spînești și Constantin Taftă-Negrilești. Recunoștință din partea vîncătorilor”.

■ **Consiliul popular al sectorului 6: I.C.R.A.L.** Giulești a terminat lucrările restante la blocul aflat pe str. Compozitorilor nr. 26. Petentul Cojocaru Gheorghe s-a declarat mulțumit.

■ **Szabo Iosif, Bd. Republicii, bloc 4, scara 4, apartamentul 31, etaj 8, Reșița, Caraș-Severin**: Cu scrisoarea de trăsura nr. 963.890 am expediat pe 25 mai frigiderul FRAM către stația Ajud, Vrancea. Pe 17 iulie zice-se că era undeva pe la Lugoj. Credeți că-ajunge vara viitoare?

■ **Miliția sectorului agricol Ifov**: A început urmărirea penală împotriva lui Cristache Gheorghe, șeful secției tinichigerie de la C.A.P. Bragadiru. Petentul Bercoiu Alexandru i s-a întocmit un deviz nou.

■ **Combinatul minier Valea Jiului**: Muncitorii au avut dreptate. Predescu Ion a fost schimbat din funcția de gestorinar al cantinei minerilor din Petrița.

■ **Ministerul Justiției**: În legătură cu articolul apărut în nr. 27 al revistei Flacăra, avocatei Rotaru Gherghina din Galați i s-a majorat sancțiunea de la 10 la 12 luni transferare disciplinară în alt județ. **N. red.** Ce măsuri s-au luat împotriva locuitorului de director al B.C.A.J. Galați?

■ **Tianu Victoria, str. Braza lui Novac, bloc D 7, scara I, apartament 17, Craiova**: Fotografia reprezintă tavanul camerei mele, după ce a fost atacat de apa care a perforat terasa

blocului. Tencuiala exterioră a căzut din același motiv. Cerere pentru reparație avem din 1980, dar tov. Păun de la ICRAL ne-a spus că dacă nu cumpărăm fiecare cite 60 litri de motorină îl programează tocmai în '83, că n-au cu ce-l repara.

■ **Hirschli Elisabeta, Arad, str. Kogălniceanu nr. 49**: În octombrie 1981, pe motiv că mi-a curățat-o, Centrul de colectare al exploatarea de industrie mică și prestații Arad mi-a înapoiat blana din care lipseau mai multe bucăți de 100-250 centimetri pătrați. N-am vrut s-o primesc. Iarna trecută am petrecut-o în pardesiu. Blana se află și acum la curățătorie.

■ **Sectorul agricol Ifov**: Întreprinderea de prestări servicii și producție București a terminat confecțiile metalice comandate de petentul Cornescu Cosma. Șeful de unitate Pascu și maestrul Manolovici au fost sancționați pentru întîrzierea produsă.

■ **Dobra Marian din Doicești, Dimbovița**: Sint absolut promoția 1982 al secției instrumente (fagot) din Conservatorul Ciprian Porumbescu. Cu dispoziția guvernamentală 259858 am fost repartizat la Filarmonica din Oradea. Acopl mi s-a spus că n-au locuri. Ce să fac?

■ **Ministerul Educației și Învățămîntului**: Începînd cu 1 septembrie 1982 petenta Curian Victoria va funcționa ca învățătoare la Școala nr. 1 din Șoținga, unde a cerut.

■ **Orzaru Aurica, comuna Jilavele, Ialomița**: Cimpul C.A.P. 8 Martie este plin de bălării și de locuri sterpe. **N. red.** Credeți că poate fi fertilizat cu scrisori?

■ **Elena Ionescu Pletea, str. Pitar Moș 23, București**: Intersecția Bd. Gheorghe Dimitrov cu Sos. Pantelimon este cea mai poluată sonor din Capitală. Nu s-ar putea devia traficul rutier și pe alte căi?

■ **Consiliul popular al sectorului 3 pentru Mănăilă Aurica din str. Labirint nr. 5**: S-au luat măsuri legale pentru respectarea igienei și în părțile de folosință comună ale curții.

■ **Ionescu Gion, str. Împăratul Traian 95, București**: Propun să se concentreze într-un mare institut, chiar dintre cele existente, toți descoperitorii și inventatorii prezentați publicului de Flacăra, pentru ca indiferent de formația lor să-și unească eforturile și cunoștințele în tratarea cancerului.

■ **Matei Ilieana, str. Carul Mic nr. 7, București, sectorul 5**: În decembrie 1981 am cumpărat de la FAVORIT din Drumul Taberei o mașină de gătit cu gaze și un cuptor IGNIȘ. Toate erau ambalate, n-am văzut ce e înăuntru. Acasă am descoperit că din cuptor lipsește tăvile și grătarul. Le caut și acum.

■ **Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală București: G.I.G.C.** nu este proprietarul coșului de fum despre care s-a scris în articolul Arde în altă parte focul. Coșul face parte integrantă din blocul M 5 — Șos. Alexandriei. Pentru repararea blocului trebuie contactat I.P.B.

■ **Arhiepiscopia Bucureștilor, Sectorul exahat: PASECINIC ECATERINA** a primit înapoi toate lucrurile pe care le-a reclamat și pe care ea însăși le oferise „în dar” minăstirii Pașărea. Pentru că nu poate fi primită la acea minăstire ca viitoare, reclamanta adresează calomnii gratuite la adresa stației. Noi am hotărît ca scrisorile numitei Pasecinic să nu mai fie luate în considerație.

■ **Bănescu Maria, comuna Valea Nucarilor, județul Tulcea**: Și eu și soțul lucrăm în agricultură și nu știam de existența la Brăila a parcarilor automate. Am aflat cu prilejul celor 500 de lei amendă. De ce nu se plantează plăcuțe avertizoare la aceste parcări?

■ **Casa de Economii și Consumațiuni, București, Calea Victoriei 13**, pentru Melinte Neulăi din Iași, str. Troțus 20, bloc H 8, apartament 18: Prezentată-vă la Sucursala C.E.C. Galați și veți primi cei 7.500 de lei reclamați.

■ **Bonea Petru, comuna Brateea, sat Lorău, județ Bihor**: Afliindu-mă în Gara de Nord din București, mi-a căzut din întîmplare un corp străin în ochi. Am rugat-o să mi-l scoată pe o doamnă frumoasă de la postul de prim-ajutor de pe peron. M-a trimis la policlinica de ochi. I-am zis: „da' dv. nu puteți?” „Nu”. Ce n-au putut dumnealor a reușit un vinzător de la aprozarul de vizavi.

■ **I.T.A. Suceava pentru Anușea Veronica din satul Fetest, comuna Adineata**: Începînd cu 6 iulie pe ruta Suceava — Fetestă au fost repuse în circulație trei perechi de curse pentru navetiști.

■ **Sacu Floarea, str. 1 Mai nr. 94 Dej, județul Cluj**: Fostul

meu soț refuză să mi-o aducă acasă pe Cristina, fiica noastră, care mi-a fost încredințată prin hotărîre judecătorească definitivă. Am solicitat concursul miliției din Dej și chiar Procuraturii din Cluj-Napoca, unde locuiește fostul soț. Nimeni nu mă ajută?

■ **Inspectoratul municipiului București — Miliție**: Iacob Maria din comuna Jilava împreună cu Gheorghe Marin, concubinul ei, organizau dese petreceri și tulburau liniștea vecinilor. După ce au fost avertizați de mai multe ori să se potolească, pe 9 iulie au fost sancționați contravențional.

■ **Georgescu Nicolae, Șos. Pantelimon 241, bloc 61, scara II, apartament 52, sector 2, telefon 27 17 19 București**: „Este regretabil că după atâtea insistențe n-am reușit să vorbesc cu tovarășul inspector general școlar al municipiului București”. **N. red.** Perseveraj, chiar și domnia-să are ore de audiență.

■ **Regionala C.F. București pentru Olteanu Gheorghe din Breaza, Prahova**. Ați fost avizat că vi se va imputa contravaloarea uniformei, este adevărat, dar s-a revenit asupra măsurii și s-a renunțat la imputare.

■ **Dumitru Păpușoiu din Tirgu Frumos** ne scrie că la PLAFAR-ul din localitate au fost prelucrate și depozitate pînă acum peste 10.000 kilograme de plante medicinale. Meritul este al pădurarilor Pintilie Ioan și Priscăru Gheorghe cit și al elevilor și șoimilor patriei din zonă.

■ **Comitetul de partid Construcții-montaj, București**, pentru grupul de locatari din blocurile botezate „O” construite în Militari: Proiectele tip nou elaborate la Proiect București sint dotate cu scări luminate și ventilate natural. **N. red.** Cu ce-i satisface asta pe cei din „O”-urile sus-zise? Mai ales că dacă doresc să iasă în balcoane trebuie să încalce tot perzavul ferestrelor, Proiect neprevăzînd firește uși! Aceasta era de fapt problema.

■ **Mihai Popescu, str. Zorilor nr. 68-A, sector 5 București**: Sint pensionar. Cu bonul 259918 din 25 mai '82 am achitat cota de cărbuni pe care am fost programat să-i ridic pe 21 iunie, de la depozitul nr. 501. M-am prezentat la data fixată. Inutil. Am bătut zilnic drumul depozitului. Inutil. Abia pe 26 iulie, după ce am fost pus să plătesc din nou o diferență de preț, mi s-au livrat 2.000 de kilograme de „cărbuni” din care 700-800 kilograme sint piatră, restul gunoi.

■ **Popescu Alexandru, str. Gimalău nr. 38 A, sectorul 2, București**: Am 72 de ani și confecționez umerase de lemn pentru haine, pe care le vînd de 40 de ani în Piața Unirii. Am plătit toate taxele, dar acum sectorul 3 mi-a interzis să mai vînd în Piața Unirii pe motiv că n-aș locui în respectivul sector.

■ **Baza de aprovizionare tehnico-materială a municipiului**

București pentru Marin Aureliu, str. Polovrăci nr. 24, sectorul 2: Începînd cu 12 iulie, cu chitanța nr. 1424211 vi s-a virat în cont personal rata convenită.

■ **Inimoișii cicliști gorjeni, elevii Valentin Popa, Dan Popescu, Dan Pecingină, Marius Emlescu, frații Ștefan și Gabriel Albușescu, mecanici la Sadu, ing. Ion Popescu din Tismana și instructorul voluntar Gheorghe Adam, strungar la Tg. Jiu, ne-au vizitat la redac-**

ție ca prieteni ai Cenaclului Flacăra și ca participanți ai celei de a V-a ediții a Turului ciclist „Sportivii României doresc pacea”. Traseul, interesant — Tg. Jiu — Petroșani — Deva — Alba Iulia — Blaj — Mediaș — Tușnad — Sf. Gheorghe — Brașov — București — Alexandria — Caracal — Roșiori — va însemna pentru cei tineri descoperirea frumuseților patriei, va lega prietenii.

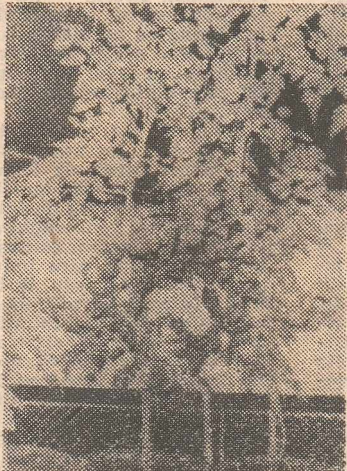
■ **Mircea Gr. Tudor, Satu-Nou, Girbovi, Ialomița**: Am fost coșor și de la 16 iulie 1967 am cotizat la CASCOS. Cu recepția nr. 100/20 mai a.c. am cerut pensia care mi se cuvine la UCECOM, Calea Plevnei nr. 46 București. N-am primit nici pensie nici răspuns.

■ **Cușmaru Marcel, str. Fizicienilor 9, bloc 44A, scara I, București**: Pe 23 februarie, cu chitanța 0835359 am achitat la Of. PTTR nr. 19 suma de 40,65 lei pentru un abonament la Programul Radio-Tv, pe perioada 11/3-31/12/1982. În iunie 1982 am fost chemat la oficiu pentru a achita încă 26 de lei. Am plătit cu chitanța 0692464/14 iunie. Aritmetica zice însă că 40 (săptămîni) x 0,50 (lei) = 20 lei. Ce reprezintă cei șase lei luați în plus?

■ **Consiliul popular al județului Hunedoara pentru Boantă Liviu din Bretea Română, satul Ruși**: Reclamațiile sint juste. S-a dispus Autobazei Hașeg să prelucreze acest caz cu tot personalul precum și sancționarea lui Marian Valeriu pentru cuvintele murdare folosite în conversația cu dv.

■ **Ilie Adela, str. Izvoarelor 32, Fieni, Dimbovița**: La „Mena”-ul din localitate am cumpărat o formă de prăjituri contra 40 de lei. Concomitent am primit și o rețetă „orientativă” în domeniul culinar. Am avut nefericirea să aplic indicațiile întreprinderii I.P.B.U.L.G. Satu Mare. Pusă pe foc, jumătate din formă s-a topit.

■ **Corneliu Teodorescu, Șos. Căfelea 33, bloc 21, scara 4, etaj 8, apartament 156, București**: Din zece foste carcasa ale unor tuburi de televizor am făcut zece ghiwece. Le-am umplut cu pămînt, le-am gunoi și le-am urcat în balcon. În șase am plantat cite un răsad de roșii, în alte

doouă am plantat cite două răsaduri, iar în cele rămase am pus ardei și pătrunjel. Toate au crescut pînă sus, cățărare pe sfiori. Ardeii iuți au dat rod abundent. Pătrunjel am pentru toate gospodinele de pe scara mea, iar roșiile au făcut cite șase rînduri de ciorchini. Am numărat 420 de fructe. Fotografia mi-e martor.

■ **Time Dumitru, Bd. Gării Obor nr. 23, București**: Pe 10 iunie am fost programat să-mi ridic lemnele de la depozitul de

care aparțin. Totul era plătit (chitanța 287130). Nu mi s-au dat atunci pe motiv că sint în restanță (ei). După aceea prețul lemnelor s-a reasezat și mi se pretinde diferența? De ce mie? S-o plătească cei care au creat restanța.

■ **Angelescu M. Constantin din Oarja, județul Argeș**: Consiliul popular județean mi-a răspuns prin adresa nr. 36 din 13 februarie 1981 că începînd cu 1 ianuarie 1982, pentru taurul predat în greutate de 481 kilograme, voi primi porumb de la Industria cărnii Argeș. Aștept și azi. Alde Maria Marin, Chiriță A. Floarea, Chiriță C. Marin, Argeșanu Floarea, Stanciu Marin, Ion G. Alexandru și Nedelca Petre — au primit. Eu de ce nu?

■ **Tirlă Gheorghe, str. 23 August nr. 4, oraș Dr. Petru Groza, Bihor**: Sint muncitor la cîntar la Exploatarea minieră Bihor. La 1 martie 1982 m-am adresat cu o reclamație Comisiei de judecată, dar nici pînă azi n-a fost soluționată.

■ **Weist Cornel, Calea Griviței 62, apartament 1, București**: Sint responsabil cu cartea de imobil a celor 26 de familii care locuiesc aici. Blocul este grav avariata, după cutremur. ICRAL Pajura ne duce cu vorba de 4 ani. Zidul bucătăriei mele și balconul s-au deplasat, se pot prăbuși oricînd.

Pagină realizată de MIRCEA BUNEA

Doșta redacției

■ **Emilia Ghimpu — Roman**: În timpul anului se acordă un avans de pînă la 80 la suta conf. retribuției cooperativilor personalului încadrat cu contract de muncă de C.A.P. Intrucît forma la care lucrați nu și-a realizat indicatorii de plan și avansul din retribuție se acordă proporțional cu realizarea acestora

■ **Maria Boglea — Brad**: 1) Puteți veni, cînd doriți, la secția de scrisori, probleme cetățenești; 2) Acționați-o în judecată

■ **Nelu Bablăc — Suceava**: Cererile de transfer se depun la decanatul facultății, care urmează să primească studentul, numai după încheierea situației școlare a anului de studii în care a fost înscris, cel mai tîrziu cu zece zile înainte de începerea anului universitar

■ **Ion Istrate — București**: Conf. legislației în vigoare, face parte din familie: soții, copiii, precum și părinții soților întrecuți de aceasta. Ginercele, nepoții au drepturi locative fără să fie luați în considerare la calculul chiriei

■ **Constantin Palade — Brăstera (Suceava)**: Nemulțumirea pe care o aveți o puteți formula printr-un memoriu pe care să-l adresați procuraturii județene

■ **Ion Răcaru — Deva**: Reveniti. Nu reiese clar pentru cine ne solicitați, pentru dv. sau pentru părinți? ■ **Victor Olaru — Birlad**: De la Federația de rugby am primit pentru dv. o broșură cu instrucțiunile cerute. Cînd veniți în București, treceți și pe la redacția ■ **Eliza Trască — Cujmir (Mehedinți)**: Interesați-vă la inspectoratul școlar județean

■ **Ion Cotea — Scutelnici (Buzău)**: Din scrisoarea rezultă că aveți peste 10 ani lucrați în C.A.P., cu normele îndeplinite și vîrsta de 65 ani. În acest caz, puteți să vă adresați celor două C.A.P. în care ați lucrat să vă întocmească dosarul de pensionare

■ **Vlad Ion — Satu-Mare**: Transferarea de la o unitate școlară la alta se face numai în perioada legală, pe posturi publicate vacante care vor fi publicate în revista Tribuna școlii

■ **Virgil Stoensescu — Craiova**: Coreți sprijinul C.O.M. al întreprinderii la care sinteți încadrat

■ **Alexandru Belciu — București**: Se poate aproba schimbarea domiciliului din alte localități în orașele declarate, potrivit legii, orașe mari, celor care au fost încadrați în muncă cu contract pe durată nedeterminată, înainte de 1 ianuarie 1975, la unitățile socialiste din aceste localități, dacă cei în cauză au domiciliul în localități de unde nu au posibilitatea de a face navetă și numai dacă unitățile socialiste la care sint încadrați le asigură condiții de locuit corespunzătoare ori aceștia au locuință asigurată.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

De la valoare la difuzare (I)

O părere care capătă din ce în ce mai mulți adepți este aceea după care poezia română de azi ar fi printre cele mai originale de pe continent și chiar și din lume; gîndese așa mai mulți scriitori români și, uneori, feluriti intelectuali străini, cunoscători ai fenomenului românesc. Cînd nu e o propozițiune „triumfalistă”, pronunțată de noi în momente sărbătorești, și cînd nu provine de la străini amabili care uită enunțul de îndată ce l-au rostit, această idee încheagă, pentru cine voințe să clarifice momentul actual, o perspectivă profund tulburătoare. Intruieci mă privește, sînt incredințat că aceasta e un adevăr; literatura română nu a suferit uciugătoare sincope în desfășurarea ei istorică și s-a mișcat, dimpotrivă, într-o acumulare continuă de valori, rezultate dintr-o cronologie internă proprie. Puterea creatoare nu se pune la îndoială, efectele ei se văd, avem o poezie temeinică și diversă, lirici importanți, opere consolidate. Inșă chestiunea cea mai de seamă nu e, în aceste condiții, aceea a creației, care se dezvoltă independent de instrucțiuni și ucaze, ci aceea a „difuziunii”. Teza „universalității intrinseci” e vetustă, căci nu stînge absurdul complex de „provincia- lism”, ei îl aducește; obligația poeziei românești de azi este, ca atare, aceea a difuziunii. Pentru mulți, propaga- rea literaturii române ar fi un proces fără șanse, a cărui piedică esențială e socotită limba, lipsită de „circulație internațională”. Cu toate acestea, nimic nu i-a împiedicat pe „europeni” să-l citească pe Ibsen, deși acela scrisese în norvegiană, să-l aprecieze pe Seferis, Rișos și Ody- seus Elytis, deși, să admitem, puțini sînt vorbitorii de neogreacă în țările Europei. Dar Kadare, albanezul, dar Krleža, dar poezii sovietice de azi? Hotărît lucru, „pro- vincialismul” limbii nu e un argument, ci un pretext, a cărui consolidare nu poate decît să împiedice cultura română de la schimbul mondial de valori. Dacă poezia românească este valoroasă și e reprezentată de autori nu- merosi și originali, atunci ea trebuie difuzată sistemati- c, departe și prin orice mijloc. Cea mai lesnicioasă metodă pare a fi, neîndoios, aceea a întocmirii de „an- tologii”. O antologie prezintă fenomenul în extensiune, dă nota obligatorie a diversității și e un „îndreptar” com- od și accesibil care substituie, deocamdată, un raft de bibliotecă. Nu ascund că un astfel de „rezumat” are in- semnate defecte și cine se mulțumește numai cu antolo- giile, nedezvoltate prin opere semnificative ale cite unui autor, nu realizează mare lucru. „Antologia” e preistoria difuzării.

Din nefericire, poezia românească e propagată, deocam- dată, mai ales prin antologii, fapt încă stimabil dacă a- ceastea ar putea da o imagine onorabilă asupra materiei pe care o prezintă. Un examen cit de sumar ne arată că nici nu poate fi vorba de așa ceva. Mai întii, „antolo- giorii”: ei sînt, în general, scriitorii străini cunoscuți, cu e conoastere imperfectă a limbii române și a istoriei li- teraturii ei, obligați, prin aceasta, să-și convoace un „con- silier” român, menționat cîteodată drept coautor, alături anonim. În acest chip, traducerea sporește în valoare, dar, adeseori, selecția e tulburată de „mina nevăzută”. Alte antologii emană de la scriitorii de origine română, stabi- liți în străinătate, și care se străduiesc, după puteri, să propage literatura țării de origine prin eforturi adeseori eroice. Inițiativa acestora, emoționantă și demnă de toată stima, nu produce decît întimplător selecții sigure, căci gustul acestor „antologatori” e, în chip aproape general, vetust și totuși despotice. Ei aleg ceea ce coincide cu poe- zia română a tineretii lor, făcînd abstracție, fără voce, se înțelege, de ceea ce aceasta a cîștigat de atunci și pînă astăzi.

În fine, antologia e produsă, mai recent, la noi, și e semnată de un traducător adeseori experimentat și care, teoretic, ar trebui să cunoască bine fenomenul în mijlo- cul cărui trăiește. Acestea par a fi și cele mai percu- tante esteticește (autorul își cunoaște contemporanii și nimic nu-l împiedică să aleagă ce este mai bun), înfrun- tînd piedici numai în momentul, ca să zic așa, „comer- cial”. Ideea este pe deplin laudabilă, totuși aceste „cu- legeri” sînt încă puține și nu acoperă deloc teritoriile culturale „cu circulație”. Cele mai însemnate piedici pe care le au a le birui acestea sînt, paradoxal, „antologiile” mai vechi ale poeziei românești, unele apărute cu nu mai mult de 10—15 ani în urmă. Ceea ce prezintă acestea seamănă cu o literatură fără virfuri, monotonă, în adevăr creația unei culturi „provinciale”, „întîrziată”, „comple- xate”. În Argentina, de exemplu, „44 poezi române”, tra- dusi de Pablo Neruda în 1967, conține cite cinci poezii de M. Breslașu (cit G. Bacovia), cinci de R. Boureanu, opt de Maria Banuș. Mai departe: Octavian Goga — 2 (cit Ștefan Iureș), Lucian Blaga — 3 (cit Eugen Frunză și mai puțin decît Veronica Porumbacu). Ion Barbu, Vineu, Ion Pillat nu figurează aici, ca și Eminescu (care apar- tîne, și drept, în 1958, în volum separat, tradus de R. Al- bert). Reprezentarea istorică e cu desăvîrșire absentă, lirica ultimelor promoții nu pare a exista.

„Antologia de poezia romena” de Nelson Vainer, din

1966, apărută în Brazilia, pornește de la folclor și apoi de la Budai-Deleanu, cuprinde pe Eminescu, pe Alecsan- dri și Arghezi (ceea ce, istoricește, e laudabil). Ion Barbu și Lucian Blaga nu sînt, dar, se înțelege, nu pu- teau lipsi Dumitru Corbea, Dan Deșliu, Victor Tulbure, M. Breslașu, Veronica Porumbacu, Maria Banuș.

În Franța, la 1968, cînd Alain Bosquet tipări „Anto- logie de la poezie roumaine”, apăruseră deja T. Arghezi (în 1963), Bacovia (1968), Maria Banuș (în 1966), și de două ori M. Beniuc (în 1960). M. Eminescu fusese cunoscut în 1958, o singură dată, așadar, cu numai „4 poeme”. Antologia nu este orientată rîu istoricește, por- nește de la folclor, Miron Costin și Anton Pann, cuprinde, pe lîngă marii poeți, și pe Urmuz, Aron Cotruș (despre care la acea oră nu se scria în România), Al. Busuioceanu ș.a. „Contemporanii” menționați mai înainte sînt, inșă, re- prezentanți consistent alături de D. Neculuță...

O mai veche „Antologia de la poezia romena” (1961), editată în Italia de Mario de Micheli, pornea de la I. Bu- dai-Deleanu și Iancu Văcărescu, fără omisiuni esențiale pentru literatura veche; dar șirul canonic care începe cu D. Neculuță, A. Toma, M. Breslașu etc., etc. nu este uitat. O corecție s-a făcut totuși, căci, din 1967, Mario de Micheli număra într-o culegere a poezilor de după război, pe Arghezi, Ion Barbu, Philippide, cot la tot, de- sigur, cu cei din „șirul canonic”, dar și cu „a novissimi”, Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu. Un aer nou pătrunsese aici, cu destule piedici, vizibile prin coexistența unor generații ale căror valori nu se pot compara cu nici un chip.

Nu altfel e și o antologie englezească de poezie română contemporană, tradusă, în 1969, de Roy Mc Gregor Hastie, unde apar V. Voiculescu, Emil Botta, Stelaru, Leonid Dimov, dar rîmin mai toți vechii „senatori de drept” po- meniți mai sus. Uneori, desigur, cu piese notabile. Ceea ce supără inșă este insistența cu care sînt impuși, în dauna altora.

În jur de 1970, reprezentarea valorilor părea că s-a definitivat: o antologie a poeziei românești, alcătuită de Tașko Sorov, la Skopje, în 1972, era bine orientată, alta, tipărită în aceeași perioadă în Spania, nu poate să pro- ducă discuții de sumar, ca și aceea apărută în Cuba, în două numere de revistă, dedicate poeziei românești. Inșă pentru domeniul hispanic contribuția lui Dariu Novă- ceanu, prezent mereu ca traducător și „antologator”, a împiedicat, în chip salutar, stridentele defecțiuni.

Toate aceste antologii (de unde am eliminat pe acelea apărute înainte de 1960, care nici măcar nu pot fi discu- tate!) sînt culegeri „instituționale” și promovează, fără nici o bază estetică, un număr de curioase discriminări, cu atît mai ciudate cu cît „antologatorul” e, de obicei, un scriitor străin care ar fi trebuit să se țină departe de „presiunile”, cunoscut, ale momentului cultural de aici. O trăsătură ireductibilă a lor este eliminarea unor poeți fără de care poezia românească nu se poate defini (Ba- covia, Blaga, Arghezi, Voiculescu, Philippide, Pillat, Goga chiar și Eminescu) și promovarea unor „barzi al conjunc- turalului”. Explicația cea mai la îndemînă e că astfel de „antologii”, traduse și editate de scriitorii străini, sînt, de fapt, „pliante” propagandistice în care se discern niște interese clare.

Antologiile mai noi? Le vom examina într-un articol viitor.

ARTUR SILVESTRI ■

Un ziarist dăruit

Unul din vechii ziaristi ai acestor țări a murit: Gheorghe Cirstea, redactorul șef, pînă nu demult, al gazetelor „Orizont” din Rm. Vilcea. A murit de acea boală neiertătoare, de inimă, care nu-i cruță pe cei aleși, pe cei care se jertfese, pe cei ce dau totul pentru alții, nepăstrînd nimic pentru sine. Așa a fost Gică Cirstea: un om care, vreme de trei decenii, nu numai a scris ziare, dar a și făcut ziare, a făcut ziaristi, un jertfitor nu pentru sine. O natură ultrasensibilă, un bun, un blind, un vul- nerat pînă și de mișcarea aerului, un ales. Un in- versunat doar atunci cînd trebuia să apere o idee, un subaltern nedreptățit, un confrate, o nemuri- re a cugetului sau numai o promisiune. Să nu- uităm, prieteni de la „Orizont”! (Ilie Purcaru).

● CAP LIMPEDE

letele „Arcadia”, editate de Cenaclul literar-artis- tic „Arcadia” din Slobo- zia. Și mai departe, de a- celasi autor: „afară sînt / virtejuri / de fată mare / mă-nțreb / ce-ți faună-n priviri! / afară / doruri- le tale / zvicnesc în ză- mislirea / nezăvoritei mame”; „Să te joci / să faci / să schimbi / la semnul timpularului / se- mănînd într-un fel / cu Bethoven / (sic!) să te aplauzi ore în șir / ne- mulțumit / de acustica / pavilioanelor / masca și loja” ș.a.m.d. O nedume- rire poate și mai mare ne provoacă criticul Titus Nițu, care (în „Margina- lii...”), după ce avertizea- ză: „Am știut de la început că demersul meu de a descifra într-o sin- teză poezia lui Ion Iano- le nu va fi ușor”, atra- ge luarea aminte, într-un stil gongoric, pe aceeași lungime de undă cu ma- teria studiată, că avem

de-a face, în cazul verbu- lui poetic al lui I. I., cu o „calitate” superlativă“ (! ! !). Încercînd un sen- timent de jenă pentru cei care girează astfel de e- lucubrații, ne întrebăm: Cui prodest o asemenea reeditare a poveștii cu „împăratul gol”? (Victor Bibiciu).

Jalnica fundație din Parcul „23 August”

Scriam, într-unul din numerele trecute ale re- vistei, despre inițiativa laudabilă a Teatrului „Tăndărică” de a prezen- ta spectacole în curtea u- nor școli din Capitală, pe timpul vacanței de vară. Arătam atunci cum dăruie- rea și profesionalismul reușesc să învingă dificul- tățile de „ordin tehnic” legate de asemenea re-

prezentării (scenă mon- tată ad hoc, bănci aidoma etc.), izbutind „săli pline” și spectacole de calitate. Ca un trist revers, iată- ne în situația de a vorbi acum de un fapt cu totul anticultural, antieducativ și anti... comercial; în Parcul „23 August” exista pînă acum cîteva ani buni un mini-teatru de păpuși, un spațiu de bun gust și eficientă garantată. În vara trecută, mai puteau fi văzute acolo doar sche- letele celor citeva rînduri de bănci și căsuța păpu- șilor — un fel de cabană din birne — căzută în pa- ragină, cu urmele vizibile ale unui serios incendiu; într-un cuvînt, într-o stare cu totul dezolantă. Zilele trecute am putut vedea că lucrurile s-au schimbat substanțial: nu mai sînt nici măcar acele relieve, care mai întrei- neau speranța într-o do-

rită renovare și repunere în drepturi a micului tea- tru. A rămas doar funda- ția căsuței, servind de bazin de inot stolorilor de vrăbii ale parcului, oferind deci un „specta- col” amuzant, dar infim- plător... Nu ne mai întrebăm cine a dispus acest lucru, cine, în loc să în- ființeze asemenea mini- teatre și în alte parcuri, le distruge și pe cele care există deja! Spunem doar că, dincolo de efi- ciența estetic-educativă a acestora, pe care nu mai e nevoie s-o mai subli- nîm, fie și un simplu calcul de rentabilitate ar fi de ajuns: 2 spectacole lumînica, 200—300 de spec- tatori (minimum) de fie- care dată, 5 lei biletul... Măcar așa văzute lucru- rile, poate vom fi înțeleși de toți factorii de decizie în această mică mare problemă care este edu- cația preșcolară (T.R.)

CARTEA DE ARTĂ

Un dicționar și grijile lui

„Dicționarul de artă modernă” scris de Constantin Prut și publicat de Editura Albatros este o carte a cărei utilitate se vedește în mai multe chipuri, și nu doar pentru că e prima de acest gen ce-o avem. Fiind un dicționar al personalităților în pictură, sculptură, grafică, arte decorative și arhitectură și, totodată, un îndreptar în mulțimea de grupări, școli, direcții și manifestări cu caracter revoluționar pe- trecute de un veac și mai bine încoace, de la im- presionisti pînă în contemporaneitate, ne slujim de el ca de oricare alt tom enciclopedic: ne informăm ori confruntăm niște informații, îi frecventăm opi- niile ori le considerăm critice.

Un dicționar, chiar și pe întinderea a cinci sute de pagini, nu-l, totuși, decît o prefață. Dacă, bună- oară, citești fișa dedicată „Bauhaus”-ului și pe urmă te sîrăci presat de-o aprinsă curiozitate să mergi în bibliotecă și să învești din bogata bibliografie a ter- menului ce a vrut școala de la Weimar și ce minți a fecundat ideile ei, înseamnă că „Dicționarul...” lu- crează cum trebuie, că își împlinește unul din prin- cipalele lui rosturi. Asta intrucit dicționarul bun e acela care se pricepe să activeze concepte, care pune inteligența într-o plăcută agitație, care pro- duce la cititor un soi de nesăț la privit lucrări de artă și la citit studii asupra artei.

Cu vreo două decenii în urmă, librăriile noastre vindeau un dicționar francezesc de artă modernă bogat ilustrat (Ed. Fernand Hazan), care, cu toate că părea a da în sutele de fișe un panoramic al valorilor din toată lumea, era, în esență, o carte despre pictura produsă de francezi sau în Franța. Străinii, cîți încăpeau aici, țineau de „școala din Paris”. Cei cîteva americani, italieni sau germani citați abia își spuneau nația în puzderia de artiști parizieni de toată mina. Să deschidem „Istoria artei” în cinci volume de Elie Faure și să-i cităm părțile. Vom vedea, de asemenea, că „istoria” e aici tot a artei franceze și că paginile referitoare la Asia, spre exemplu, abia de fac un capitol scurt.

Așa sînd lucrurile — cu toate dicționarele de artă modernă, de fapt, ce apar pe planetă — Constantin Prut trebuia să plece la drum cu un plan. Lumea artei nu-i numai Europa de Vest. Dacă „școala de la Paris” se mîndrește cu atîția pictori și sculptori români sau născuți în țări mai întii în România, înseamnă că un alcătuitor de dicționare are obliga- ția să cerceteze mai întii starea artei moderne din România și să-i prezinte personalitățile și vigorie. Să redăm țării Europei de Est mulțimea de nume inventariate atît de grăbit de arta franceză ori de arta altor țări și continente și vom avea umirea unei alte Europe a artiștilor plastici. Constantin Prut acordă, prin urmare, artiștilor români un loc bun în „Dicționarul...”. Și nu numai artiștilor români.

Muncind zece ani la „Dicționarul...”, Constantin Prut a avut, desigur, revelația unor valori puțin știute și a unor tărîmuri aproape ignorate. Pînă la urmă, un astfel de dicționar e o chestiune de părți și proporții. O privire grăbită și nu neapărat super- ficială te asigură de onestitatea deplină a autoru- lui. O privire în amănunt — fără a diminua impresiile hotărît bune și credința în calitatea întreprin- derii sale — dezvăluie lucrarea unui om cu pa- siuni clare, dar și cu slăbiciuni. Sigur, Grecia a dat lumii pictori și sculptori remarcabili, numai că e cel puțin temerar să crezi că aproape 40 (!) de arti-ști greci își pot revendica loc într-o enciclopedie — foarte selectivă — a artei moderne, într-un dicțio- nar în care figurează doar 18 spanioli, 8 (! ! !) olan- dezi, 14 japonezi, 27 englezi și 4 (! ! !) mexicani. Muralismul mexican înseamnă în arta modernă ca- tegoric mai mult decît arta plastică a Finlandei. (Una este arhitectura unor mari nume finlandeze și alta pictura și sculptura din Finlanda). E destul de probabil că, pătrunzînd în unele teritorii ale artei plastice neglijate de istoricii și comentarii artei moderne, Constantin Prut a trăit cu frenezia nou- tatea și calitatea acestora și că a ținut la o dreptate. Curios sau, oricum, greu de explicat rămîne faptul că într-o lungă listă de țări Constantin Prut află abia unul sau doi artiști de interes internațional (vezi: Chile, Brazilia, Australia, Columbia, Israel, Canada (!), Suedia, Scoția, Venezuela).

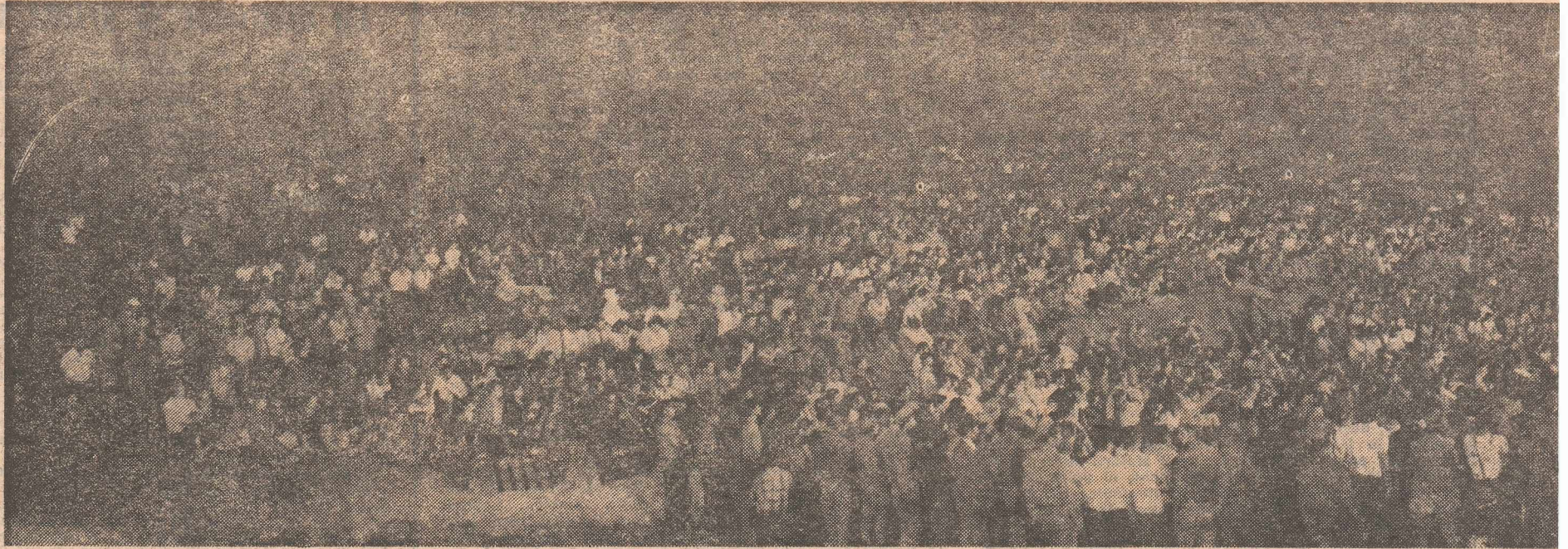
E adevărat, în țările continentului african puțini artiști au izbutit opera plastică de notorietate, dar momentul african cerea o fișă. (În Statele Unite arte „afro-americană” are manifestări de marcă și exe- geți calificați). Dacă „modernitatea” semnifică — așa cum spun cărțile de estetică și teoria artei — „consonanța operei de artă cu epoca și cu mediul socio-cultural în care ea apare” e drept să ne intere- săm și de arta unor locuri îndepărtate, precum Australia.

Cît privește reprezentarea artei românești ea se întimplă, în general, cu justete. Constantin Prut, semnînd „Dicționarul...”, are căderea să aprecieze statura internațională a unei opere și să aibă rezerve la creația a o seamă de artiști, altfel cunoscu- ti. Dacă ne intrigă oarecum distanța față de un Marius Bunescu sau Cecilia Cuțescu-Stork (și, deci, absența lor din „Dicționarul...”), ne intrigă și mai mult tonul și felul în care e pusă problema moder- nității la Baraschi, Caragea și Naum Corcescu. Iată ce gîndește Constantin Prut despre Baraschi: „Co- rrecta redare a anatomiei, supunerea față de model este dublată, în cazul unor monumente, de o nedisi- mulată retorică a gestului și atitudinii, care se sub- stituie problemelor de inscriere a operei în spațiu”. Un fel mai subtil de a-ți manifesta neîncrederea într-o operă nici nu se putea. Atunci, dacă astfel so- coate Constantin Prut, de ce se simte totuși obligat să ofere spațiu, dacă nu și stimă?

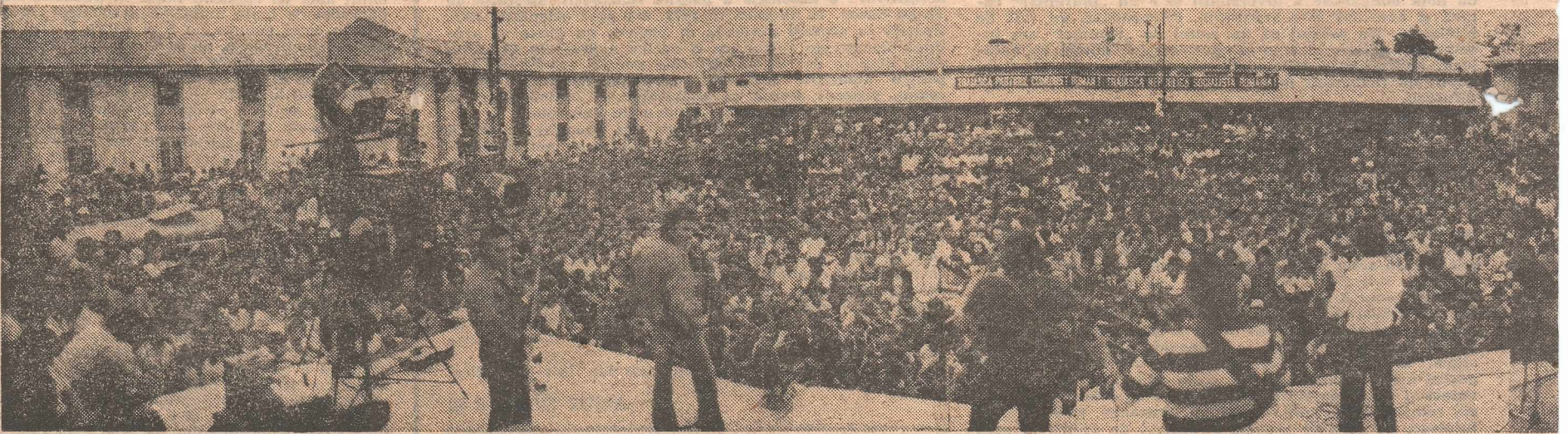
O ciudățenie a „Dicționarului...” e interesul ară- tat citorva pictori și sculptori ce n-au avut, la drept vorbind, răgazul să-și dovedească talentul în reali- zări de marcă, dar care s-au născut măt sus de Bacău, prin partea Botoșanilor și a Dorohoiului și a Neamțului, adică în Moldova de sus, de unde vine și Constantin Prut. Cîtă vreme Constantin Prut nu are motive să discute într-o fișă pictura și sculptura tinăra — Cîlția, Ilfoveanu, Florin Ciubotaru, Iosef Krijanovski, Florin Maxa, Vladimir Zamfirescu, Paula Ribariu, Mihal Bandac, Mihal Buculei — cît timp Doru Bucur suferă încă o nedreptate, iar un pictor stimabil, dar fără operă ca A. M. Agrippa găsește un loc între celebrul Alvar Aalto și marele Andreescu, să conchidem că „Dicționarul de artă modernă” e o lucrare care — ca tot lucrul perfec- tibil — poate să devină, într-o a II-a ediție, un vo- lum, într-adevăr, de referință în domeniu.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cenaclul Flacăra și tinerii const sublima unire dintre munca eroi

Basarabi și Cumpăna, două puncte fierbinți ale bătăliei pentru realizarea marelui obiectiv Canal Dunăre-Marea Neagră, devenite două imense receptoare, sensibile și

**Cenaclul văzut de un om
al muncii de pe șantierul
Canalului Dunăre —
Marea Neagră
„Pe toți Dunăre
ne cheamă“**

Localitatea : Cumpăna, Tabăra șantierului național Canal Dunăre-Marea Neagră, 4 august 1982
Condiții de desfășurare : aer liber
Număr de spectatori : 4 000
Calitatea spectacolului : bună
Atmosfera : refuzată la început, entuziasată mai apoi
Durata : 3 ore
Aportul organizatorilor : bun

„Ce masiv un om, ce semeți niște oameni cufundați în plinătatea cumintenței lunii ! Da, luna venind dinspre mare și luind-o spre Dunăre, apoi, de o parte și alta, în fața lor, în pomi, pe acoperișuri, chiar, priviri și mâini ridicate puternice, mâini aruncând ropote de aplauze.

„Vă rog să ne credeți că vă rugăm să vă simțiți bine“ spuse intru început, din inimă, sint convins, poetul Adrian Paunescu. Și s-a dovedit a fi așa.

Cenaclul Flacăra se afla, de această dată, nu într-o sală anume, fanfoșă, pe scenă; ci totul se petrecea afară, sub un cer plin de august, la Cumpăna, iar spectatorii chemându-se fiecare în parte și toți la un loc — invitați. Și încă de onoare. O nouă dovadă, recunoaștem, de plecaciune a oamenilor de artă în fața fauritorilor de istorie nouă, de zidire comunistă. Și cine alții sint aceștia dacă nu inșiși minutorii utilajelor și autobasculantelor gigant, ai kilometricelor benzi transportoare, alți meseriași de ordinul miilor, tehnicieni, ingineri — civili ori militari, cei care, uniți și prin eforturi greu de bănuț înaltă, cel mai de proporții și important obiectiv al românilor de pină acum : Canalul Dunăre — Marea Neagră.

Și dacă în momentele de început ale spectacolului din seara zilei de 4 august a.c. un anume baraj se înalță în amonte și aval de suflete, în doar câteva minute atmosfera devine galantă, una de proporții, cu perspective de durată și satisfacții de o parte și de alta. Adevărat, George Nicolescu, Nicu Alifantis și Cris-

tian Minculescu, Florian Pittis și Mircea Vintilă, Mihaela Popescu și Ștefan Hrușcă, alți tineri în plină ascensiune în cenaclu și ei inșiși în plină ascensiune, fac din fiecare clipă, prin vers, voce, și gest, atitudine, adevărată revelație. Apoi, slagă-rele internaționale și cîntecele interpretate de grupul-folk „Ecoul“, grupul-rock „Iris“, unele în premieră, momentele vesele și triste ale grupului „Mesaj“, determină pe cei prezenți a nu pășira nici cea mai mică rezervă în a artauda prelung, în a-și manifesta dorința prin bilețele ori rostiri șoptite, de-a asculta alte și alte cîntece și poezii. Versuri de George Bacovia, Miron Radu Paraschivescu, de alți poeți români clasici și moderni, sint cîntate, redate în mormur de cei numiți toți. Și cum pe noi ne caracterizează versul : „Pe toți Dunăre ne cheamă“...

Că intimplarea de muzică și poezie ce ne-a fost dăruită nouă celor de la Cumpăna de poetul Adrian Paunescu și inimosii și talentații săi colaboratori nu a trecut de orele 23, s-a datorit cred faptului că a doua zi, în zori, aveam a ne afla în centrul „bătăliei“ Dunării spre Mare. Ni s-a promis însă : „Vom reveni. Poate duminică, 8 august 1982, la aceeași oră“. Așteptăm.

VASILE MIC

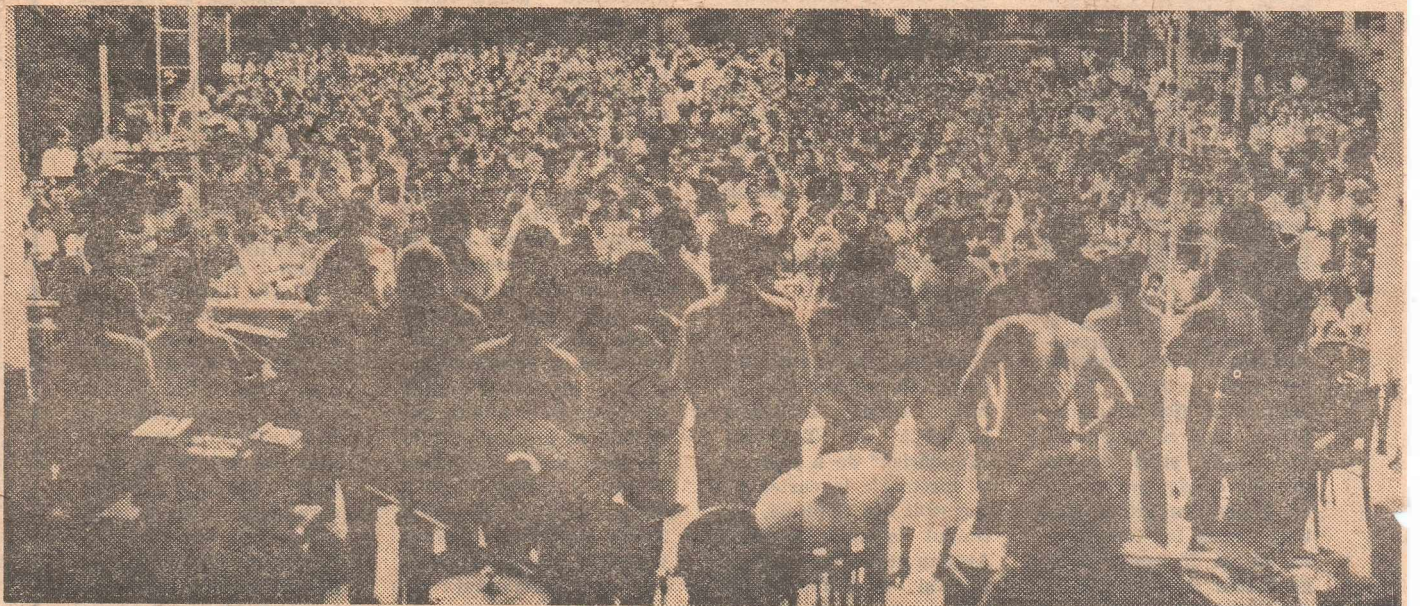
tehnician I. T. Auto Satu Mare
(Cronică realizată din public, la propunerea conducătorului cenaclului)

Tineri și liberi

Localitatea : Techirghiol
Locul de desfășurare : Grădina de vară
Numărul spectatorilor : 2 500
Aportul organizatorilor : foarte bun
Atmosfera spectacolului : participare totală
Calitatea spectacolului : de o ridicată factură
Noutăți : ia ființă grupul Flacăra Pop
Reapar în cenaclu Tudor Gheorghe și grupul Poesis. A debutat Asan Feuzi

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Paunescu, a avut la Techirghiol în ziua de 6 august 1982 o intimplare de poezie și muzică. Din această seară a încetat să mai existe formația Continental prin pierderea lui Nicolae Enache, exclus pentru repetate beții. Alexandru Zărnescu, Teodor Mazilu, împreună cu Idu Barbu și Romeo Beianu au alcătuit un nou grup, „Flacăra Pop“. Le dorim succes. La Techirghiol au revenit în cenaclu cei doi membri ai grupului constănțean „Poesis“,

Eugen Baboi și Marius Batu, doi tineri de o vie sensibilitate, care au interpretat compoziția lor muzicală pe versurile lui Zaharia Stancu „Cîntec șoptit“. Vocile lor curate și sincere au fost primite cu aplauze de publicul spectator din Grădina de vară a Techirghiolului. Cenaclul Flacăra aduce în fața spectatorilor o star a culturii române de aceea porțile sale sint deschise tuturor celor care au ceva de spus. Pe scena cenaclului a debutat Asan Feuzi din Techirghiol. Grădina sumplut de ochi, de voci, de suflete înserarea era risipită de miinile care se legănau pe acordurile chitarelor sub semnul luminii, al luptei, al libertății. Noaptea coboră neagră, ca nămolul ghiolului cobora spre noi îmbrățișându-ne, intenționind parcă să ne păstreze mercurul nerezăta. La cîntecele de o profundă sensibilitate noaptea era luminată numai de inimile noastre. ci și de flăcările chibriturilor aprinse din miinile spectatorilor. Astfel se croia un drum de lumină prin noaptea liniștei. Zvicnea tineretea în noi. Ne simțeam stăpînind toate visele noastre. Ridicam miinile liber spre stele, fixindu-ne tălpile sigure pe pămînt. În luminile scenei, pe ritmul nebun al pieselor formației „Iris“, trupurile noastre cerșeau mișcare. Tîșnea din noi

La Techirghiol, oamenii au probat cu succes efectele terapeutice ale artei tinere

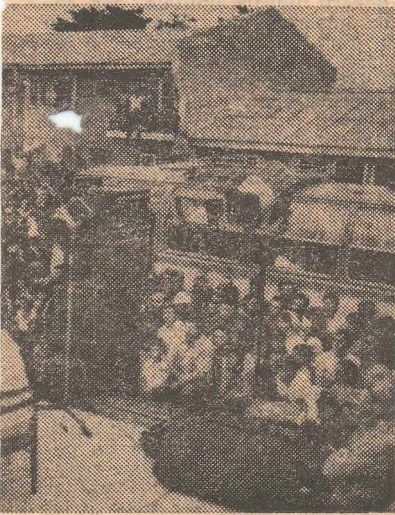
Actori ai magistralei albastre sau și arta adevărată, revoluționară

...vibrând la arta autentică

Un careu de ași : Vasile Șeicaru, George Nicolescu, Florian Pittiș, Nicu Alifantis.

...area ca dintr-o fîntînă tînuț. Eram ereli și liberi. Un recital excepțional a stînut Tudor Gheorghe. Chiote de bucurie veneau din grădina. Incredibilă setea de artă. Cu cit ne stîmpăram se... cu... cu atît o simțeam lipsindu-ne... mult. Promisiunea că vom reveni la chirghiol a făcut-o în numele nostru educătorul Cenaclului Flacăra, poetul Adrian Păunescu, prin versurile scrise ar acolo.

...zi, iubito, vine vîrsta-doua, om merge liniștiți la Techirghiol, vom rămîne pentru todeauna uă statui uscate de nămol.

SORINA FEIER

...entru creatorii ...pii Dunării

Localitatea : Cumpăna, Tabăra șan-
tîerului național Canal Dunăre-Marea
Neagră, 8 august 1982
Număr de spectatori : 5 000
Calitatea spectacolului : bună
Atmosfera : plină de entuziasm
Durata : 3 ore și 30 minute
Aportul organizatorilor : de această
dată nu știm ce să zicem

...junși la Cumpăna cu două ore înarn-
nceperii spectacolului, am constatat
publicul își ocupase deja locul în ciuda
relii arzător de august. Cei prezenți
ntîlnirea cu noi erau oameni obișnuiți,
în ochii cărora se putea citi acea
urle de a fi făuritori ai noului drum
care urmează să-l străbată marele
tru fluviu, spre a întîlni apele albastre
mării. Nu știam în acea clipă că în
lași timp eram așteptați de alte câteva
de oameni într-o altă tabără a Șan-
sului național, la Basarabi, aceeași oa-
ni care după cum aveam să aflăm puțin
tîrziu ne așteptaseră și cu o zi înain-
Acest lucru s-a datorat unei erori de
mizare, izvorînd și dintr-o indife-
rețabilă a tovarășilor care ne-au
să că nici la Straja, nici la Basarabi nu
te avea loc cenaclul, pentru că ar fi
uat. Noroc cu telefonista din Basarabi,
suna să ne anunte din sfert în sfert
oră că sintem așteptați și acolo. Am
tînsă că telefonista reprezenta do-
a celor 10 000 de oameni care ocupa-
Valca Seacă de la ora două. Cena-
era pus în situația de a părea el ne-
os în fața acelor mii de oameni care
aveau altă vină decît că ei doreau să
primească în mijlocul lor. Pentru

iesi din acest impas, conducătorul cena-
clului a luat hotărîrea de a fi prezenți în
acea seară și la Basarabi. Așa avea să
se și întîmple. Spectacolul de la Cumpă-
na începe deci mai devreme. La 7 și 15
minută intră în ordine pentru a cînta
sau recita Valeriu Penișoară, grupul
„Poesis” din Constanța, Constantin Dra-
gomir, Mihaela Popescu, Ducu Bertzi,
Arpad Domokos, poetul Valeriu Armea-
nu, Gil Ionitã. Actorul Mihail Stan reci-
tã poezia „Mistrețul cu colți de argint”
după care urmează recitalurile lui Nicu
Alifantis, Mircea Vintilã și Florian Pittiș,
care smulg celor prezenți ropote de
aplaude. Cîtã bucurie emanã ochii acest-
or oameni care după o săptămîna de
muncã istovitoare au răbdarea de a gusta
din acest izvor nesecat de culturã și artã
adevãratã care este Cenaclul Flacăra. La
ora 20 și 20 minute, cei care terminaserã
sã se exprime în fața publicului pleacă
în grabã spre Basarabi, pentru a începe
spectacolul de acolo, urmînd ca poetul
Adrian Păunescu cu ceilalți membri ai
Cenaclului să vinã după ce vor fi termi-
nat spectacolul de la Cumpăna, unde de
asemenea oamenii n-aveau nici o vinã.
Tudor Gheorghe a susținut un recital
care a cuprins cîntece din toate regiunile
pãrții. Formațiile „Iris” și „Flacăra-Pop”
intrã cu piese pline de ritm care invitã
la dans pe tinerii prezenți. Se cîntã apoi
„Trãiascã România”. Fãuritorii marelui
canal al cãruia vizionar este tovarășul
Nicolae Ceaușescu cîntã, împreună cu
cei prezenți în scenã :

Trãiascã-n fericire și liniște poporul,
Trãiascã România, trãiascã Tricolorul !
Intrã în scenã Vasile Șeicaru, grupul
satiric „Mesaj”, grupul feminin „Ecol”
și George Nicolescu, care se întrec pe
ei înșiși. În situația existentã la incepu-
tul spectacolului, știindu-se că vor trebui
sã fie susținute două spectacole în
aceeași seară și în locuri diferite, fie-
care membru al Cenaclului a dat tot ce
avea mai bun în el pentru reușita fiecã-
rei manifestãri. Astfel se și cuvenea să
facem pentru acești minunați oameni în
fața cãrora ne plecãm cu respect frun-
țile, munca lor fiind demnã de cele mai
mari laude. Spre finalul spectacolului
s-a primit un bilet de urmãtorul conți-
nut : „Vã rugãm să primiți mulțumirile
noastre cele mai alese pentru efortul ce
l-ați făcut de a veni pentru a doua oarã
în mijlocul constructorilor care prin efor-
tul lor durează pentru viitor cel mai
mare obiectiv Canalul Dunãre — Marea
Neagrã. Vã mulțumim pentru orele mi-
nunate în care am trãit și am simțit va-
loarea adevãratã a muzicii și poeziei.
Colonel Cucu”.

La ora 22 și 40 de minute ne luam
rãmas bun de la cei pentru care Dunãrea
înseamna viața lor, sufletul lor și ne
jndreptam cu grabã spre Basarabi, unde
colegii noștri se aflau în plin spectacol.

ȘTEFAN HRUȘCA

(Continuare în pag. 14)

Fotografiile de GHEORGHE AMUZA

Croniclele inserate aparțin manifestãrilor cu numerele : 596, 597, 598, 599, 600,
601, 602, 603 și 604.

Programul Cenaclului Flacăra în perioada următoare

În continuarea turneului pe care îl întreprinde în județul Constanța,
CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de
C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, face
cunoscut iubitorilor săi următorul program al manifestãrilor viitoare : 13
august 1982 — MAMAIA ; 14 august 1982 — CONSTANȚA ; 16 august 1982
— SATURN ; 17 august 1982 — MANGALIA ; 19 august 1982 — ADAMCLISI ;
20 august 1982 — TECHIRGHIOI și 21 august 1982 — CONSTANȚA.

Grupul Iris, sau bucuria de-a afla o nouă dimensiune a spiritului tînar în muzica noastră

Scrisoare din public

Sînt o mare admiratoare a Cenaclu-
lui Flacăra, cenaclu pe care dumnea-
voastră îl conduceți și aș dori să vă
transmit cîteva din impresiile mele.

Am fost dumnicã seara într-una
din tribunele Stadionului 1 Mai din
Constanța și trebuie să recunosc că,
chiar și acum, îmi e foarte greu să-mi
revin — într-atît am fost de impresi-
onată !... Totul a fost absolut mag-
nific !

Pot să mărturisesc că am avut chiar
unele rezerve cu privire la acest spec-
tacol ; mi-era teamã că nu voi vedea
și nu voi auzi nimic, inchipindu-mi
un stadion imens de mare și o scenã
enorm de micã. Scena a fost chiar
foarte micã dar au încãput valori
mari, însă stadionul a fost mult prea
mic — mai ales pentru cei ce n-aveau
locuri.

Acest cenaclu a pãtruns adînc în
viața mea, a devenit — pur și simplu!
— un al doilea „eu” al meu. (Sã știți
cã nu spun vorbe mari : eu nu strig
lozinci. Așa sînt eu.) Ador vocile și
cîntecele sale pînã la fanatism, nici
nu-mi dau seama cum, dar așa este !

Pînã acum aproape doi ani credeam
cã numai „ABBA”, „BONEY-M”,
„LA BELLE EPOQUE” ș.a. știu să
facã muzicã și să cînte... Dar nu ! Nu
este adevãrat ! Avem valori de netã-
gãduit, valori ce-ar putea concura alã-
turi de amintitele formații de talie
mondialã.

Revenind însă la spectacol, m-au
impresionat foarte mult poeziile citi-
te-n ropot de aplauze și de ploaie în
mijlocul tunetelor și al fulgerelor ve-
nite la marea sãrbãtoare a Cenaclu-
lui Flacăra (pãcat de lipsa poeziei
„Mistrețul cu colți de argint” de Ște-
fan Augustin Doinas) ; mi-a făcut o
deosebitã plăcere s-ascult (pentru-a
cîta oarã ?) cîntecele alit de dragi mie :
„Rugã pentru pãrinți”, „Sacra banali-
tate”, „Aruncarea în valuri”, „Tãina”,
„La o canã cu vin”, „Colind”, „Dor de
Eminescu”, „Cînd s-o împãrtit noroc”,
„Zurgãlãul” ș-atitea alte cîntece, fie-
care mai frumos ca celãlalt...

Vocile au rãsunat dulce pe stadion,

în aplauzele frenetice ale publicului
entuziasmat încã de la apariția fiecã-
rui artist, a fiecãrui grup, a dumnea-
voastră, de la primele acorduri. Peste
tot a domnit buna-dispoziție, toatã lu-
mea dansã ; toți cei din tribune au
pus mult suflet în tot ce au făcut...
Aceste voci merita să fie descoperite
și-ar fi fost o adevãratã crimã să nu
se fi întîmplat așa și să fi rãmas ne-
cunoscute marelui public. Sînt o adevã-
rã hranã pentru suflet.

Sã știți cã doar cu ercepția unor
cazuri izolate — majoritatea lor n-au
rãmas în anonimãt — și oameni trecuți
de prima tinerețe (cei ce-nlinesc
alături de noi) apreciazã la adevãrata
lor valoare strãduștele minunaților
artiști ai genului de manifestare tînd-
rã lansat de dumneavoastrã și prin
dumneavoastrã. Mai existã — din pã-
cate ! — oameni imbuiați cu prejude-
cãți, oameni cu vederi strîmte — ca
din spatetele unor ochelari de cal. Pã-
cat ! Dar asta nu trebuie să dezarme-
ze, trebuie să îndirjească, pentru a do-
vedi netemeinicia acestei idei pornite
din capete de babe birfitoare. Noi,
restul — mult mai mulți, înmîit mai
mulți ! — sintem alături de dumnea-
voastră și suferim mult cînd unii înc-
eacã să loveascã (oricum și oricînd)
în manifestarea muzicii tinere, adu-
cînd dovezi de-a dreptul absurde. De
cîte ori primiți ceva de la ei — orice,
de la scrisori pînã la fluterãturi și
gesturi indecente — sã vã aduceți
aminte de NOI. Sintem alături de
dumneavoastrã și cit știam ca un zid
în jurul dumneavoastrã nimic nu vã
poate lovi ; mai întii, ar trebui să lo-
veascã-n noi și apoi în dumneavoastrã
(vã rog sã scuzați repetiția acestui cu-
vînt) și asta nu se poate întîmpla, fi-
indcã nu are voie să se întîmple !

Revin din nou la spectacol și vã
spun (a cîta oarã ?) cã a fost absolut
magnific. Dar lipsea ceva. Noi, toți cei
din tribune, am simțit ceva... Lipseau
stelele ! Si-atunci... le-am făcut noi în
tribune, în timpul cîntecului „Rugã
pentru pãrinți” interpretat atît de sen-
sibil de Ștefan Hrușcã. Mai lipsea
doar Luna... Și atunci a venit, însă
mult mai tîrziu ș-atunci am aprins iar
stelele... Ele-ntîrziãu s-aparã !

Nici acum nu pot sã-mi dau seama
cum a trecut timpul. Cînd s-a termi-
nat, îmi pãrea atît de rãu încît refu-
zam ideea de a mai pleca ; aveam im-
presia cã spectacolul va continua...

Abia aștept spectacolele de la Nãvo-
dari, Mamaia, dar și cele de la Con-
stanța de pe 14 august și, respectiv, 21,
aceeași lunã (dacã-mi aduc în amî-
nte din ce-am citit în „Flacăra”) vine-
înfeles, dacã voi „prinde” bilete.

În speranța că voi reuși această
performanță, rãspund „Dați sufletului
cît mai multã hranã !” și

La revvedere
Cu multã stimã și respect

Miercuri 4 august 1982

CARMEN CORNĂȚEANU

Divinii oameni

Localitatea: Valca Seacă — Tabăra Basarabi, 8 august 1982, ora 22 și 17 minute.
Condiții de desfășurare: în aer liber, la poalele unui deal.
Numărul de spectatori: aproape 10 000 de oameni.
Calitatea spectacolului: extraordinară.
Atmosfera: fantastică, evoluind de la o încordare și nemulțumire pe deplin justificată la un entuziasm fierbinte și sincer.
Durata: 4 ore.
Aportul organizatorilor: dubios, organizatorii de drept fiind absenți!

Imi aduc aminte de o întâmplare pe care am trăit-o cu ani în urmă. Fiind nevoit să plec undeva cu un tren, spre mirarea mea am aflat, odată ajuns la gară, că trenul respectiv are întârziere vreo două ore și ceva. Firește am renunțat să-l mai aștept, aminându-mi plecarea pentru a doua zi, nu concepeam ca un om să aștepte mai mult de 10-15 minute la o întârziere, fie ea și de dragoste. Și, totuși, la Basarabi peste 10 000 de oameni ne-au așteptat. În jurul orei 22 a descins o parte a membrilor Cenuclului Flacăra, ceilalți fiind încă în spectacol la Cumpăna. Așadar, actorul M. Stan a făcut oficiul de prezentator. Cu toată strădania celor care se perindau prin fața microfonului, ceva nu era în regulă: se fluiera în stînga, se mai ridea în dreapta, ba se mai găsiseră și oameni bine dispuși care să dea sfaturi de pe margine. Dar la ce nu se pricepe omul cînd prinde un rachiu în nas!?

În sfîrșit, pe la ora 23 sosesc și ceilalți membri ai cenuclului, împreună cu poetul Adrian Păunescu. Fața spectacolului se schimbă ca prin minune. Inchipuiți-vă un amfiteatru natural, un deal, de fapt, care se deplasa încolo și încoace, care se făcea cînd mai mare, cînd mai mic. Ca să fiu sincer, un sentiment ciudat a pus stăpînire pe mine. Am avut, la un moment dat, senzația că-n fața noastră nu este un deal, ci chiar Atlantida renăscînd din mare cu oameni cu tot. Cu acei oameni care se bucurau că sint localarii și martorii unei întâmplări neobișnuite pe planeta Pămînt. Din multime vine un bilet pe care conducătorul cenuclului îl citește: „Tov. Adrian, rugăm în numele mai multor tineri pe care-i așteptăm în față și care vă roagă să ne spuneți cînd puteți să veniți, că veți fi și mai bine primiți în acest orașel de carton, ce este cam de mult uitat, mai ales de artiști și de per-

CENACLUL FLĂCĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

sonalității”. Firește că o să revenim, a spus conducătorul cenuclului, dumnea-voastră meritați toată dragostea noastră. În incheiere, vă cer scuze că în puterea condeiului meu au stat doar cîteva cuvinte care, probabil, nu au putut să aducă la zi chipul unei nebulii de 24 de carate, în înțelesul bun al cuvîntului. A fost frumos ce-a fost. A fost dumnezeiesc.

VALERIU ARMEANU

Legitimitatea tinereții

Localitatea: Neptun, 9 august 1982
Condiții de desfășurare: Teatrul de vară.
Numărul de spectatori: 3 500.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Atmosfera: reținută la început, entuziasată pe parcurs.
Durata: 5 ore.
Aportul organizatorilor: perfect.

Cine își putea închipui că după două spectacole oboșitoare care entuziasmaseră prin participarea celor care lucrează la importantul obiectiv economic Canalul Dunăre-Mare Neagră, repetiția de prinț se va transforma într-o întâmplare de muzică și poezie. Așa s-a întâmplat și cele câteva sute de turiști strînși în jurul membrilor cenuclului au asistat la un spectacol cu nimic mai prejos decît întâmplările ce au loc pe scenă. După un binemeritat somn de după-amiază ne îndreptăm spre Neptun unde o mare de oameni iubitori de muzică și poezie adevărată ne așteptau cu două ore înainte ca spectacolul să înceapă. Impunătoare grădina de vară, putem spune stîngeritoare la început, a creat în membrii cenuclului o stare de tensiune care a dispărut odată cu desfășurarea în timp a întâmplării. Seara noastră începe sub semnul „Dorului de Eminescu” iar dorința covârșitoare a publicului de a cînta a făcut ca acest minunat cîntec al lui Alexandru Zărnescu să fie reluat. Am putea scrie multe despre contribuția celor din cenuclu la realizarea spectacolului dar ne vom opri la momentele mai deosebite ale serii. Actorul Mihail Stan a interpretat strălucit „Mistretul cu colți de argint” acompaniat foarte bine la orgă de Idu Barbu, noul component al grupului „Flă-

căra-Pop”. A triumfat și la Neptun formația „Iris” și alături de ea grupul feminin „Ecol” în mare ascensiune în gustul tînăr. Grupul „Poesis” cu „Cîntec șoptit”, o izbîndă a genului tînăr, a produs o mare surpriză. Se scrie în bilete, se strigă din sală. Vrem „Jurămînt la Putna”, iar Gil Ioniță alături de toți membrii cenuclului și întreaga sală cîntă la lumina bețelor de chibrit aprinse instantaneu ca pentru a lumina mormîntul simbolic al voievodului. La recitalul lui George Nicolescu, Vasile Șeicaru se cîntă, se dansează dar se și ascultă într-o liniște deplină „Foate verde spic de piine” și „Imposibila nuntă” cîntate pentru prima oară în acest turneu. Au fost trimise numeroase bilete care ne-au mulțumit pentru tot ce s-a făcut în această seară pentru ca oamenii cu sufletele pline de speranță să se simtă cit mai bine. Au fost și trei bilete care spuneau că tinerii se manifestă prea zgomotos și aplauzele nu trebuie însoțite de strigăte de bucurie. În răspunsul său poetul Adrian Păunescu spunea: „Tinerii trebuie să fie tineri, să trăiască și să se manifeste într-o libertate riguroasă”. Lăsînd la o parte micile inexactități tehnice putem spune că și seara de la Neptun a fost excepțională.

MIRCEA VINTILĂ

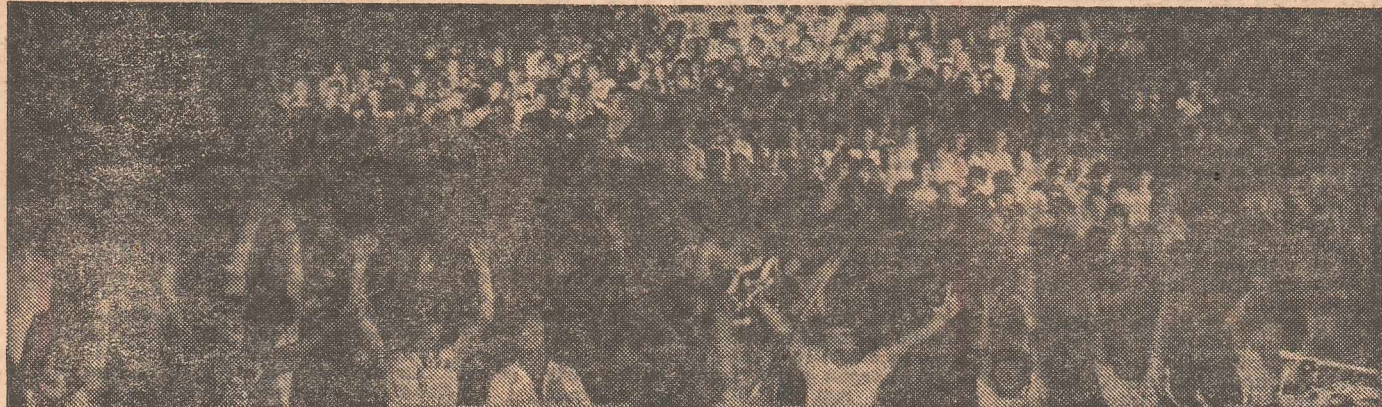
Sărbătoare medie

Localitatea: Mangalia.
Locul de desfășurare: grădina de vară.
Spectatori: 4 000 cu cel de pe garduri.
Condiții de desfășurare: bune
Aportul organizatorilor: bun

Ajunși marți seara la Mangalia ne-am dat seama că luată cu treaba, programul cenuclului fiind foarte încărcat, am trecut de numărul celor 600 de ședințe, cea de la Mangalia fiind a 604-a. În fața unui public numeros ce stătea pe toate locurile posibile și imposibile, conducătorul cenuclului a hotărît să sărbătorim aici cele 600 de întâmplări nu printr-un program special ci printr-un program obișnuit, așezat sub semnul sub care au fost așezate toate celelalte, semn al respectului față de public, față de artă, dăruit tinerilor din tot sufletul. Sărbătorind cele 600 de ședințe sintem tentați să privim un pic în urmă încercînd să realizăm poziția

cenuclului în conștiința oamenilor și să analizăm actuala componență a cenuclului. Această sărbătoare găsește la lucru oameni din toate timpurile cenuclului: Vintilă, Pittiș, Stan, Ioniță — de la începuturi, Șeicaru, Alifantis și Ulmiș, dar nu cei din urmă, Nicolescu, Hreșcă, Ecol, Iris, uniți cu meșteșug de conducătorul cenuclului timp de aproape 9 ani într-o formulă tot mai dorită de public, tot mai iubită de mii și mii de oameni, turneul acesta fiind mărturie pentru toate. Au trecut 600 de ședințe, peste o lună se vor face 9 ani, dar toate aceste întâmplări nu au însemnat doar bucurie, doar flor de plăcere cînd auzi săli arhipline cîntînd, nu au fost băi de miere, iar oamenii care alcătuiesc cenuclu nu au trăit numai triumful spectacolelor ci și momente în care nu au fost înțeleși și uneori priviți cu „ochi de pește” așteptîndu-se greșeala, măsurîndu-li-se gesturile. E atît de ușor să stai în umbră, să urmărești fiecare mișcare, s-o pui sub o zodie indoielnică, să improști cu noroi o muncă făcută fără menajamente, să lovesti în oameni care au venit cu pieptul descoperit și care nu au făcut decît marea greșeală de a începe să albească după atîția ani petrecuți în slujba artei. E adevărat că spre exemplu unii membri ai cenuclului poartă blugi, că nici unul nu apare pe scenă în costum, că nu sint asortați de la pantof la cravată, dar ei vin să muncească și să transpire pe scenă, după spectacol tot ei sint cei care string stațiile de amplificare și chiar așa îmbrăcați ei vin să cînte, să recite, pe Eminescu, Bacovia, Goga, Doinaș, Beniuc, Vulpescu, Labiș, Blaga, Sorescu, Dumitru Popescu, Ioan Alexandru, Nichita Stănescu, Adrian Păunescu și mulți alții din tot sufletul, fără prejudecăți, așa cum își iubesc și țara, simțindu direct, cum le stă bine tinerilor. Așa cum s-au petrecut faptele de-a lungul celor 600 de ședințe nici întâmplarea de la Mangalia nu s-a abatut de la regulă. Momentele de admirație ale spectatorilor au depășit uneori limitele, dar entuziasmul general nu putea să nu răzbească pînă în final, reușind și de această dată un spectacol bun dar nu mai mult dat fiind și numărul extrem de mare al spectatorilor veniți din dragoste pentru cenuclu, dar care nu au știut în totalitate să-și stăpînească firile în momentele în care se cerea mai multă introspecție. Spectacolul în sine a avut întâmplările lui. George Nicolescu rămîne dintr-o eroare la Hotel, e adus după o oră. Radio vacanța a fost prezentată cu un car de înregistrări pentru memoria pe bandă a acestui spectacol. Dintre apariții remarcăm cu plăcere o nouă compoziție excepțională purtînd marca arhicunoscută Vasile Șeicaru — „Să vinăm lumina lunii”, versuri A. Păunescu, recitalul edificator al lui Nicu Alifantis, cuprînzînd de asemenea o nouă „Ce bine că ești”, versuri Nichita Stănescu, prospețimea vechiului cuplu Vintilă-Pittiș, care ne amintește de perioada fructuoasă de la Bulandra, rezistența de tăvălug a lui Mihail Stan, iar referitor la Iris vom cita din sală: „Iris” nu se poate traduce, în toate limbile nu se poate spune decît Iris”. După 5 ore de spectacol, Cenuclu Flacăra părăsea Mangalia, în gînd rămîndu-ne biletul venit din sală din care cităm: „Aici în climatul minunat al cenuclului dumneavoastră” mă simt excelent și gata să fac tot ce imi stă în putință pentru ca frumusețea tinerilor să se facă și mai mult simțită în sufletele noastre”, iar în trupuri puțină oboseală atenuată de mulțumirea că am reușit să dăruim cîteva clipe deosebite oamenilor din Mangalia.

AL. BERTZI

Prin prezența noastră aici, tridentul lui Neptun semnifică, parcă, acum, cele trei idei: „Lumină, Luptă, Libertate”

„Voi scrie și voi rescrie «imne» pentru sufletul neamului meu”

(Urmare din pag. 9)

fletului românesc. Cum am ajuns la aceste „imne” și la limba lor? Eu vin, cum știți, din Transilvania. Strămoșii mei au fost, în parte, iobagi, dar și dieci. Au păstrat limba română pe calea cîntării. Pînă, la tatăl meu, au avut, se spune, o voce foarte frumoasă. Și prin contactul cu limba românească a cazanilor, ca și cu aceea a satului lor, au căpătat o dexteritate în limbă. Sint sigur că, fără acest contact de mai multe generații cu limba română, mi-ar fi fost mai greu să mă apropiu de firescul sacral al limbii lui Eminescu. Și nu e vorba numai de limba vorbită în Transilvania. Știți foarte bine că în acest finut s-a păstrat, de-a lungul veacurilor, legătura de limbă cu celelalte ținuturi românești. La mine în sat a ajuns Cazanăa lui Varlaam, ca și alte cărți fundamentale pe care a crescut limba noastră. Transilvania n-a fost niciodată „provincie”, în acest sens. Carpații sint ciuruiți de cărări pe care au circulat cartea împreună cu oia. Mii de tineri cu vocație din Transilvania au umplut ctitoriile basarabe și mușatine, cînd în lăcașurile lor modeste de lemn s-a pus foc sau s-a tras cu tunul (cum s-a întâmplat cu peste 100 din aceste lăcașuri, la începutul secolului al XVIII-lea). Cine vorbește despre „ardelenism”, în sens literar, cred că greșeste. Un poet se naște din unitatea sacrală a unei semînții. Deci venind eu din spațiul transilvan și descoperind Moldova și Țara Românească, mai mare fericire pentru mine n-a fost decît să trec în cuvînt toată această moștenire, pe care am găsit-o ca pe propria mea moștenire.

Dacă ar fi să vă înhămați încă o dată

la carul acestei mari întreprinderi, unică în lirica noastră, ați mai face-o?

— Dacă aș fi cu 14 ani în urmă, tot așa aș face. Adică aș scrie din nou „Imnele Țării Românești”, „Imnele Transilvaniei”, „Imnele Moldovei”. La ora de față sint la fel de fericit, ca și acum 14 ani, asupra spațiului și sufletului românesc. Încît știu că, de fapt, pentologia aceasta de „imne” va fi îmbogățită pînă la sfîrșitul vieții mele. Voi scrie și voi rescrie aceste „imne” față de sufletul neamului meu și, în acest fel, față de sufletul umanității întregi.

— Știm că pentru „Imnele” dv. ați făcut și ceea ce se cheamă o serioasă documentare, ați umblat mult prin țară, trecînd, ca și N. Iorga, pe la toate marile ctitorii ale naemului, vechi sau noi. Sau poate că modelul dv. n-a fost Iorga, ci Eminescu? Criticul Mihai Ungheanu ne-a povestit despre o tulburătoare confesiune pe care i-ați făcut-o: și anume, că nu vă veți socoti un poet integral pînă cînd nu veți reface traiectul geografic, istoric, intelectual, spiritual al lui Eminescu. E adevărat?

— Am umblat pe urmele lui Iorga, cu cărțile lui Iorga în sac. Voiam să văd cum arată țara de astăzi, față de cea pe care a văzut-o el. Cit de mult s-a schimbat în bine față acestei țări, nu mai e nevoie să vă spun. Dar dv. m-ați întrebare pe cine, de fapt, am urmat, pe Iorga sau Eminescu? Cred că poezii au însămintat în cuget drumul pe care trebuie să-l bată. Eminescu a bătut, într-un fel, drumul lui Dosoftei, ca și drumurile reprezentanților Școlii Ardelene, care erau și ei niște pelerini. Oare sacul cu manuscrise al lui Șincai este altceva decît lada cu

manuscrise a lui Eminescu, pe care acesta o purta pretutindeni? Nu numai poezii române au în suflete drumul pe care trebuie să-l bată. Și un Claudel, în Franța, a făcut drumul spiritual al patriei sale, ca și Hölderlin, în Germania. Canonic, orice poet trebuie să-l facă în patria lui.

— Despre „Imnele” dv. s-a spus că au un „model bizantin”. Ce v-a îndemnat la alegerea lui?

— La Horez, Brâncoveanu avea cea mai importantă bibliotecă din Răsărit. Veneau să se documenteze aici, ca la un mare centru spiritual al Europei, învățați de departe, chiar și de la Ierusalim. Iată ce devenise Bizanțul în Țara Românească! Bizanțul nu mai era, dar era Țara Românească, fiica Bizanțului, mai importantă decît mama ei, retrasă din istorie. „Modelul bizantin” nu înseamnă, deci o subordonare, pentru că Bizanțul a fost o sinteză a lumii. „Modelul bizantin” nu e neapărat etnic, ci universal. Și ca orice model universal, el nu subordonează, ci declanșează. Pot să vă spun că Bizanțul, poezia bizantină mi-au declanșat izvoarele lăuntrice, pentru a ridica istoria națională în simbol universal. Sint culturi care mor, cum au fost atitea dintre culturile antice, și sint culturi eterne, care sint spiritualități. Bizanțul este o spiritualitate eternă. Asta îl face încă de o arzătoare actualitate. La mari universități ale lumii, poezia veacului al VI-lea, al lui Justinian, ctitorul Sfintei Sofii, e studiată ca și cele mai recente noutăți. Logosul intrupat în spirit bizantin este etern. Cum a fost ieri e azi și va fi mine. De aceea socot că a ne descoperi Bizanțul lăuntric, plămădit în noi de un mileniu și jumătate, rumegat de strămoșii noștri din tată în fiu, este un lucru hotărîtor. Ce are mai intim acest popor ține de această spiritualitate. Este spiritualitatea care ne-a finisat făptura lăuntrică și ne-a scos din bolboroseala biologică și ne-a scos din freamătul cosmic al unei limbi înfiorate de sublim. Nu credeți că-i așa?

— Pledoaria dv. e prea frumoasă ca s-o

întrerupem. Continuați!

— Limba noastră, căci despre ea vorbeam, a apărut din zecile de mii de manuscrise ale evului nostru mediu. Manuscrise în slavonă, pe urmă în chirilice, pe urmă în transliterate... Se știe că o limbă apare ca și fructul toamna pe copac, după efortul de un an al rădăcinilor, al scuturării florilor, al bății vînturilor. Deci limba apare ca o sinteză, după un efort milenar de spiritualitate. Mi se pare greșită, de aceea, căutarea cu orice preț a limbii, cînd aveam spiritul. Identitatea de cuget din „Învățăturile” lui Neagoie Basarab, din „Istoria hieroglică” a lui Cantemir și din „poemele tirzii” ale lui Voiculescu este perfectă. Aceeși identitate pe care o citim în cărțile lui Ioan Casianu din Dobrogea veacurilor al IV-lea, al V-lea, în limba latină, și în cartea de învățătură a lui Varlaam, în limba română.

— Cînd vorbiți de o căutare greșită, „cu orice preț”, a limbii, în dauna spiritului, ce să înțelegem? Că am pierdut neîndînd prioritate acestui spirit, subordonîndu-l lingvisticii, în cercetarea moștenirii noastre culturale?

— Întocmai! Manuscrisele de la Putna sint ale noastre, ca și Codicile voronețean. Toată această literatură în limba slavonă, de veacuri, este a noastră, așa cum ale noastre sint mormintele martirilor din Dobrogea veacurilor III—VI, sau inscripțiile funerare din Ardeal, din aceleași veacuri primare, sau muzica din timpul lui Brâncoveanu, al lui Matei Basarab sau al lui Ștefan, care ne-a hrănit sufletele și ne-a înobilat ființa. Cîtă vreme nu se ține seama de ființa interioară a oamenilor, care se formează atît de greu în istorie, se poate ignora o astfel de literatură, o astfel de artă. Dar eu trebuie să țin seama, ca poet în primul rînd, de această ființă interioară, știînd, cum vă spuneam, la ce proces îndelung trebuie ea supusă ca să-și desăvîrșească și să-și desfolieze măreția.

Două cazuri în atenția Ministerului Educației și Învățământului

Întimplare deloc
întimplătoare

Să-i zicem, deocamdată, întâmplare! Cu toate că, la un examen de admitere nu întâmplarea este cea care așază lucrurile în firescul lor. Și totuși, nefirescul și-a pus amprenta la unul din examenele de admitere de la Liceul „George Enescu” din București, la instrumentul fagot, treapta I. În urma testului de aptitudine, candidata Carmen Tănase obține 7 la studiul tehnic și 7 la interpretare. Nemulțumită de notele primite face contestație și obține, în urma audierii benzii de către comisia de contestații, 9 la interpretare, deci dintr-o dată două puncte în plus. Adrian Jojatu, cînd află de această răsturnare de situații, face și el contestație, numai că i se menține nota primită inițial — 8. Nimic nefiresc pînă aici, poate doar cele două puncte diferență în aprecierea elevei Tănase Carmen, două puncte însemnând, orice s-ar spune, mult prea mult cînd e vorba de un concurs de admitere. Întimplarea de care vorbeam la început ni se dezvăluie de aici încolo. În cazul elevei Carmen Tănase a fost audiat întregul program. În cel al lui Jojatu nu a putut fi audiat decît parțial: prima parte a Concertului în Do Major de Vivaldi și Trei piese românești. Restul concertului plus două studii tehnice nu au fost prezentate comisiei de reexaminare. Așadar, reexaminatorul de specialitate (oare tot o întâmplare să fie că a fost pus în comisia de contestații un singur fagotist, în vreme ce în comisia de examinare erau prezenți doi profesori de fagot și un profesor de corn — deci tot suflători?) a fost pus în situația de a nu avea o viziune de ansamblu în compararea aptitudinilor candidaților. Cu toate acestea, comisia de contestații în loc să ia atitudine față de o atare situație dispune menținerea notelor inițiale în cazul lui Jojatu și a celor două puncte în plus în cazul elevei Carmen Tănase.

Am solicitat sprijinul, în descoperirea firelor acestui examen, unui alt fagotist de excepție, Miltiade Nenoiu, prim solist în orchestra simfonică Radio. Ascultăm împreună cu directorul liceului și cu o reprezentantă a Inspectoratului școlar, banda. Ni se explică: „De aici începe Jojatu Adrian!” Lipsesc deci pînă și partea de bandă care stabilește identitatea elevului. Se derulează partea I din concertul de Vivaldi după care se intră direct în piesele românești. Unde au dis-

părut părțile a doua și a treia ale concertului lui Vivaldi? Unde sînt cele două studii tehnice? „Probabil a fost o defecțiune tehnică de înregistrare” — încearcă o explicație tovarăsa directoare Coman Lavinia. „Sau poate o pană de curent” — intervine altcineva. Dacă este să ne spunem și noi părerea, am adăuga: sau poate a fost la mijloc o rea intenție!

Oricum, o asemenea „întimplare” — fie ea defecțiune de înregistrare sau orice altceva (chestiunea ar merita elucidată!) — anulează însuși dreptul la contestație al candidaților, cită vreme contestația este susținută doar de bandă! „În situația lipsei benzii — comenta „întimplarea” Miltiade Nenoiu — și a reputației noastre de a rejueda tot examenul, prin comparație, cred că nu există decît o soluție: să fie reexaminată din nou cei doi candidați la aceste probe de aptitudine. Sau, în cel mai fericit caz, să se mai acorde un loc pentru fagot”. De ce așa și nu altfel? Pentru că așa este echitabil! Pentru că nu s-a luat nici un moment în considerație că Jojatu avea și un avantaj față de toți ceilalți concurenți: a cîntat un concert întreg —

Respins
la un examen
la care a fost admis

Numai cine nu a dat în viața lui vreun examen nu va pricepe. Cum învățămîntul este însă de multă vreme general și obligatoriu iar învățămîntul înseamnă și examene, este de înțeles că aproape toată lumea va fi de acord cu motivele care i-au îndemnat pe soții Natalia și Horia Olărescu din București să adreseze redacției, de curînd, o scrisoare. În vara aceasta, în urma concursului de admitere pentru treapta a 2-a la Liceul de arte plastice „Nicolae Tonitza”, atelierul textile-monumentale, fiica lor, Olărescu Ioana, a obținut media 9.50. Întrucît aceeași medie a fost obținută de doi candidați, a fost necesară susținerea probelor de baraj. La aceste probe ea a obținut media 10 și a fost declarată admisă la concursul ale cărui rezultate au fost afișate și s-au aflat la vederea oricui. Trec vreo trei săptămîni și, ca din senin, spre stupefacția familiei, apare înștiințarea că eleva Olărescu Ioana a fost respinsă ca urmare a repartizării unui loc de la atelierul textile-monumentale la atelierul de sculptură. „Deducem — scriu părinții elevei — că la baza revenirii asupra hotărîrii

ceilalți doar cite două părți dintr-un concert. Or, după părerea specialiștilor, partea I și finalul intr-un concert prezintă probleme tehnice diferite. A interpretat un întreg concert, pe lângă efortul de memorizare, presupune și capacitatea de memorizare tehnică a întregului material al concertului respectiv.

Nu poate fi luată de bună o greșeală care denaturează rezultatele unui concurs! Iată de ce apreciem că M.E.I. trebuie să intervină de urgență pentru soluționarea echitabilă a acestui caz, dispunînd reexaminarea candidaților sau revenirea la situația de dinaintea reexaminării părintilor. Cu atît mai mult cu cît comisia de admitere — din care au făcut parte: un profesor specialist de la Conservator, un prim fagotist la Filarmonică și un profesor de corn, deci tot suflători — a apreciat, fără dubii, motivînd în fișe aprecierea, 7 pentru Carmen Tănase, 8 pentru Adrian Jojatu. Este greu să acuzi de subiectivitate 3 specialiști și să declari obiectiv reexaminarea făcută doar de unul!

GEORGETA ȘTEFANESCU

Inițiale a stat contestația elevei Stan Antoanela, de la atelierul de sculptură, care a obținut la examenul de treaptă media 9,33 iar la examenul de baraj media 8,83. Anularea rezultatului unui examen nu poate fi făcută însă decît pe baza unui viciu de fond, nu unilateral și în nici un caz pe baza unei repartizări de locuri reclamate după încheierea acelor examene. Singura repartizare judicioasă și legală este aceea rezultată din actele oficiale care au stat la baza susținerii examenelor, omologate de forurile școlare în drept și prezente în dosarele de arhivă ale școlii. Nu poate fi lipsit de interes, se mai arată, că eleva Olărescu Ioana a obținut premiul I în anul școlar abia încheiat și în majoritatea anilor precedenți iar la disciplina de specialitate — textile — a avut pe durata școlarizării cea mai mare medie anuală.

Părinții elevei se adresează Inspectoratului școlar al municipiului București și primesc un răspuns din care se vedește că n-a fost înțeles obiectul cererii lor, ceea ce-i determină să revină cu o precizare: „Scrisoarea noastră constituie o contestație și nu un memoriu. Prin ea nu solicităm o suplimentare de locuri, așa cum rezultă din răspunsul dv., ci reclamăm repunerea în drepturi legale obținute oficial la examen de către fiica noastră. Acest drept a fost substituit printr-o denaturare a rezultatelor examenului, efectuîndu-se o transferare de locuri abuzivă, lipsită de temei și în afara circumstanțelor legale, în favoarea altei candidate la concurs care a

Un fizician este totuși un fizician

(Urmare din pagina 1)

oameni care la rîndul lor îi vorbesc cel puțin la fel, că anomalii organizatorice și comportamentale din colectiv sesizate de ea au fost cocolosite, singura reacție fiind una împotriva ei, în fine că, mutată abuziv din colectiv în care lucra de mulți ani, și-a dat demisia iar conducerea i-a desfăcut cu plăcere contractul de muncă. Am fost la Alba Iulia, am discutat cu șeful colectivului de cercetare, Emil Mohai; am fost la Brașov unde am stat de vorbă cu directorul centrului, Silviu Cîndea, cu președinta C.O.M., Eugenia Jacob, și cu directorul Centralei industriale pentru produse refractare, Bujor Roșca.

Mai întii să vedem care era vina concretă a Dianei Hossu și pe ce temei a fost mutată. Emil Mohai: „Pentru dînsa, conducerea centrului nu exista. N-o băga în seamă. Vorbea urît la adresa ei. Eu sînt aici numai din decembrie 1980. Eu, împreună cu tovarășul inginer Ioan Oană, organizatorul grupei sindicale, am încercat să creăm o atmosferă mai sănătoasă. Prin comportarea noastră, a mea și a dînsului, am determinat-o să participe la adunările de sindicat și să-și achite cotizația. Tot cu tovarășul Ioan Oană am zis ca la premiile trimestriale s-o propunem și pe dînsa. Era cam ocolită, ce-i drept e drept. I s-a oferit ca la fiecare. A devenit mai maleabilă. Situația însă s-a înrăutățit în trimestrul trei, cînd s-au acordat gradatii. Ea n-a primit și s-a supărat. Dar se acordau de către centru. Au luat cercetătorii cei mai buni. Criteriu esențial: rezultatele obținute în munca de cercetare în 1980 și 1981. (Calificativul ei în 1980: FOARTE BINE. Aprecierea pe 1981 nu se găsește la centru — n.n.). De la grupa noastră n-a luat gradatie decît Doina Vasiliu. Diana Hossu iar nu mai venea la ședințele grupei de sindicat. În urma acestui fapt, tovarășul Ioan Oană a întocmit un material în care propunea să fie mutată din grupa de cercetare și l-a trimis la centru nostru de la Brașov”. Pe Ioan Oană ni s-a spus că nu-l găsim fiindcă tocmă a intrat în concediu „de azi”. Tovarășul director Silviu Cîndea, în decizia de desfacere a contractului de muncă, pe care a semnat-o, nu precizează alt temei al acestei măsuri decît cererea Dianei Hossu în care spunea: „vă rog să luați act că demisionez ca urmare a schimbării locului de muncă fără consimțămîntul meu”. N-a avut nici o importanță tot ce preciza specialistul mai jos. „Am luat această hotărîre — spunea ea în continuare — și datorită următoarelor motive...” Erău numerotate șase asemenea

motive. Măcar la primele trei dacă ar fi cugetat cu simț de răspundere directorul, poate că nu s-ar mai fi grăbit să semneze decizia de desfacere a contractului de muncă.

Directorul Silviu Cîndea împreună cu președinta C.O.M. Eugenia Jacob au făcut în fața noastră afirmații fără acoperire la adresa Dianei Hossu. Afirmații grave pentru care, dacă le-am face publice, fiziciană ar putea să-și cheme în judecată, dacă ar dori. Nu facem acest lucru. Dar Diana Hossu a fost acuzată tocmai de lipsă de deferență față de șefii ei!?! Sesizările sale erau considerate neîntemeiate aprioric pentru simplul fapt că veneau de la ea. Este o vină a conducerii centrului, și vina este fără nici o acoperire. Degeaba se încearcă improvizarea unor acoperiri prin tot felul de slalomuri verbale. A cerut organizatorul grupei sindicale să fie îndepărtată — trimisă să execute o muncă nouă, pentru care n-are nici o atracție, cu care se socotea pedepsită — și a fost. Cine este Ioan Oană? Încadrat în colectivul de asistență tehnică al centrului de la Brașov, el are treabă în diverse întreprinderi din țară, avînd comun cu grupa de cercetători de la Alba Iulia doar culoarul aceleiași clădiri în care are și el un birou, fiindcă are domiciliul în Alba Iulia. Emil Mohai ne spunea că „mai mult e plecat în deplasare decît aici”.

Nimeni de la centru n-a verificat cu imparțialitate ce sesiza Diana Hossu. Altfel ar fi aflat și de constatările unui colectiv desemnat de comitetul sindicatului să verifice, în 1979, o sesizare a cercetătoarei. Pe lângă neregulile ce-l vizau chiar pe Ioan Oană ca organizator de grupă sindicală, colectivul a mai constatat că înfrădețit, de la 1 ianuarie 1973 Diana Hossu nu mai primise nici o gradatie, pentru a conchide: „Față de activitatea profesională și rezultatele obținute, colectivul de verificare consideră că tovarăsa Hossu Diana este îndreptățită să primească gradatia a 5-a pe funcția respectivă în condițiile prevăzute de lege.” Și mai cităm tot din acest document: „Referitor la sesizarea privind acordarea primelor din anul 1975 rezultă că tovarăsa Hossu Diana a primit prime situate sub jumătate din media primelor acordate celorlalte cadre de cercetare. În 1976 nu a beneficiat de prime, în anii următori fiind exclusă în unele trimestre. Pe viitor considerăm că este echitabil ca la acordarea primelor să se țină seama mai mult de activitatea profesională a tovarăsei Hossu Diana, astfel încît în condițiile unei activități și a unor rezultate bune să nu fie exclusă de la premiere.” Iată deci că includerea ei la

fost respinsă și a obținut medii mai mici”. Luni, 9 august, inspectorul Corneliu Rădulescu ne-a spus că singurul care cunoaște bine situația este tovarășul Costin Pelinescu, inspector general, care se află în concediu și urmează să se întoarcă spre sfîrșitul lunii, cînd am putea reveni și noi pentru lămurirea acestui caz”. Dar dacă este vorba despre o suplimentare de locuri, ne-a mai spus inspectorul cu care am vorbit, atunci, să știți că nu se poate face nimic, locurile sînt hotărîte prin decret”.

Din două motive, așadar, întii pentru că sfîrșitul lunii este încă departe și al doilea pentru că, fiind stabilite prin decret, nu vedem de ce locurile acestea sînt transferate de colo-colo ca piesele unui joc de noroc; în aceeași zi, 9 august, am mers și la Ministerul Educației și Învățămîntului unde, vom spune, am constatat că o problemă ce ține de inspectoratul școlar este mai bine cunoscută decît la Inspectoratul școlar al municipiului. De o bunăvoință despre care nu ezitam să spunem că a fost perfectă, tovarășul Gheorghe Rușitoru, directorul Direcției învățămîntului liceal și tehnic profesional, ne-a încredințat că știe cazul elevei Olărescu Ioana și că, în vederea unei rezolvări, părinții elevei au fost înscrși în audiență la conducerea ministerului.

Ce face un copil care se prezintă la examen? El face, desigur, ce-i spun profesorii. Dă probele care i se cer, scrie și vorbește răspunzînd la întrebări și apoi așteaptă, cu inima strînsă, rezultatul. Și dacă-și vede numele printre cei admiși, ce face el? Sare în sus de bucurie, chiuie, plînge de fericire și își simte inima eliberată ca o pasăre dintr-o colivie. Acasă, măcar o vreme, este răsfațatul familiei. Pe urmă poate că pleacă la bunica la țară ori cu părinții la mare. Pe unde se duce este întrebare dacă a luat examenul și el răspunde că da, a reușit. Dar ce-i rămîne lui de făcut dacă, după ce se întoarce, aude că a fost respins totuși? Să admitem, cel puțin, că-l coplesce o subită și totală neîncredere în oameni, în capacitățile lor — scurt, cuprinzător vorbind — de a fi serioși. Acesta fiind și motivul pentru care am zice că Inspectoratul școlar al municipiului București se poate hotărî ca prin exercitarea corectă a îndatoririlor sale să-și aducă o contribuție mai substanțială pentru ca vara elevilor — cel puțin a elevilor buni — să nu mai fie un anotimp al computerilor-memorii, ci răs-timpul binemeritat de odihnă și de vacanță. Un elev respins la un examen la care a fost admis — cum vine asta? Că vine, orice s-ar zice, strîmb, miezul acestei strîmbătăți este umed și întunecos ca o pesteră încă nedescoperită și pînă una-alta, pînă la descoperirea pesterii în chestiune, ca să zicem așa, rămîne o glumă infantilă și de gust îndoielnic să-i spui cuiva „stai” și-n timp ce el dă să se așeze să-i tragi scaunul.

D. CONSTANTINESCU

premi în a doua jumătate a anului 1981 nu emana nici din generozitatea lui Emil Mohai, nici din principialitatea lui Ioan Oană, cum ne lăsa să înțelegem primul dintre ei.

Ni s-a mai sesizat că spre deosebire de ceilalți cercetători ai colectivului, Emil Mohai nu răspunde de nici o temă de cercetare. Lucrul este adevărat. Omul declară că e bolnav și își așteaptă vîrsta de pensionare. Are acordul tacit al șefilor săi care ne-au spus că îl știu suferînd și n-au ce face. În realitate, dacă se prefacă nu ști, cu toții pot afla ce este de făcut dintr-o sursă demnă de toată încrederea: reglementările legale ale acestei țări. Falșa generozitate frizează ilegalitatea. O întoarcere cu fața spre lege ar proba o altitudine nu numai corectă dar și onorabilă. A mai reclamat Diana Hossu că nu este în regulă încadrarea și creșterea retribuției lui Emil Mohai. Și iată ce am constatat: La Alba Iulia, Melania Sandu, contabil principal, ne-a arătat decizia de încadrare a lui Emil Mohai, semnată de Nicolae Burtan care îl înlocuia pe directorul Silviu Cîndea. Este Decizia nr. 146 din 30 noiembrie 1980, în care am citit: „Cu data de 30 noiembrie 1980, tov. Mohai Emil se încadrează prin transfer în interesul serviciului pe funcția de cercetător principal III, în cadrul Laboratorului de cercetare produse refractare colectiv Alba Iulia cu o retribuție tarifară de 4890 lei, clasa 35 gradatia 6.” La Brașov, la centru, Mariana Lăcătuș, șef birou plan, ne-a arătat altă decizie. Este drept că poartă tot numărul 146 și aceeași dată de 30 noiembrie 1980; este adevărat că a semnat-o același Nicolae Burtan, directorul tehnic al centralei, pe care nu l-am găsit în unitate; dar este o altă decizie prin conținutul ei. Prin ea, Emil Mohai devine cercetător principal II, „cu o retribuție tarifară de 4670 lei, clasa 34 gradatia 5”. Și, ca și cînd cineva s-ar fi temut că lucrurile nu sînt destul de incurcate, în cartoful de muncă al lui Emil Mohai, penultima înscriere corespunde conținutului acestei de a doua decizii, dar nu se înțelege în baza căruia act e făcut. Ultima înscriere precizează: corectat retribuția conf. Decr. 100/79, anexa 6, la 1 august 1981 în cercetător principal II, clasa 36, gradatia 6, cu o retribuție lunară de 4890 lei, în baza Deciziei nr. 146 din 30 noiembrie 1981 (!?! n.n.). Amintim că „decizii” arată clar atitudinea față de lege și grija pentru respectarea ei. Oare numai ele?

Și a mai sesizat Diana Hossu că nu i se arată, necum să mai și semneze, aprecierile anuale. Ei bine, nu numai că este adevărat în cazul ei, dar am văzut zeci de aprecieri în această situație. Astfel, în cel mai bun caz, formalismul unor birocrați metamorfozează o girghie democratică și eficientă în stimularea aportului de efort și creativitate ale încadrărilor într-o tristă

și chiar supărătoare parodie. Alt lucru sesizat de Diana Hossu este situația unui om al muncii pe care, deși este membru al unei secte interzise, nimeni nu-l deranjează în obscurantismul său feroc, pentru că are grija de asta Ioan Oană. Ioan Oană care a apostrofat-o pe Diana Hossu cînd a încercat să deschidă discuția despre acest lucru în grupa sindicală, decretînd cu de la sine putere: „Nu ne privește ce face omul în timpul liber!” Omul respectiv se numește Visalou Hărișan și are domiciliul în comuna Daia Română. Am încercat să-l vedem. „E plecat din unitate în interes de serviciu”, ne-a spus Emil Mohai. Un alt muncitor, Vasile Brotea, ne-a spus însă lucruri interesante: „Păi despre Hărișan ce să vă spun? Poate ați auzit că e sectant. Și el și soția. O cheamă Ana Hărișan. E și ea muncitoare la noi. Ce sectă? Martorii lui Iehova. Discutăm deseori cu el. De ședințe nici nu vrea să audă. De multe ori vorbim despre secta asta, dar nu-l scoate nimeni din ale lui. Așa am discutat după ce s-a dat la televizor filmul ăla cu o fetiță care n-a putut fi salvată de medici fiindcă tatăl ei, din aceeași sectă ca și Hărișan al nostru, n-a acceptat să i se facă transfuzie copilului. Noi l-am întrebare cutremurați: Cum, mă, și tu ai fi făcut la fel, chiar dacă îți murea copilul? Da, ne-a răspuns el, de mai multe ori...” La Brașov nimeni nu știe nimic de acest caz, așa cum prelinde și Emil Mohai că n-are habar, n-a auzit și se vede clar că nici nu-l interesează tocmai acum înainte de pensie.

Iată deci că nu tot ce sesizează Diana Hossu este inexact! Din păcate supărarea unora a atîrnat mai greu în balanță decît corectitudinea și omnia și valoarea ei de fizician; fizician care, în treacă ție zis, mai știe și cinci limbi străine. Inginerul Vasile Naumescu — „este plecat din unitate în interesul serviciului”, ne-a spus tovarășul Silviu Cîndea — omul care controlează activitatea cercetătorilor de la Alba Iulia este printre cei de care s-a plîns Diana Hossu. Dar un asemenea lucru îl puteau verifica cel puțin directorul Silviu Cîndea și președinta C.O.M. Or, dînsii nu mai pridideau cu elogiile la adresa inginerului Naumescu, parcă și-ar fi propus să-l îngroabe definitiv sub ploaia de superlativ, întrecute doar de paranteze care să ne transmită părerea lor despre Diana Hossu, Căreia totuși, ca și Emil Mohai, nu-i reproșează nimic profesional!!! Pînă la urmă, probabil într-un moment de neatenție, tovarășul Silviu Cîndea ne-a spus că a discutat și dînsul cu Vasile Naumescu fiindcă n-a procedat excelent vorbind necontenit și nedelicat cu Diana Hossu. Iată deci cine și cum o judeca pe fiziciană pentru exact același lucru: pentru nedelicatețe.

De la munte la mare

„Un sejur bun înseamnă să ți se pară ieftin chiar și ce-i scump“

Convorbire cu
ION SCAUNAS
director al O.J.T. Prahova

— Tovarășe Ion Scaunas, dumneavoastră, care sînteți directorul Oficiului Județean de Turism Prahova, ați încercat să vă plimbați vreodată prin Sinaia așa, ca om al muncii, ca unul venit la odihnă, ca un cetățean ce se trezește deodată că dispune de timp, dar știți, timp mult, 21 de ore din 24 ?

— E mult de lucru. Acum, cînd purtăm această discuție, de exemplu, e duminică, ora prînzului și eu nu sînt cu familia, ci aici, în Sinaia, în sediul O.J.T.-ului, după ce tocmai am fost pe un șantier. Aș vrea să am odată 24 de ceasuri libere. Să nu am nimic de făcut, să mă plimb așa, cum spuneți, ca un om al muncii la odihnă, dar nu prea sper să le am curînd.

— Știți ce vreau să vă spun, de fapt : că, în ciuda a ce este astăzi și a ceea ce poate să pară Sinaia, uneori poți să te asitenizezi de plictiseală. E duminică, într-adevăr, dar pentru populația ocazională a stațiunii, pentru omul la odihnă, fiecare zi e o duminică. Am căutat, în toată Sinaia, un loc, cum să-i zic, pentru amiceție, unde să fie tihnă, să nu-ți spargă timpănele stația cu muzică „disco“, unul din acele locuri de bistro și de club, totodată, unde vîi, pur și simplu, să te simți bine, unde nu te imboldește la consum ospătarul, unde nu stai un ceas sau două cu grija notei de plată. Într-o stațiune omul urcă pe munte dar, mai ales, stă. O nevoie prin excelență umană e întimitatea cadrului. Vă rog să-mi spuneți dumneavoastră unde găsește un turistul, un cadru intim, pe care să-l frecventeze timp de 12 zile, cit e concediul și de care să-mi amintesc pe urmă cu nostalgie ?

— Vă răspund dacă-mi numiți un astfel de local tip bistro, pentru taifas camaradesc, în București.

— Prefer să revenim la Sinaia.
— La Sinaia ne-am pus problema și cu „Salonul alb“ de la Complexul „Păltiniș“, renovat de curînd și regîndit în ideea aceasta, a unui cadru cordial, cu o notă familială, chiar, de pensiune și club intim, la „Salonul alb“, prin urmare, am găsit și o rezolvare.

— Să dăm „Păltinișului“ ce-i al „Păltinișului“, dar e de ajuns un singur salon familial ? Gigantismul hotelier este o soluție ?

— Marile hoteluri — Montana, Sinaia — s-au clădit pentru a putea prelua în condiții bune un număr mare de turiști, în tranzit și pentru sejur. Pentru un hotel, într-adevăr, un bar de zi e aproape o servitute, însă una intrinsecă. Acum, cîndul nostru e spre hoteluri de 100—150 de locuri, dotate cu cluburi. Planul de investiții prevede un Centru de agrement. Este construcția de care Sinaia are neapărat nevoie. Un centru cu săli de jocuri (ponice, șah, table, remi), cu o mare bibliotecă publică, cu săli de spectacole. În centrul stațiunii se mai construiește, e drept, încă un hotel mare, pentru ca împreună cu „Palas“ și „Caraiman“ să se închege ideea urbanistică, dar tot aici se preconizează o serie de spații comerciale mici, boutique-uri, și localuri de 30—30 de locuri la masă. De asemenea, pentru a proteja hotelurile

propriu-zise de turștii în căutarea unui rost, la actualele discotecuri ori în barurile de zi, vom construi la hotelul „Montana“ o mare discotecă pentru tineret. Numai pentru dans, fiindcă localurile de dans pe care le avem nu-s chiar ce-ar trebui să fie.

— L-am întrebât pe unul din angajații O.J.T.-ului — cu promisiunea de a nu-i deconspira numele — care ar fi hotelul sau pensiunea la care ar vrea să-și petreacă el concediul, dacă ar trebui să alege. Mi-a răspuns : Lilliana, Paring, Păltiniș. L-am întrebât și la ce pensiune nu i-ar place să servească masa și mi-a răspuns că la pensiunea Sinaia, pentru că e lume foarte multă, în trei serii și că din acest motiv pare că ai fi la o cantină, nu la pensiune.

— E momentul să discutăm despre două lucruri, unul bun și unul rău. E un lucru foarte bun că restaurăm o seamă de vechi hoteluri și că, asigurînd aici un confort modern, ne străduim să păstrăm, odată cu înfățișarea de odinioară, cu sugestia ei, mai corect spus, și un anume aer de epocă. „Păltinișul“, al cărui nume revine în discuție, deoarece e tot ce-am izbutit mai bine pînă acum, se bucură și de serviciile unui personal de calitate. Șefa restaurantului, Ana Burlacu, și șefa unității, Cecilia Drăguș, sînt persoane cu experiență și, mai ales, cu un simț deosebit al climatului. E greu de povestit ce-i acela un climat special, dar la „Păltiniș“ omul are sentimentul că în prețul sejurului s-a scos și ce și anume bunăstare sufletească : muzica e discretă, personalul îndatoritor, curățenia îți impune din prima clipă. Vreau să spun că un climat bun e acolo unde indiferent cit plătești, ți se pare că e ieftin.

— Și lucrul rău ?
— Nu stim să facem reclama cuvenită celor realmente bune. Iată, de pildă, situația piscinelor. Marile hoteluri au piscine, controlul calității apei e riguros, un ceas, două aici e o adevărată destindere, numai că tineretul se învîrte pe străzi, în loc să meargă la piscină. Ar trebui să avem la tot pasul panouri cu informații, inteligent prezentate, astfel ca omul să se lase convins. De fapt, la Sinaia și ai ce face, și n-ai ce face. Ai avea dacă reclama ar funcționa la nivelul condițiilor reale ale stațiunii. Cheia problemei, o repet, este reclama. Eficiența ei e cu totul discutabilă. Și la un lucru atît de civilizată, cum ar fi bunurile valorice, nu i-am făcut destulă reclamă. Nu plătești, adică, masa și vrei, nu vrei consumi ce ți se dă. Ai în contul banilor achitați, bonuri de valoare. Poți servi masa în mai multe locuri, dacă ai sărit un prînz, poți cumpăra cu bonurile băuturi sau un meniu mai bogat. Pînă la urmă, ideea de turism spre care tindem e aceasta : să ți se pară ieftin chiar și ce-i scump.

TUDOR OCTAVIAN

Costinești: expresie a grijii partidului față de tineret

Stațiunea Tineretului Costinești este cel mai mare centru de odihnă și recreere al Uniunii Tineretului Comunist. Intreaga activitate, în conținut și obiective, se subordonează preocupărilor de formare

multilaterală a tineretului. An de an, între 16 mai și 2 octombrie, în jur de 50 000 tineri evidențiați în activitatea de producție artistică, sportivă, de organizație și la învățătură sînt prezenți aici.

Așa cum ne spune Cornel Gogoasă, directorul educativ al stațiunii, la Costinești, prin ce se propune turistilor se urmărește să se implinească cerințele continuării, în forme specifice activității de vacanță, a acțiunii de educare a U.T.C.-iștilor. Stațiunea constituie un model de organizare a unor activități pentru cei care vin aici din toată țara. Stațiunea Tineretului Costinești este o expresie a grijii pentru tineret a partidului. Principali beneficiari ai stațiunii sînt tinerii muncitori. Mai mult de jumătate din turiștii care se perindă într-un sezon la Costinești sînt tineri care participă efectiv la crearea bunurilor materiale.

Pe lângă turiștii români, muncitori, studenți și elevi, în fiecare an ne vizitează țara petrecîndu-și vacanțele la Costinești și 10 000 de tineri turiști străini din U.R.S.S., R.S. Cehoslovacă, R.P. Ungară, R.D. Germană, R.S.F. Iugoslavia, Franța, Italia, R.F.G., Olanda, Anglia. Sînt așteptați tineri din Maroc, Tunisia și S.U.A. La inițiativa P.C. Francez, anul acesta și-au petrecut vacanța la Costinești copii din Franța provenind din familii numeroase sau destrămate. Tinerii străini participă la întîlniri cu cei din țara noastră și cu cei din țările vecine, contribuind la o mai bună cunoaștere a tinerilor de pe toate meridianele globului. Sînt organizate discuții de cunoaștere a realităților românești. Mai ales tinerii din țările capitaliste se interesează despre viața de familie, despre condițiile de muncă, despre viața ordonată și protejată a tinerilor din România. Trebuie subliniat, remarcă tovarășul Cornel Gogoasă, că noi nu chemăm la acțiune pe nimeni. Participarea este benevolă. Tinerii iau parte la toate formele activității noastre pentru că le găsesc interesante, instructive. Activitatea desfășurată în cele trei cluburi, dotate cu bibliotecă, săli pentru dezbateri, expoziții și întîlniri, unde se clarifică și se aprofundează unele aspecte ale politicii partidului și statului realizate cu propagandă ai C.C. al P.C.R. sau U.T.C., unde se dezbate teme privind dezvoltarea economică, pacea, noua ordine, contribuția tinerii generații pentru apărarea păcii, sînt unele din manifestările preferate.

Viața artistică a stațiunii este o adevărată stațiune. Într-un sezon au loc 30 de spectacole. În fiecare serie sînt cel puțin 3—4. Încercăm să programăm toate genurile pentru a crea posibilitatea unor tineri veniți din toate colțurile țării de a lua contact cu toate genurile artistice, în spectacole de înaltă ținută, susținute de ansambluri de prestigiu din țară. Spectacolele de folclor sînt susținute atît de formații profesionale cit și de formații evidente în cadrul manifestației „Cîntarea României“, care își petrec concediul pe litoral. Am reînviat la Costinești tradiția horei românești. În fiecare săptămîină la Costinești se prînd în horă mii de tineri români și străini. Am creat o tradiție în organizarea an de an a unor manifestații cu largă audiență : Salonul republican de grafică satirică al tineretului, Galele jazzului, Festivalul filmului pentru tineret, etc. În fiecare zi, în cadrul manifestației „De la 1 la 3“ se organizează concursuri de dans de virtuozitate și distractive. Pare de necrezut dar între aceste ore dansează o mie de tineri. În fiecare serie, la Costinești se organizează serbări. Între 9 dimineața și 3 noaptea au loc crosuri, jocuri distractive pe plajă, alegerea Miss și Mister Costinești, manifestații de voie bună ce se finalizează cu un foc de tabără. Încercăm să invităm la manifestațiile noastre toți oamenii interesați care se găsesc pe litoral. Mulți din ei vin, deși posibilitățile de a-i remunera sînt modeste. Considerăm, ne spune în

încheiere tovarășul Cornel Gogoasă, poate cel mai tînăr director cu care am purtat un dialog, că datoria noastră este să promovăm un turism activ, în care spiritul să fie adus în prim plan.

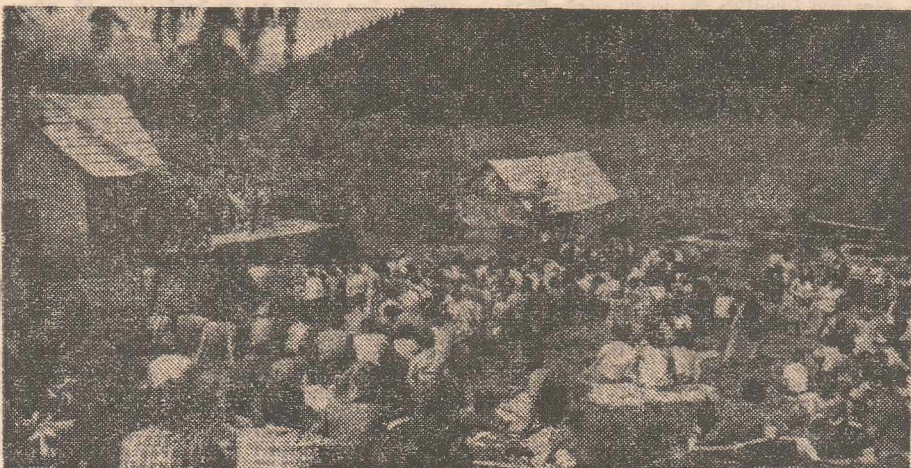
OPREA GEORGESCU

Olănești, speranță de sănătate împlinită

Ceea ce trebuie precizat dintr-un început este că Stațiunea balneoclimaterică Băile Olănești este aproape în exclusivitate o stațiune a bolnavilor. La Olănești nu se vine pentru odihnă, pentru confort sau pentru agrement, ci pentru tratarea suferinței la care boala a supus rinichii : aparatul digestiv sau respirator și încă altele. Lista tratamentului balnear de „tip Olănești“ fiind încă lungă, de la afecțiunile dermatologice la cele ginecologice, boli profesionale și așa mai departe. Ca una dintre stațiunile în cadrul căreia se îmbină armonios doi importanți factori de cură, anume factorul climatic și factorul hidromineral, Olăneștiul rămîne în continuare extrem de căutat, solicitat și chiar asaltat în lunile de vară, atunci cînd locuințele particulare, vilele, căsuțele și chiar corturile ajung a fi puține, mult prea puține. Capacitatea stațiunii abia trece de o mie de locuri de cazare pe serie, însă în lunile cele mai solicitate mesele cantinei se așază aproape de cinci ori mai mulți oameni, locuind și dormind, cum spunem, care pe la particulari, care în corturi sau chiar în mașină. Mai e oare nevoie să precizăm că stațiunea și-a îndeplinit și depășit toți indicatorii de plan, ocupînd în ultimii doi ani meru locul I în cadrul O.J.T.-ului Vlcea ? Anual aici, într-o localitate care nu numără, inclusiv satele componente, decît vreo 5 000 de locuitori, sosesc aproape 40 000 de oameni suferinzi în căutare de sănătate, pe care mai totdeauna o găsește la cele 17 izvoare de ape minerale folosite în cura internă, ea și la celelalte forme de tratament. Izvorul 5, se știe, scade glicemia, 7 și 15 sînt pentru alergii, eczeme și alte asemenea, iar 24, cel mai renumit dintre ele, combatte afecțiunile renale cu o forță care, la drept vorbind, a făcut renumele principal al Olăneștiului. Dar, în afara unui sanatoriu cu circuit restrîns, la Olănești ultima construcție a fost ridicată în 1935, iar acest lucru începe să se simtă. Doar 155 din cele o mie de locuri de cazare sînt de confort I, 308 sînt de confort II, iar restul de 564 din al III-lea. Directorul Nicolae Marin ne spunea despre acțiunea de creștere a gradului de confort la vilele existente, dar și despre construcția primului hotel al stațiunii, 425 de locuri, ce va fi gata probabil chiar anul viitor. În afara acestui hotel, al rețelei turistice, U.G.S.R.-ul are aprobată construcția unui super-hotel de peste 1 200 de locuri de cazare, bază de tratament, piscină etc., unitate care va aduce într-adevăr Olăneștiul la nivelul stațiunilor de pe Valea Oltului, aflate în cadrul aceluiași O.J.T.

Dar, chiar în condițiile amintite, de cerere mult deasupra ofertei, gospodarii stațiunii se gîndesc serios la creșterea gradului de mulțumire al oamenilor veniți la tratament. O dovedește, între altele, amplul chestionar la care au fost invitați să răspundă un număr de peste 200 de turiști, întrebările vizînd calitatea și cantitatea meniului, curățenia și liniștea vilelor, sollicitudinea personalului, atî-

Sărbătoare în Lunca Prigoanei

Urcînd pe Valea Frumoasei și lăsînd în urmă barajul Oașa, ultima ispravă a hidroenergeticienilor pe riul Sebeș, drumul forestier se deschide în superba luncă a Prigoanei. Aici, duminică, mii de localnici și turiști, sosiți călare, cu căruțe sau mașini, au sărbătorit, împreună cu harnicii gospodari ai pădurilor din Alba, „Ziua forestierilor“, manifestare ajunsă la a 14-a ediție, ceea ce ne îngăduie s-o numim tradițională.

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

tudinea medicilor, aceleași chestionare așteptind și propuneri concrete de îmbunătățire a activității. Aici, Radu Iorgulescu propune ca serviciul în sala de mese să fie mai activ și mai atent, Ștefan Dobrin (38 de ani) dorește mai multe filme, spectacole de teatru, reviste și formații populare, ba chiar dans de 3 ori pe săptămână, iar pensionarul Petru Pascariu sugerează oprirea cu desăvârșire a fumului în stațiune, desigur mai ales în vile și în cabinetele medicale. Constanța Radu și Rodica Dusu sînt de părere că la cantină se mai fac și unele favoruri, Emil Copăceanu dorește măcar de două ori pe săptămână lapte în loc de ceai la micul dejun, iar Neculai Vasiliu solicită o mai mare atenție cu reparațiile tehnico-sanitare și cele electrice, în special a aparatelor de radio. Calculate foarte minuțios în procente, răspunsurile sînt în marea lor majoritate favorabile actualei stări a lucrurilor, micile observații vizind aspecte doar prea puțin semnificative, mai mult amănunțite ale vieții de stațiune. Sigur, semnificativă ni se pare observația lui Felix Baron, care scrie „se poate și mai bine!” Așa e.

La rîndul nostru, am mers și am stat de vorbă cu oaspeții vilei (e doar un fel de a spune, unitatea arătînd foarte aproape de ceea ce înțelegem în mod obișnuit prin denumirea de hotel) aparținînd Uniunii naționale a cooperativelor agricole de producție, adică țărani cooperatori precum Nastasia Sătmăr din Căseji (Cluj), 57 de ani, al patrulea an consecutiv la Olănești, Maria Miclea din Chiheru de Jos (Mureș), 54 de ani, venită aici ca la ultima speranță de tratament, Ștefan Török din Căpușu Mare (Cluj), 60 de ani, care la sosire abia de se mai putea îndoi din șale, Ion Hulpus din Racovița (Sibiu) sau Alexandru Neicu din Stîlpu (Buzău), 65 și, respectiv, 67 de ani, operați la stomac și de hernie, cu pietre la rinichi și dureri la fiere, oameni care au plătit între 767 și 840 de lei pentru 18 zile de tratament, masă și casă. Încercăm să-i tragem de limbă, cum e masa, cum e cu docșii, dar e într-adevăr bine, nici unul n-are de ce să se plîngă, totul e aici sănătată, iar restul contează desigur mult mai puțin și de altfel neocazurile nu s-de loc mari ca să merite să le bați în seamă. Iar cînd o întrebăm pe Maria Miclea de ce se simte atât de bine, ne răspunde simplu, tîindu-ne aproape respirația: „Scrieți că ne bucurăm că am ajuns și noi, țărani de la C.A.P., domni și noi mai sînt timpurile cînd trebuia să-ți vinzi o bucată de pămînt ca să vii într-un sanatoriu!” Olăneștiul, așadar, chiar dacă e cu mult mai solicitat decît poate face față la ora actuală, rămîne un oraș-stațiune al tuturor bolnavilor, muncitori și țărani în egală măsură.

G. DUMITRU

Turism nu înseamnă doar masă și casă

În vîrf de sezon, stațiunea Eforie Sud trăiește atmosfera strălucitoare a marilor vacanțe estivale. Prin dărnicia cu care a fost dăruită de natură și prin ospitalitatea deosebită a gazdelor, stațiunea oferă turiștilor români și străini condiții din cele

mai bune pentru petrecerea unor zile de neuitat.

Economistul Nicolae Olteanu, directorul comercial al I.H.R., ne prezintă în cîteva cuvinte starea la zi a stațiunii: „Eforie Sud, denumită și stațiunea-grădina, pentru numărul ei mare de parcuri și spații verzi, este cocheta, frumoasă, cu o ambianță elevată, bine gospodărită, și dispune de toate dotările necesare pentru a oferi vizitatorilor noștri, în spiritul tradițiilor de ospitalitate ce ne caracterizează, o vacanță de neuitat. Eforie Sud este în primul rînd o stațiune a oamenilor muncii din România. Din cele mai bine de 12.000 de locuri, capacitatea pe serie, 5.000 sînt ocupate prin contractele pe care le avem cu U.G.S.R. Oamenii ai muncii de cele mai diferite profesii vin împreună cu familiile să-și petreacă aici vacanțele, să-și caute sănătatea. Răspundem, sperăm, tuturor gusturilor și pretențiilor. Pe lîngă marile hoteluri, cu o capacitate de 4.800 de locuri, avem și multe unități mici, vile și căsuțe, preferate îndeosebi pentru atmosfera lor mai intimă, mai liniștită. Faleza plăcută ne-a oferit posibilitatea amenajării unor campinguri mult solicitate pentru confort și pentru apropierea de plajă. Pe lîngă campingul Cosmos, cu 500 de locuri, în acest sezon am deschis altul, pe care l-am numit Olt, cu o capacitate de 500 locuri. Să mai amintim cele două sanatorii pentru copii, Argeș și Pescăruș. Primul, cu activitate permanentă, are clase de școală și, bineînțeles, profesori. Pe lîngă echipele noastre de localnici de la restaurantele Cosmos, Mercur, Casino, Vinez, în fiecare sezon sînt detașate echipe complete de la unități de prestigiu din țară. De exemplu, la restaurantul Măgura — unde în această seară, în cadrul manifestărilor „Serbările mării”, are loc concursul „Miss Litoral '82” — lucrează o echipă din cadrul ICSAP Timișoara condusă de șefii de unitate Ion Stancu și Gomboș Crăciun, echipă de care atît noi cit mai ales oaspeții noștri sîntem foarte mulțumiți. La restaurantele Splendid, Capitol, Excelsior, Crisana lucrează echipe de la OJT Brașov, ICSAP Cluj, OJT Arad și OJT Predeal. Facem tot posibilul să le permanentizăm pentru a asigura continuitatea unor servicii, pentru a oferi o solidă tradiție unităților noastre. Dacă oamenii se simt bine, revin an de an în stațiunea noastră. În fiecare serie găzduim 200 de mineri de la Baia Borșa, Lupeni, Cîmpeni, Uricani, de la toate întreprinderile miniere din țară. În urma indicației secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, minierii beneficiază în exclusivitate de un hotel în stațiunea noastră. Și pentru că prin turism nu înțelegem doar masă și casă, ci un turism activ, am pus la îndemna oaspeților noștri programe atractive, diversificate în funcție de preferințe: excursii pe diferite trasee din județul Constanța, jocuri mecanice, terenuri de sport, mini-golf, piscine cu apă de mare și apă dulce, discoteci și videodiscoteci. Practic, orice dorință poate fi satisfăcută la Eforie Sud, ca de altfel în oricare stațiune de pe litoral. Pentru sezonul viitor avem în vedere, în continuare, ridicarea gradului de confort, îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor”.

Da. Se pare că la Eforie Sud singura problemă rămasă nerezolvată de către conducerea stațiunii este ploaia. Dar ea, cum vine, se duce.

D. CONSTANTINESCU

(Urmare din pagina 1)

Cîteva probleme de educație

cred. Erau idei pe care ei înșiși, ca educatori, le afirmă în diverse acțiuni. Erau idei chiar care-i încuseră pe ei să fie ceea ce sînt. Căci erau idei legate de ideea de durată a patriei, a libertății, a partidului. Și atunci de ce nu doreau respectivii educatori, de ce nu acceptau entuziasmul tinerilor? Probabil, înainte de orice, din niște rigori ale ruginii din oasele lor. Dar mai presus decît asta, acei educatori dovedeau lipsă de competență, pentru că odată dezlănțuit fenomenul libertății responsabile își trebuie vocație și curaj să te așezi și să-l dirijezi cu adevărat. Niște tineri timoroși și care aplaydă la comandă sau tac de frică sînt mai ușor de manevrat și acțiunea se termină mai repede, poți să te duci și tu la ale tale, te așteaptă familia, prietenii, un spiiț. Dar niște tineri cărora actul de educație le provoacă pofta de muncă, pofta de cîntec, pofta de viață sînt niște tineri periculoși pentru comoditatea și competența aproximativă a acelor responsabili cu educația care nu sînt dispuși să-și riște stabilitatea personală de dragul furtunii entuziasmului public. Încit încheind rîndurile, de față, mi-aș permite să afirm că din experiența unor manifestări organizate împreună cu conducerea mișcării de tineret din România, acțiuni cărora această conducere le acordă un prețios credit, dovedind implicit o reală competență în problema educării tineretului, reiese cu claritate că astăzi nu poate face educația tineretului acela care nu are competență în probleme de educație, de cultură, de spirit, acela care nu are o convingere politică puternică, acela care nu-și iubeste țara atât de mult încît să fie gata să dea drumul în arenă bucuriei obștești, chiar cu riscul că această bucurie îi va primejdiu fiitilul lămpii proprii.

Fără competență, actul educațional are soarta unui simplu accident rutier pe serpentinele destulului.

Ce e nou cu Iulică Voinea?

Răspundem cu acest prilej celor 128 de scriitori care ne-au parvenit în intervalul de timp scurs de la apariția ultimului articol (E. nr. 24, 18 iunie a.c.) privind preocupările medicului veterinar Iulică Voinea din Arad, ca și tuturor celor care ne-au telefonat sau ne-au vizitat la redacție. Mai întii va trebui să precizăm că, așa cum s-a stabilit, Iulică Voinea n-a mai tratat pe nimeni în această perioadă, în ciuda solicitărilor numeroase și mai totdeauna disperate. Evident, bolnavii aveau și ei dreptatea lor. Ei spuneau că toată lumea este decesă să aștepte analizarea memoriului înaintat de medicul arădean comisiei de medici din cadrul Academiei de Științe Medicale, aici implicîndu-se paciența revistei noastre, a lui Iulică Voinea, chiar a bolnavilor pînă la un anumit punct.

De curînd, tovarășul profesor Eugen Proca, ministrul sănătății, a primit din partea Academiei de Științe Medicale o adresă care figurează drept răspuns la memoriul înaintat forului sanitar național de către medicul veterinar Iulică Voinea. Ne-am grăbit să aflăm despre ce este vorba. Amabil, tovarășul ministru Eugen Proca ne-a pus la dispoziție o copie:

„În legătură cu memoriul tov. dr. Voinea Iulică, medic veterinar, domiciliat în Arad, str. 9 Mai nr. 20, privind «Tratamentul bolilor canceroase după o metodă personală», înregistrat la Cabinetul dv. cu nr. VI C 1-2 321/7 VI 1982 și transmis spre avizare Academiei de Științe Medicale, vă comunicăm următoarele:

1. Memoriul sus-menționat a fost analizat în cadrul Academiei de Științe Medicale de o comisie de experți, compusă din prof. Al. Treștoreanu, prof. I. Moraru și prof. P. Sîrbu, a căror părere concordă în a considera informațiile prezentate de autor, ca insuficiente pentru a se putea decide asupra oportunității experimentării metodei terapeutice propuse.

Din rezumatul observațiilor a șase cazuri tratate după metoda autorului, considerate „vindecate”, nu se poate trage nici o concluzie, întrucît nu sînt prezentate documentele medicale care să ateste diagnosticul înainte și după tratament.

2. Explicațiile date de autor privind cauzele tumorilor, reprezentate de „agenți etiologici denumiți Fx, în care x este o entitate care diferă de la caz la caz”, precum și faptul că „deosebiriile respective se determină prin aplicarea de tratamente diferențiate, urmărind eficacitatea fiecărui preparat administrat”, denotă carențe grave și confuzii privind cunoașterea clinică și patologiei bolii canceroase.

Metoda propusă, aplicată în astfel de condiții, prin administrări per os, irigații, gargare, instilații și local (pomezii), a unor substanțe medicamentose, în funcție de localizare și toleranța bolnavului, determinate empiric de autor, nu oferă nici o posibilitate științifică de control și contravine reglementărilor în vigoare în toate țările din lume, precum și o încălcare a legilor țării noastre.

3. Academia de Științe Medicale consideră că avizarea oportunității de experimentare clinică a metodei propuse de tov. dr. Voinea Iulică depinde de

Cronica șoselei

Un șofer de suflet salvează patru vieți

Nu cred că mai există șofer care să nu știe (chiar să fie convins) că esențialul în conducerea auto este să te ferești de neocazurile care ți le-ar putea provoca alți parteneri de circulație (nu neapărat) șoferi, tractoriști, bicicliști, căruțași, dar chiar și pietoni, mulți dintre aceștia avînd deseori fantezia de a-ți apare la cîrșiva metri în fața mașinii). Ca să nu vorbesc de trecătorii distrați, care au intrat nu o dată cu capul în partea din spate a mașinilor în mers, fără ca pilotul să aibă cea mai mică posibilitate să evite o asemenea secvență, inspirată parcă din filmul „Un om trece prin zid”. Ce-i drept, avem încă destui contraști în ale volanului, care se bazează în exclusivitate pe prudența, pe reflexele, pe experiența, așa spune chiar pe înțelepciunea celor cu care impart panglica îngustă de asfalt. Nu-i mai puțin adevărat că, deși îngustă, generoasa șosea e totuși destul de lată pentru șoferi, care, atunci cînd pilotază mașina, fac și un lucru extrem de important: gîndesc.

Viorel C., elev la un curs de specializare din București după terminarea liceului, primise o zi înainte permisul de conducere. Însotit de încă trei tineri, rula la volanul Moskviciului de culoarea oului de rață (cumpărat de taticu) pe traseul București—Pitești—Sibiu (via Transfăgărășean).

Timpul frumos, soare, șoseaua netedă ca palma, corect marcată, cu alte cuvinte condiții perfecte pentru circulație. L-am văzut pe pilot la ieșirea din Pitești, un tînar cu obraji de culoarea mărului domnesc, cu sprîncene frumos arcuite. Dacă te uitați foarte atent la dînsul, ziceai că e o domnișoară. De fapt și întregul său comportament era mult mai aproape decît al sexualității frumos. Tînarul cu obraji rumeni explica în timp ce autoturismul se afla la 10 km de Curtea de Argeș, celorlalți băieți comenzile mașinii, performanțele ei, susținînd faptul că ia ușor 120 pe oră. În procesul demonstrației, pilotul tre-

buie să depășească un autocamion, oprit pe dreapta drumului din pricina unei pene la motor. Se angajează în depășire, făcînd totul cum l-a învățat instructorul la școală, mai puțin „banala” asigurare că din sens contrar nu se apropie nici o mașină. A mai făcut el așa și nu s-a întîmplat nimic. Iată însă că de data asta dinspre Curtea de Argeș rulează un autocamion cu remorci. Între autoturism și mașina grea nu-s în clipa aceea nici 30 de metri. Situația e disperată. Rumenul pilot e blocat, pierdut. Deși profani în conducerea auto, tinerii pasageri amuțesc așteptînd cu sufletul la gură ce o să se întîmple. Șoferul autocamionului ia însă rapid decizia salvatoare. Calră, el rotește ușor volanul spre dreapta, iesînd cu două roți pe acostament, iar cu celelalte escaladînd șanțul șoselei. Nori de praf, stîrniți de trecerea mașinii pe partea neasfaltată, reduc vizibilitatea aproape la zero. Șoferul autocamionului, un tînar de 25 de ani, de la o autobază din Pitești, își continuă mersul. Rulează mai departe și autoturismul. Mîinile tînarului șofer tremură pe volan. A redus mult viteza. Colegii nu scot o vorbă.

„Viorel C., atî mai condus vreodată mașina pe un drum de munte?”

„Aveți, așa, în linii mari, idee despre ce înseamnă Transfăgărășeanul, cu pante și rampe dure, cu zeci de curbe ac de pâr?”

„Cum adică ac de pâr? Eu am întreat pe taticu, care e director (nu uită să sublinieze acest lucru), cum e drumul și el mi-a zis că-i bun, asfaltat, fără gropi.”

„Du-te băiete, o să vezi ce frumos ti pe acolo.”

„Mircea R., atî salvat viața a patru oameni, dînd dovadă de o prezență de spirit excepțională și de o iscusință rar întîlnită. Cum apreciați cele întîmplate?”

„Ce să vă spun? Nu e și ză să nu mi se întîmple așa ceva. Ce-i drept, nu situații atît de periculoase ca cea de azi.”

Mircea R., om modest, corect, unul dintre cei mai buni șoferi la autobaza unde lucrează, consideră întîmplarea a un fapt divers. Un erou al drumurilor. Cîți oameni n-a salvat el de la moarte! Oamenii la care, deseori, atîrnă mai greu în balanță cîteva secunde decît propria lor viață.

Potrivit legislației în vigoare, OSIM a desemnat titular de brevet al dosarului de invenție a tov. dr. Voinea Iulică Institutul de cercetări chimico-farmacaceutice (I.C.C.F.) al Ministerului Industriei Chimice, care urmează să efectueze cercetările preliminare menționate mai sus.

În conformitate cu legislația internațională și din țara noastră, privitoare la verificarea activității farmacologice a unor substanțe noi antitumorale, numai după primirea rezultatelor acestor cercetări efectuate de I.C.C.F. Academia poate aprecia utilitatea începerii experimentării clinice pe o produsului.”

PREȘEDINTE,
Prof. dr. CONSTANTIN ARSENI

DUMITRU GRAUR

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

VICTOR BEDA

Un nume nou în „galeria“ Năstase, Comăneci, Gațu...: Vali Ionescu

Duminică trecută, în Poiana Brașov era o vreme superbă. Deși nu avea antrenament, proaspătă recordmenă mondială a săriturii în lungime se afla tot pe stadion, privind-și colegii. Alături de ea, ca întotdeauna, soții Zaharia, Mihai și Georgeta, antrenorul campioanei și „secondanta” sa. Cu toții, departe de zgomotul și tumultul Capitalei, pregătind în liniște performanțele viitoare. Au ajuns aici doar o echipă a televiziunii și noi, pentru interviul care urmează.

— În primul rând am vrea să te întrebăm cum te simți în noua postură — atât cea de recordmenă mondială, cât și cea de primă „vedetă” a atletismului? Spunem asta intrucât, dacă nu greșim, multă vreme Vali Ionescu n-a existat decât ca o „umbră” a Anişoarei Cușmir, o „rezervă” a celei de la care se așteptau rezultate deosebite!

— E o mare satisfacție, fără îndoială. Un vis împlinit. Cum mă simt? Parcă plutesc. Am mai revenit un pic cu picioarele pe pământ, e adevărat, dar sunt încă suficiente momente, mai ales seara se întimplă, când mă culc, în care mi se derulează în minte din nou „filmul” concursului de la București...

— Și ce vezi în „filmul” tău?

— În primul rând stau și mă minunez de țărâ pe care am avut-o. După ce Anişoara a sărit 7,15 bătând recordul mondial, mă „văd” cum m-am ridicat de pe lărbă, știam că toți ochii sunt spre noi, m-am dus și am felicitat-o, apoi m-am întors la locul meu, m-am așezat cu capul între genunchi, încercând să mă izolez, să nu mai știu nimic. Până la următoarea săritură erau alte atlete, dar nici una nu-i mai venea parcă să sară, le auzeam că-și spuneau una alteia că nu mai are nici un rost, „ne dă un metru înainte”, ziceau, dar mă făceau că nu le aud. Când mi-a venit rândul m-am pus hotărât pe elan, apoi m-am gândit să mă dau două degete înapoi, să nu depășesc pragul. Am pornit, bătând primul pas de parcă aș fi vrut să rup tartanul... și nu mai știu nimic! Următoarea senzație este

una sonoră, un vuiet îngrozitor pe care îl am în urechi, cel al tribunei, care văzuse săritura-record. Apoi, omul care întindea ruleta, spunând că i se pare săritura mai bună ca a Anişoarei. Victor Firea, secretarul federației, rostind: 7,20! Atunci m-am auzit urlând de bucurie, ca la un gol, am început să fug în neștire, apoi m-am dus la Anişoara. Ea încă plingea, lacrimile de bucurie a recordului se amestecau cu cele de neaș, ne-am îmbrățișat și așa s-a încheiat cel mai frumos moment al carierei mele sportive. Până acum, cel puțin.

— Într-adevăr, „decei” cu Anişoara Cușmir nu poate decât continua. Atletii englezi Ovelt și Coe, se știe, se evită cit pot. Când unul aleargă pe 800, celălalt merge pe 1500 și invers. Voi trebuie să săriți mai departe și am putea să ne așteptăm la o luptă sportivă ca între Cuțov și Dobrescu în box, însă la o altă scară, la scara valorilor mondiale. Am dori însă, acum, să ne înfocăm puțin în urmă. Cum ai ajuns la atletism, de ce practici lungimea, în fine, cine ești dumneata, Vali Ionescu?

— Sunt născut la Tr. Măgurele, însă de la vârsta de un an m-am mutat cu mama la București. M-au selecționat de la școală și la început am făcut înălțime. Am fost campioană națională de juniori II, la 15 ani, dar de 1,70 n-am reușit să trec niciodată. Aproape că mă lăsasem de atletism, dar pregătindu-mă pentru facultate m-am dus la un concurs pe Stadionul Tineretului, unde m-a văzut Mihai Zaharia, actualul meu antrenor. Era în vara anului 1979, aveam 19 ani aproape și nu șream decât 5,21! Antrenorului meu, așa cum susține astăzi, i-am părut cu totul deosebit și a și spus-o dealtfel, pe loc. Erau de față alți antrenori, Ciocchină, Răducănescu, Doina Anton, pe atunci campioană națională la lungime, și nu l-a crezut nimeni. A venit și mi-a propus să vin la Rapid. Mi-a spus că într-un an de zile mă face să sar 6 metri 50! N-am zis nimic, m-am dus acasă și i-am spus mamei, sfătuitoarea mea cea mai bună, i-am spus că am dat peste niște oameni nebuni, fiindcă și soția sa îl susținuse, care mi-au dat asigurări că am să sar 6,50! Până la urmă m-am dus la Rapid și astăzi n-am nimic de regretat. Am avut mereu cele mai bune condiții, trebuie neapărat s-o spun, la fel de bune ca la Steaua sau la Dinamo. La unul dintre primele concursuri n-am sărit decât 6,05, dar făcusem o efortă coborând din autobuz! În chiar vara următoare, așadar în 1980, am reușit să câștig campionatul național, afirmându-mă, scria ziarul, ca o mare revelație. Sărisem 6,54 m — deci antrenorul avuse se dreptate! Eram cea mai tânără campioană națională, în vreme ce Silai era cea mai virstnică. În 1981 am sărit în sală 6,75 — la un centimetru de recordul „indoor”, apoi am venit pe locul III la Campionatele europene, la Milano, după ce călătorisem toată noaptea cu trenul. Anul acesta am reușit 7,05 la Debreșen, în Ungaria, la o săptămână după ce Cușmir bătuse recordul național, cu 7,00. Nu aveam până atunci decât 6,75 m record personal și, am aflat, cifra de la concursul din Ungaria a fost privită cu destulă suspiciune. Din fericire, am confirmat la București! În rest lucruri obișnuite, împlinesc 22 de ani la 1.E.F.S., am 1,72 m înălțime și 52 de kilograme...

— La o asemenea greutate, dacă ai fi răutăcios, am spune că te duce vântul cind sari! Înșă, să nu uităm, în momentul săriturii-record vântul bătea cu 0,5

m/sec, din direcția opusă. Ce ar fi însemnat dacă el ar fi bătuț, tot regulamentul, cu aproape 2 m/sec în direcția favorabilă?

— Antrenorul meu spune că ar fi fost aproape 7,40 m! În orice caz, e sigur că actualul record mondial nu va putea dura prea mult...

— Din câte am aflat, tovarășe Mihai Zaharia, nu calitățile fizice, forța mai cu seamă, primează în cazul elevci dumneavoastră...

— Nu, în nici un caz. Vali este o atletă foarte tenace, calitatea ei numărul 1 este ambiția. Principala problemă a antrenamentului este de a o opri la vreme, de a nu o lăsa să se antreneze prea mult! Doctorii mereu ne cheamă la control, să nu i se întimplă ceva. De asemenea, tehnica. Săriturile ei sînt bune de kinograme. Are desigur detentă foarte bună, ca și viteză. Altfel, pentru săritura în lungime nu se poate. Aleargă 10,97 pe sută de metri cu start din piciorare și cred că ar putea bate recordul național în această probă, dacă ea nu s-ar desfășura mai totdeauna la concurență cu lungimea! Dar vreau să vă mai spun ceva. Uitați-vă puțin la ea. Nu vi se pare că seamănă cu cineva, mă refer la sportul nostru?

— Năstase? Ruzici?

— Exact. Mă gândesc de multă vreme la asta. Vali are ceva și din Năstase, și din Ruzici, și din Cristian Gațu, poate și din Nadia! Dealtfel, la un control medical cei care i-au văzut piciorul, bolta plantară în special (asta e „trambulina” săritorului!), ne-au spus că o asemenea boltă n-au mai văzut decât la Nadia. După mine, și concentrarea o are la fel — vedeți povestea săriturii sale record. Am ajuns deci să cred că există o tipologie a marelui campion român, și chiar o asemănare fizionomică! De aceea vi se pare că seamănă cu... cineva. Privire expresivă, tip brunet, fibră musculară subțire și lungă, tehnică deosebită.

— S-ar putea să aveți dreptate. Dar vrem să ne explicăm un alt lucru. Cum se face că avem în momentul de față în țară, vă rog să nu vă supere comparația, două atlete la fel de bune în această probă a săriturii în lungime, o probă foarte „populată”, cum spunea cineva, în lumea întreagă?

— Nu, comparația nu mă supără. Ea este reală, și e bine că e așa. S-ar putea ca peste cităva vreme Anişoara s-o întrecă pe Vali, dar important e ca recordul mondial să rămână al nostru. Într-adevăr, proba e foarte atractivă — în atletism nu e ca la lupte sau canoe, iar în lungime sare toată lumea! Cred că noi, românii, avem talent la sărituri. Mă gândesc la Iolanda Balaș, la Viorica Viscopoleanu, la Corbu, iar acum au apărut Vali și Anişoara. Succesul lor, sint sigur, va aduce multe alte fete la atletism și, de ce nu, la săritura în lungime.

— O ultimă întrebare: ce aveți de gând în continuare?

— Dacă spui dinainte ce sper, dai ceva din forța ta, parcă așa spunea Patzaichin! Oricum, urmează concursuri grele, chiar la sfîrșitul acestei săptămîni e Balcaniada, la București. Sper să fie mulți suporteri... rapidiști în tribune, fiindcă acum, din câte am văzut, au început să se pasioneze și de atletism! Apoi, vîrfurile sezonului, Europenele, la Atena, unde sperăm din tot sufletul într-o victorie românească. Așa-i Vali!

— Cum sunteți dumneavoastră, tovarășe antrenor.

DUMITRU GRAUR

Omul care joacă

Lecțiile Mondialului (III)

Nu-l greu să încerci să așezi într-o ordine teoretică posibilele concluzii ale unui campionat mondial. Răsfoind însă paginile încărcate de notițe ce sînt și întimplări dar mai ales idei ale unui carnetel inspirat din articolele a felurite zitare sau din simpla privire pe micul ecran, ordinea posibil invocată pălește în fața puterii de reflecție ce îi-o dă cronologia celor întimplate. De aceea, eventualul film și al acestor mondiale trebuie privit mai mult ca sugestie decât ca eveniment, bineînțeles, trecător...

Am să continui cu unele constatări aparținînd dinamicii combinațiilor de joc. Nici aici noutățile nu au fost deosebite. Totuși, mai mult decât pînă acum, s-a pus accentul pe pregătirea unor situații de joc care, prin mișcare gîndită, să ducă la punerea în valoare a unor predilecții de exprimare fie ale unor compartimente, grupe de jucători sau chiar ale unei singure personalități. Astfel, prin încercarea de a fixa cu Serginho fundașii centrali adversi, combinată cu apariția mult la mijloc a lui Junior și prin poziția amenințătoare pe care o lua lateral stînga Eder, brazilienii își puneau în valoare tocmai piescele grele (Falcao, Zico, Socrates), imprevizibili prin puterea de a apărea unde adversarul se aștepta mai puțin și, desigur, descurcîndu-se. Încerc fără riscul de a putea fi contrazis o paralcă în același sens și cu jocul francezilor. Ei au apelat și la două dar și la trei virțuri de atac, alegînd dintre Lacombe, Rocheteau, Solfer și Six — polemica a fost destul de lungă în presa franceză care credea că trebuie jucat în continuare cu extreme —, iar venirile lui Amoros, Bossis și Tresor eliberau și puneau în valoare puternica linie de mijloc Giresse, Platini, Genghini, Tigana. Este foarte adevărat că această știa să se pună în valoare prin fiecare component al ei, simțindu-se perfect între ei și pregătind cu măiestrie culoarele din care, pe rînd, au amenințat porțile adverse sîtînd din spații pregătite pentru a fi libere... Am apelat la particularitățile generale de mișcare dinamic-tactică ale brazilienilor și francezilor deoarece au fost cei mai inventivi artiști ai mondialului. Variațiunile lor au fost făcute pe teme anticipate, sunetul și culoarea lor fiind mai pregnante ca oricînd. Și argentinienii, beneficiind de genul incontestabil al lui Menotti, care a simțit și el acest imperativ de creație al momentului, au ordonat jocul prin Ardiles, făcînd totul pentru a-l pune în valoare pe Maradona prin felurite deplasări de circulație, dar le-a lipsit acum Kempes ca formă, Bertoni ca prospețime a imaginației și, îndeosebi, Luque '78 (s-a uitat ușor), ca prezență în lupta cu frontalurile întărite nu numai prin marcaj ale apărărilor adverse. Și polonezii au făcut destul de mult pentru a facilita solo-urile de excepție ale lui Boniek, iar la acest capitol, al puțin în valoare a unor calități de excepție ale unor jucători-unicat, mai pot fi amintite combinațiile englezilor și ale aceluiași argentinienii pentru a valorifica loviturile de cap ale lui Mariner (golul din secunda 27 din jocul cu Franța) și ale lui Passarella care, la corner, lăsa impresia că sare de pe „laburel”, cîștigînd toate duelurile.

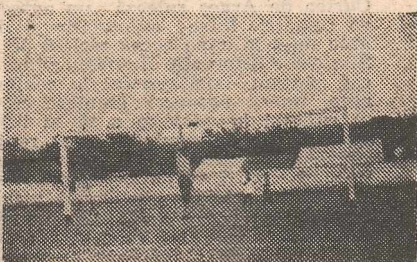
Cunoscute și aplicate demult, venirile în atac ale fundașilor laterali au fost extinse și mai mult, aceștia fiind oamenii decisivi ai învăturilor, ajutați și de demarcațiile false în centru ale atacanților. În continuare, majoritatea echipelor care au vrut să încerce asumîndu-și riscuri au trimis și cite un fundă central în terenul advers, și nu numai pentru a-și debloca coechipierii...

Mai trebuie spus că zonele de acțiune ale atacanților care într-adevăr s-au remarcat prin șarje înconunate de goluri au fost greu de conturat, cu toții plecînd și pregătindu-și loviturile de pre-tutindeni. Încercați să vă aduceți aminte pozițiile în care „au stat” Boniek, Lato, Conti, Littbarski, Graziani (extremele au devenit, spre cîștigul dinamicii, atacanți laterali), mă opresc doar la ei, și veți vedea că i-ați simțit parcă peste tot... Și Rossi s-a mișcat destul, dar a știut să vină mai bine decât toți acolo unde avea rendez-vous cu golul. Cîțiva dintre tehnicienii noștri, puținii (!), au afirmat de curînd că echipele mondialelor au avut premeditate unele trasee de joc. E adevărat, numai că la acest nivel este foarte greu să crezi că mingea poate fi purtată de la poartă pînă în plasa adversă pe o eventuală rută lipsită de obstacole... De aceea, încheind aici puținele-mi constatări legate de dinamica combinațiilor de joc, cred că este mai bine să afirmăm că mișcarea echipelor a fost ordonată mai mult decât intuitiv pînă acum, pentru a pune în valoare calitățile specifice ale distribuțiilor din terenuri. Este un pas înainte cunoscut și aparent fără importanță, dar care trebuie să ne dea și mai mult de gîndit și... de făcut.

CORNEL DINU

Dinamo — lider după două etape

Rezultatele etapei a II-a a diviziei A: F. C. Constanța — F.C.M. Brașov 1-2, Steaua — Chimia Rm. Vlcea 2-1, S. C. Bacău — Univ. Craiova 2-1, Dinamo — Petrolul 6-0, F. C. Argeș — Sportul stud. 1-2, A.S.A. Tg. Mures — Poli. Timișoara 1-0, Corvinul — F. C. Bihor 3-0, C. S. Tirgoviște — F. C. Ol. 0-1 și Jiul — Politehnica Iasi 0-0. După două etape conduce în clasament DINAMO — 4 puncte (golaveraj 7-0), urmata de Sportul studentesc — 3 p (4-1), F. C. Ol. — 3 p (4-2), Steaua — 3 p etc., iar pe ultimele locuri F.C.M. Brașov și C.S. Tirgoviște, fără nici un punct.

Telegrame...

Venit la meci fruntea sus. Plecat coudă între picioare. Bătuț la Reșița cu 4-0, socotit ca și promovat în C. Pierdut 5-0 la Strehala, rămas județ. Ilie Pătruică, fost mare Reșița, sfătuit schimbat arbitru Strehala, loc naștere. Arbitrat Petrescu, București, alfi doi aceeași tagmă. La încălzire, văzut poartă strîmbă. Transversală jos, cocoașă pămînt sus. Rugat arbitru privit, poate măsurat. Refuzat. Cerut ruletă, metru, ceva, gaze zis trebuia adus ruletă Reșița. Cerut acte omologare teren, n-avem! Observator federal, Teciu, zis vedem treabă. Făcut fotografii, Mita, portar, 1,86 m, mîna aproape trece transversala. Contestat teren, contestat jucător dublă legitimitate. Început meci, 1-0. 2-0. Jucător sprijinit miini, gol cu capul. Pauză. Măsurat acum poarta, lume amuzat. Lungă bară cam 2,35 m înălțime. Regulament: 2,44. La mijloc nu măsurat, zice nu fine ruleta. După foto, calcul matematic: 26 mm (înălțimea porții) x 1,86 m (Mita), supra 21 mm (înălțimea portarului), trei simplă = 2,30 m. Aproape palmă lipsă. Observator cerut hîrle, săpat glilele din

poartă. Arbitrul supdrat foc, promis că ne va aranja: „Lasă, bă, v-aranjez eu!” Tînut curînt. După puțin eliminat jucător cerut henț: „Henț, mă, henț!” Tușier oprit jucător ofsaid, tribună ride. Om al muncii zice: „D-asta a trebuit să dăm 25 de lei la fabrică”. Văzut și multe fițiuci hîrtie ziar, ștampilă asociație, bilete. 3-0. Tot noi calificati. Min. 87, patru jucători ofsaid. Tușier Dobrescu întors public, făcut discută, nimic văzut, gol. 4-0. Jucători, ceartă arbitru, scandal, nimic eliminăți. Prelungiri, 2-3 minute rămas, poate 11 metri calificati? Sînt la poartă, mingea în corner, respins portar. Arbitru fluieră gol: 5-0! Hoție drumul mare, nu mai rezistat. Interupt, 2 jucători și portarul eliminați. Zăpăcălă. Jucător eliminat nu țese, joacă mai departe. 3 minute prelungiri face unul singur. Fluierat sfîrșitul, plecat casă. Scris federație, scris „Flacăra”. Trimis foto echipă linia porții. Prezentat comisie portar, văzut înălțime, comparat foto. Nici o contestație aprobat. Portar suspendat 1 an. Doi jucători 6 luni, unul („henț, mă, henț”) 6 etape. Pierdut orice speranță federație și regulamentul. Apoi citit „Sportul”:

„Cîștigînd cu 4-0 primul meci susținut, pe propriul teren, cu Armătura Strehala, din cadrul barajului pentru Divizia „C”, cei de la Automecanica Reșița s-au și văzut prezenți la noua ediție a campionatului acestei divizii. Și, probabil, că așa s-ar fi întimplat dacă echipa din Reșița ar fi abordat cel de-al doilea meci, din deplasare fiind măsuri de întărire a defensivei, dar, nerecunșind nici la arma atacului, care, de fapt, vine în sprijinul apărării. (...) Rezultatul? La pauză, Armătura refăcuse handiecapul celor 4 goluri, încheind meciul cu 5-0

și calificîndu-se astfel pentru Divizia „C”! Cine a fost de vină? Arbitrul și... observatorul federal, au socotit cei de la Automecanica. Arbitrul a fost insultat, amenințat și bruscat, iar observatorul acoperit cu calomniile. Bineînțeles, Comisia de disciplină a văzut altfel lucrurile, hotărînd suspendarea jucătorilor nedisciplinați, recalcitranți de la Automecanica Reșița: Mita pe 1 an, Șerban și Lungu pe cite 6 luni și Drăghicescu pe 6 etape.”

Ziarul publicat chenar colț pagină, titlu: „DE LA 4-0 LA... UN AN SUSPENDARE!” Scris prost, nesemnăt nimeni. Cui folosit? Greșeli multe (pauză doi, nu patru zero, prelungiri, eliminări etc.). credem tendință. Aruncat noroi asociație. Sfîrșit, tot noi bătuți. Rugăm reparație.

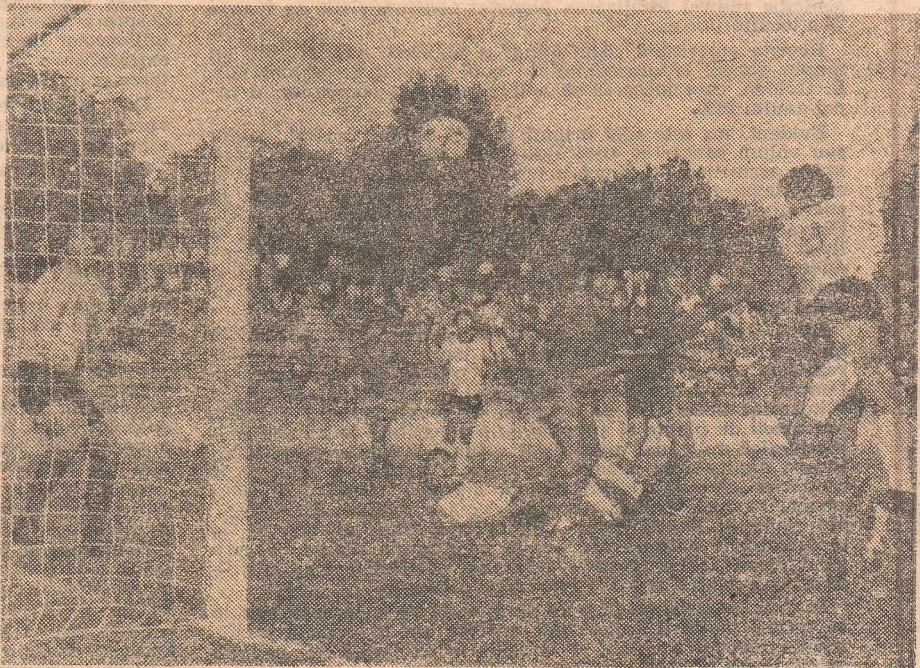
CONSILIUL A.S. AUTOMECANICA REȘIȚA

N.R. Faptele incriminate mai sus sînt, așa cum v-ați copvins, strict autentice. Dealtfel, despre modul cum s-a desfășurat barajul pentru divizia C noi am mai scris! Așteptăm probabil în zadar vreo măsură cu adevărat justifiată din partea F.R.F. (care de la Craiova încoace... deh, ce să mai vorbim?). Dar va trebui să reamintim tuturor că una dintre cele două echipe incriminate mai sus, respectiv cea din Strehala, este autoarea unei „performanțe” puțin înlînite în fotbal. 18-2 cu C.S.M. Drobeta — Tr. Severin, în vara anului 1980, motiv pentru care, atunci, a și fost exclusă din campionatul diviziei C! În rest, ee păcat că nu trăiește nenea Iancu!

A început campionatul nr

65

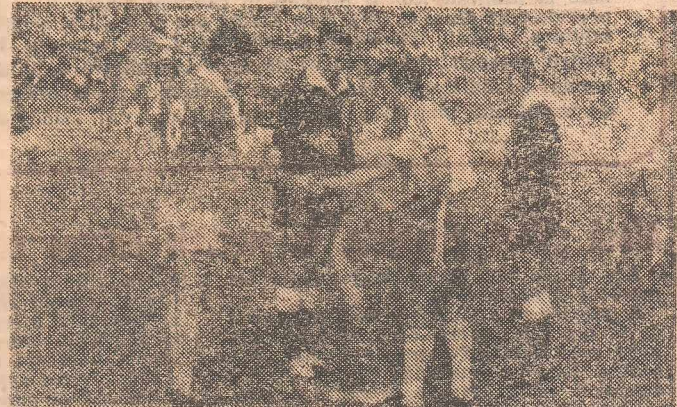
Așadar, a început ediția 1982-1983 a Campionatului național de fotbal, al 65-lea ca număr. Cele 18 divizionare A au susținut de acum, în momentul care revista ajunge la dumneavoastră, și a doua etapă, însă noi am ales, pentru a semnala evenimentul, soluția prezentării celor 9 partide ale etapei inaugurale, disputată simbatic trecută. În speranța că ediția actuală, purtând un număr oarecum jubiliar, va însemna un pas important pe calea, atât de așteptată de iubitorii fotbalului, a redresării sportului cu balonul rotund în țara noastră, lăsați primii „detalii” ale campionatului recent inaugurat.

E MULTĂ GREUTATE PE ACEȘTI UMERI!

SPORTUL STUDENTESC — C.S. TIRGOVIȘTEANU 0-0 : SESIUNEA CONTINUA!

Admirabil în luptă cu capul, Mircea Sandu înscrie primul gol al partidei în poarta tirgovișteanului Volintari.

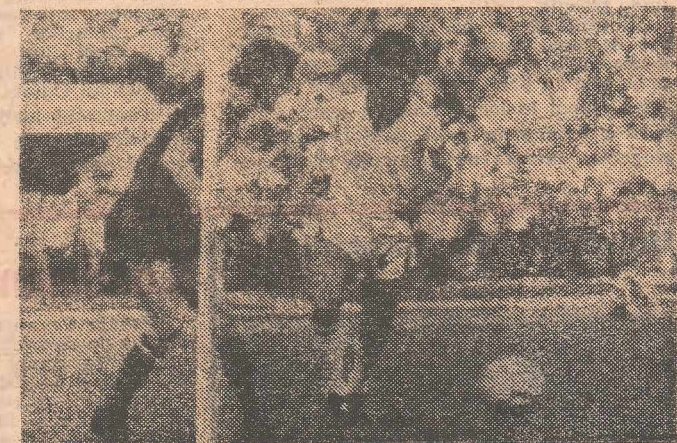

POLITEHNICA TIMIȘOARA — F.C. ARGES 1-1 : UN PARIU CȘTIGAT DE STANCU

Arbitrul M. Saloniuc pare să „tăie” un pariu între câștigătorii celor două echipe: Șerbănuțu (ur. 9) și Stancu (F.C. Argeș).

POLITEHNICA IAȘI — STEAUA 1-1 : UN PAS CU ȘTIN-GUL, UN PAS CU DREPTUL

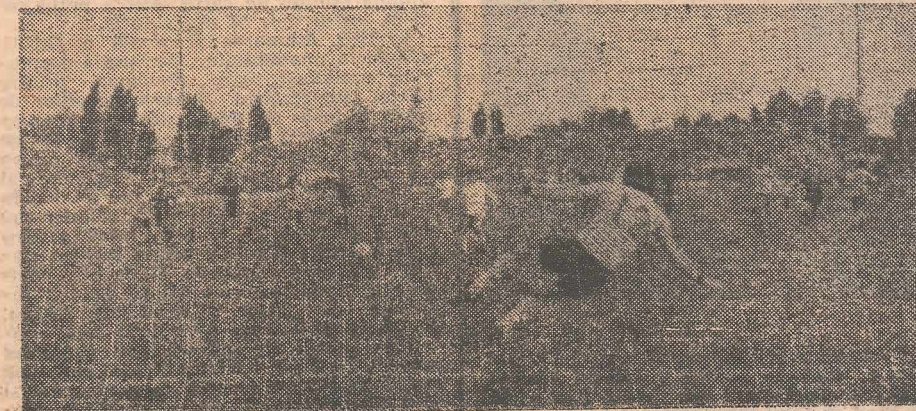
Știnelă între fundășul bucurestean Fedor (tricolor, închis) și portarul ieșean Kereszy, debutant în prima divizie a țării noastre.

F.C. BIHOR — A.S.A. TG. MUREȘ 4-1 : PE GOLGETER II, VA CHEMA GROSU ?

Cu 21 de goluri la activ în sezonul trecut, Petre Grosu a reușit scria punctelor înscrisse pentru echipa sa, marcând de două ori (aici, din penalty, deschizând scorul în fața lui Năstă, complet pe picior greșit) în poarta echipei din TG. Mureș.

Noul antrenor principal al echipei Univ. Craiova, Constantin Ojete, pare încovoiat de greutatea sarcinii care-i revine. Noi îi dorim succes!

Pagină realizată de Dumitru GRAUR, cu sprijinul fotoreporterilor: Aurel NEAGU (București), Ion MIHAICA (Craiova), Leonid STRATULAT (Iasi), Mihai POSIRCA (Rm. Vilcea), Virgil ANGHELOIU (Ploiești), Gheorghe OLARU (Scornicești), Vein BRANCO (Timișoara) și Ludovic BARTA (Oradea).

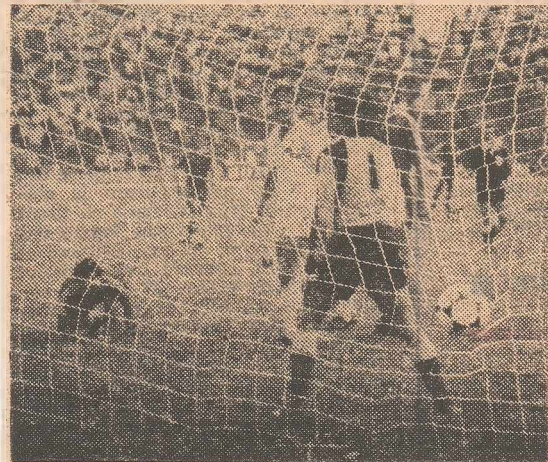

F.C.M. BRAȘOV — DINAMO 0-1 : CAMPIONII SE RESPECTĂ
Dudu Georgescu, îmbrățișat de coechipieri, la al 215-lea gol în divizia A, în urma penalty-ului din min. 87 al meciului.

F.C. OLT — S.C. BACĂU 3-2 : NOTA 10 CU FELICITĂRI

În imaginea noastră, tovarășul Constantin Neacsu, primarul comunei Scornicești, primind „Trofeul Petschovschi”, decernat pentru sportivitatea spectatorilor. Conduși la pauză cu 2-0, atâbișoșii jucători olteni au reușit, în cele din urmă, să păstreze nota de sârbătoare a zilei și să câștige la limită, dar meritat, primul meci al noului campionat (sus).

UNIVERSITATEA CRAIOVA — F.C. CONSTANȚA 5-0 : O PLASĂ PLINĂ!

Debut bun al craiovenilor, care au amplut plină plasa porții lui Costas (aici, primind fără replică golul spectaculos marcat de Cișcu, aflat pe gazon). Greu însă abia începe (stînga).

PETROLUL PLOIEȘTI — CORVINUL HUNEDOARA 2-0 : MATEIANU RE-DIVIVUS ?

Noua echipă a lui Viorel Mateianu a debutat cu o victorie în fața unei laureate a sezonului trecut. Aici, un bătăuș fotbalistic la care iau parte atacantul Simaciu și portarul hunedorean Alexia.

CHIMIA RM. VILCEA — JUL 1-0 : PE MUCHIE DE CUȘT

Victorie dificilă a vilcenilor, la care a contribuit din plin... apărarea, în frunte cu Catargiu (în fotografie), Bașco și Ușca, oțimau debutant, cu succes în divizia A.

Lumea in care trăim

Dacă ar fi anul 2050...

Desigur din punctul nostru de vedere, al celor ce trăim astăzi, viitorii 70 de ani, adică de acum până în anul 2050, reprezintă o perioadă îndelungată. Mai exact, o viață de om. Din punct de vedere al istoriei omenirii însă, 70 de ani reprezintă doar o clipă. Și totuși această clipă ar putea schimba radical înfățișarea planetei noastre, viața de fiecare zi a locuitorilor ei.

Revista americană „The Land” a publicat, nu de mult, un amplu articol al președintelui unui institut de viitorologie, F. Golden, care încearcă să anticipeze viața oamenilor în jurul anului 2050.

Evident, nu este nici primul și nici ultimul articol, studiu sau volum consacrat viitorului societății omenesti. În ultimii ani o asemenea literatură a proliferat fantastic. Oamenii vor să anticipeze cum vor trăi urmașii noștri, cum va fi viața, în speranța că aceasta o să fie mai bună, mai liniștită, fără griji. Din acest punct de vedere, articolul amintit nu este nici el lipsit de interes, multe din previziunile anunțate conținându-se încă de pe acum pe baza numeroaselor descoperiri și realizări ale științei și tehnicii contemporane. Așadar cum va arăta omenirea peste șapte decenii?

După toate calculele se apreciază că mortalitatea infantilă va fi eliminată complet și va avea loc o prelungire considerabilă a longevității — oamenii vor trăi în medie 100 de ani. Pentru a asigura hrana populației — problema ca vitală a viitoarelor decenii — se așteaptă ca geneticienii să dezvolte noi specii de plante și animale cu o capacitate fotosintetică și biochimică mult mai mare decât a florei și faunei actuale. Va începe exploatarea masivă a oceanelor și se va ajunge la creșterea „industrializată” a unor animale acvatice. De asemenea, va începe exploatarea agricolă a regiunilor tropicale ale globului. Ținând seama de precipitațiile abundente și temperaturile ridicate din aceste zone, nolle plante pe care geneticienii le vor vrea — adecvate condițiilor tropicale — ar putea produce cantități imense de alimente.

În ceea ce privește sursele de energie pe care omenirea le va utiliza în jurul anilor 2050, acestea vor fi — după previziunile revistei amintite — aproape în exclusivitate energia solară și cea produsă prin fuziunea nucleară.

Cit despre domeniul industriei, electronica — pe baza folosirii microprocesoarelor — va revoluționa întreaga tehnică. Microcomputerele, calculatorul de buzunar, ceasul electronic existente deja, pot fi considerate ca primele modeste realizări în acest domeniu. Practic, computerele pot fi perfecționate la nesfârșit, vor fi produse în cantități uriașe și la un preț de cost deosebit de redus. Ele își vor găsi astfel adaptabilitatea în toate domeniile de activitate: de la marea industrie automatizată la industrializarea agriculturii, de la domeniul administrației de stat până la comerț, de la procesul de învățământ până la producția de jucării. Va începe era

roboților electronici. Industriali sau casnici, ei vor fi programați să efectueze o gamă infinită de munci fizice și intelectuale. Telefoanele vor deveni portabile, cu ecran, iar televizoarele cu imagini tridimensionale.

S-ar mai putea spune, desigur, încă foarte multe lucruri despre arhitectura construcțiilor viitorului, despre dezvoltarea mijloacelor de transport sau despre programele de cercetare extraterestre în scopuri industriale, ca de exemplu, exploatarea unor resurse minerale de pe alte planete.

Dar, bineînțeles, toate acestea vor fi îndeplinite, oamenii se vor bucura de realizarea lor, într-un singur caz: dacă omenirea va supraviețui până atunci.

Da, dacă Terra va supraviețui până atunci, dacă se va pune capăt o dată pentru totdeauna stărilor de tensiune și conflict, războaielor, cursei înarmărilor, pericolului declanșării unui război nuclear nimicitor. Din păcate, despre toate acestea în previziunile sale, revista americană nu amintește nimic. Nu amintește despre evoluția armelor și arsenalelor, despre evoluția bazelor militare și a armatelor, despre modalitățile de rezolvare a unor probleme importante, dificile, delicate și primejdioase cu care este și va fi și în viitor confruntată omenirea.

Ce se va întâmpla cu mulțimea armelor nucleare și de distrugere în masă? Se va ajunge la oprirea aberantei curse a înarmărilor? Cum se va desfășura acuta cursă a tuturor popoarelor lumii pentru realizarea dezarmării și în primul rând a dezarmării nucleare? Se va pune capăt subdezvoltării și decalajelor economice?

Fără îndoială, viitoarele șapte decenii vor putea schimba radical înfățișarea de astăzi a Terrei și viața locuitorilor ei. Aceasta însă numai în condițiile în care popoarele lumii vor trăi în pace și liniște, vor dispărea conflictele, stările de tensiune și încordare, dacă se va pune capăt războaielor, precum și ruinătoarei curse a înarmărilor cu tot cortegiul ei de neajunsuri pentru popoarele lumii.

Terra anulului 2050 are toate posibilitățile de a fi fericită. Fericirea trebuie să înceapă însă cu eliberarea popoarelor de pericolul războiului. Într-o lume pașnică, forța creatoare a omului își va descătușa energiile, își va dovedi, pe deplin, potențialul. Pentru ca tabloul înfățișat de revista americană „The Land” să devină realitate, va mai fi necesar ca relațiile dintre state să se întemeieze pe echitate și egalitate, să se pună capăt nedrețăților, împărțirii flagrante în țări bogate și țări sărace. Altfel, unii (bogații) vor fi în anul 2050 înzestrați cu tot ceea ce imaginația umană a produs, iar alții, (săracii), vor rămâne în... primitivismul subdezvoltării.

Anul 2050 trebuie să aducă tuturor locuitorilor planetei aceleași bucurii și aceleași speranțe...

AL. PINTEA

Afară suieră gloanțele, în puscărie liniștea de catifea...

Are 41 de ani. Aproape jumătate i-a petrecut în închisoare.

A parcurs cu o tandră ferocitate drumul de la precarele celule comune la dormitorul confortabil, e drept cu ferestre zăbrețite. Este un pușcăriaș de lux. În închisoarea Ascoli Piceno primește de trei ori pe zi ziarele, are televizor color și videocasete, își comandă prinziurile și cînelu cu o meticuloasă exigență, citeva frapieru cu șampanie îi asigură un confort intelectual, iar caseta cu trabucuri este mereu improspătată. „Il professore” se balansează de dimineață pînă seara într-un balansoar perfecționat, iar ritmul lent și dulce al mobilei îl stimulează în dirijarea imperului său dinafară unde citeva sute de zbiru îl fac resimțit acolo unde trebuie.

„Il professore”, pe numele său adevărat Raffaello Cutolo, este un mafiot din generația care a debarcat Mafia tradițională, este un banditu cu mânuși care a preferat stiloul în locul flintei și tehnica reciclării banilor în locul jafului vulgar și sîngeros. Aceasta nu înseamnă că afacerile sale nu ar lăsa în urmă bălți de sînge.

Cutolo punind mina pe lumea interloavă a Neapolului a creat o instituție de o înaltă competitivitate, pe care a denumit-o „noua Camorra organizată”.

S-a înlocuit așadar o Camorra veche și în debandadă care folosea pumnalul și carabina cu una nouă și eficientă avînd la îndemînă mitraliere cu amortizoare, gori-le în veston, Rolls-uri simandicoase, bănci și firme de construcții. Cutolo și-a condus ani de zile din pușcăria sa de catifea un imperiu în continuă dilatare și a reușit, între două cupe de șampanie, să împingă Neapolul spre ritmurile de o criminalitate fabuloasă pe care le trăia Chicago în anii '30. Dar toate grandorii își au și decadența lor. Poliția își strînge rîndurile, echipele anti-Camorra se ambiționează, șefii clanurilor mafiotu încep să cadă unul după altul, citeva represalii în stil Camorra la sedile Camorrei derutează armata lui Cutolo, ba mai mult decit atît, ca o supremă lovitură psihologică „Il professore” se vede transferat din luxosul său dormitor „trei stele” într-o celulă or-

dinară fără trabucuri, fără șampanie, fără videocasete, ba chiar și fără balansoar. Nemaibalansîndu-se „Il professore” trădează în ultima vreme un anumit abulism, o indiferență perfidă a început să-l mîcini, afacerile se incilcesc, gloanțele zbirilor săi suieră mai leneș, cîțiva locotenenți se lasă tirii în micile afaceri oneste, pe secul, Camorra se moleșește și face dăru.

În plină degringoladă a acestei instituții care nu demult era nouă și organizată o rafală de automat seceră, ca în vremurile bune, pe comisarul de poliție Antonio Amanturo, patronul echipelor anti-Camorra. Stupefacție: asasinatul este semnat de Brigăzile roșii. Stupefacție: ziarul „Il Matino” primește un document din care rezultă că Brigăzile roșii au acționat în operațiunea mai sus-menționată ca o expresie a „considerației” lor față de Camorra. Evident, față de aceea nouă și organizată.

Gurilo rble șoptesc asiduă că „Il professore” își va recăpăta balansoarul. Vor urma trabucurile, șampania, televizorul, dejunurile și cînelu? Depinde cum vor suiera gloanțele, departe de liniștea de catifea a pușcăriei...

RADU BUDEANU

Universul in imagini

Senzație în lumea muzicii: unul din puținele portrete autentice al lui Mozart existente în lume a fost recent descoperit, în mod cu totul întâmplător, la o expoziție în aer liber de către sculptorul suedez T. Engstrom. Posesorul nu cunoștea valoarea exponatului (în fotografie).

Condamnați înainte de a se naște

Michele Colonna, 10 ani, italian, a fost vindut de părinții săi exasperați de sărăcie contra sumei de 5000 de lire (circa 5 dolari) și 8 kg de brînză lunar. Stăpînul tuimei pe care copilul o îngrîjea îl forța să muncească cum puțini adulți ar fi putut. Zi de zi, sculat la 3 noaptea, trebuia să curețe grajdul, să ducă cireada la pășunat, să mulgă vacile alături de care dormea, să smîntinească laptele. Patru ani a rezistat micuțului Michele cu gîndul că, prin munca sa, frații săi mai mici nu vor muri de foame. Patru ani de muncă epuizantă au trecut peste acest pui de om care n-a cunoscut jocurile copilăriei, nici lumina științei de carte. Atît a putut rezista, patru ani. Și s-a sinucis.

În 1959, Adunarea Generală a O.N.U. adopta în unanimitate „Declarația drepturilor copilului”, care proclama, printre altele, imperativul „izbăvirii copiilor de toate formele de desconsiderare, cruzime și exploatare”. În 1982, peste 75 000 000 de copii sînt nevoiți să muncească, releva un raport al Biroului Internațional al Muncii intitulat „Copiii la muncă”. Nu în timpul liber pentru bani de cinema sau patine cu rotile ci, ca orice adult, pentru a-și întreține familiile aflate într-un stadiu de disperată sărăcie. Italia este „campiona europeană a utilizării muncii infantile, dar chiar și în R.F.G., Anglia, S.U.A., Spania, sute de mii de copii constituie „forța de muncă cu pantaloni scurți”. În Asia și Africa trăiesc mai bine de 90 la sută din copiii care muncesc și sînt înregistrați ca atare, oficial, în statistici. Dintre toate meseriile enumerate în anuarele UNICEF și practicate de copii — și nu lipsește nici una care să nu presupună un îndelungat și istovitor efort fizic! — îngrozitoare ni s-a părut cea de „confectioner de jucării”. Majori-

tatea jucăriilor cu marca Hong Kong sînt asamblate de copii! Ei muncesc pe banda de montaj cu mințile golite de orice dorință, păpuși vii, mecanisme vii care nu vor altceva decit hrană și odihnă, și nu au timp să se joace cu jucăriile confecționate de minile lor.

Se pare totuși că acești copii-lucrători, cunoscuți în anuare sub științifică denumire de „adolescenți activi economic” sînt o categorie... fericită? Nu este o afirmație gratuită. Pentru a ajunge să muncească, ei trebuie să aibă cel puțin 10 ani. Or, din cei 125 000 000 copii care se vor naște în 1982, vor muri 17 000 000 înainte de a implini 5 ani! (James Grant, director general al UNICEF). Aprecierea nu este cituși de puțin hazardată: dureroasa afirmație se bazează pe realitatea implacabilă a cifrelor de bilanț pe 1981, an în care 40 000 de copii au murit zilnic pe mapamond. În special de foame și de maladii care nu iartă țările subdezvoltate, dar care în lumea industrializată au fost de mult și definitiv eradicate. Tot cifrele ne aduc în fața ochilor imaginea de nesuportat a 100 000 000 de copii care se culcă în fiecare seară nemîncați, a altor 10 000 000 subnutriți, lipsiți de cele mai elementare condiții de viață și sănătate, care și-au pierdut iremediabil capacitatea fizică și intelectuală, a altor 200 000 000 care privesc cu tristețe cum alți copii de vîrstă lor se duc la școală.

Pentru că în această lume copiii să nu mai moară de foame, boli și lipsuri, pentru ca rușinoasele statistici ale UNICEF să dispară, ar fi suficient să se aloce doar sumele cheltuite de lumea bogată pentru, rețineți, băuturi alcoolice!

IOAN ROȘCA

Mondo umano?

Mortul viu

Din mulțimea de știri ce parvin în fiecare secundă de pe glob, o colegă a găsit și selectat una pentru care am învidiat-o. Spunea ea, comentînd-o, că lista victimelor unui război a fost corectată după ce luptele au încetat. A fost corectată surprinzător prin reducerea „întrucît un mort s-a dovedit viu”. Era vorba de tinărul Williams, 18 ani, anunțat că decedat dar apărut viu și nevătămat în Malvine. Nu știu cum au reacționat părinții lui care, între timp, îl și făcuseră un mormînt și, desigur, l-au plîns amarnic. Mi-am amintit, citînd întâmplarea, despre poveștile de un alt băiat care era cu doi ani mai mic decît Philipp Williams, la 9 august 1945, cînd a căzut bomba cu plutoniul. „Aveam 16 ani atunci, spune el, și în acea dimineață veneam spre casă pe bicicletă de la post, unde petrecusem toată noaptea din cauza unei alarme. Deodată, o explozie teribilă ce părea a se fi produs în spate m-a aruncat la pămînt și, într-o clipă, întregul meu braț mi-a ars. Cu fața la pămînt, mi-am amintit că, trei zile mai înainte, o bombă de un nou tip căzuse la Hiroshima. Potrivit ziarelor, ea nu provocase decît puține pagube. Credeam că cea de acum căzuse lângă mine”. Se numește Sumiteru Taniguchi și, 36 de ani mai tîrziu, a acceptat să povestească ceea ce a simțit, aflat la 2 kilometri de „punctul zero”, cînd bomba supranumită „Fatma” căzuse la Nagasaki. Era ora 11, 1 al tîrziu, Taniguchi avea să știe că, într-o secundă, pe o rază de 1,5 km în jurul epicentrului, totul fusese ras de pe fața pămîntului. Însăși supraviețuirea lui se datora unui miracol, așa cum au opinat specialiștii după un an, cînd i-au studiat fotografiile spatelui răvășit de arsuri. Dar să-l dăm în continuare cuvîntul tinărului de 16 ani: „Cînd m-am ridicat, pielea brațului și de pe piciorul sting era ruptă și atîrna ca niște bucăți vechi de pansament. Cînd mi-am atins spatele, mina s-a înnegrit. Bicicleta se îndoise și voiam să ajung la un adăpost aflat la poalele colinei, lângă o fabrică de muniții. Pe drum vedeam cadavre de copii, auzeam oameni urlînd de durere și nu puteam distînge bărbații de femei. Pretutîndeni casele erau în flăcări”.

După două nopți, Taniguchi a fost găsit în curtea unei ferme de o echipă de prim ajutor și transportat la un spital imperial. Apoi, din spital în spital pînă a început să fie tratat. Singera abundentă suferință devenea insuportabilă, iar el ajunsese să ceară să fie lăsat să moară. Pansamentul îl era schimbat în condiții dramatice iar în dimineața următoare auzea medicii murmurînd: „A mai trăit o zi”. A dus-o astfel pînă în martie 1949, cînd a putut pleca din spital. „Cînd mă gîndeam la starea corpului meu, declară el, uram pe toți — aproapiți sau foarte departați — care n-au imoiedecat războiului”. Și pentru el, războiul s-a sfîrșit de peste 37 de ani, rănile fizice au început să se închidă. Dar, zice Taniguchi, noi, acești hibakushas (cum sînt numiți acolo cei atinși de holocaustul nuclear) nu putem uita suferințele. Dacă acești copii sau nepoții ai mei sînt sănătoși acum, nu înseamnă că sînt feriți de probleme. Aș fi putut muri acum 36 de ani, spunea el anul trecut. Dar cel ce au pierit mă obligă să trăiesc și să povestesc”.

În Malvine, au murit mult mai puțini decît în Nagasaki. Ba, statistica a greșit în plus cu unul! Ce a povestit, ce va spune, peste ani, el, renăscutul Williams?

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

Jiel Winter (R.S.C.)

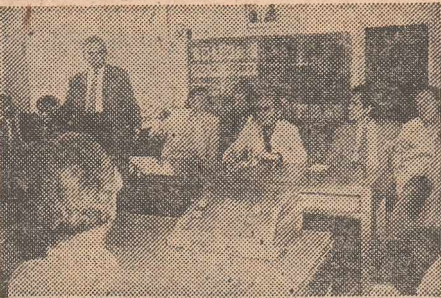
Luni 9 august. Aleile Crădinii botanice bucureștene duc toate către amfiteatrul Facultății de biologie, în care se desfășoară o festivitate emoționantă: cei 82 de „studenți” ai Cursurilor de vară și colocviilor științifice de limba, literatura, istoria și arta poporului român, organizate la București în acest an (reprezentând 21 de țări), se găsesc pentru ultima oară într-un cadru oficial împreună cu profesorii lor, pentru a primi investitura de „absolvenți”. Amfiteatrul pulsează în ritmul afectuos al emoției. Se vorbește românește cu vizibilă bucurie, cu mândrie. Se recită în limba română, se cîntă în limba română, într-o limbă română devenită brusc un grai al prieteniei, al unei fraternități spontane, al unei tinereți a simțirii care pune semnul egal între Misae Tanaka, micuța japoneză încă elevă, și Iuri Petrovici Zaiuncikovski, profesor universitar la Moscova, decanul de vîrstă și de mai multe ori oaspete al Cursurilor de vară încă de la înființare, în urmă cu 23 de ani.

„Cursurile s-au desfășurat pe trei-nivele de pregătire — ne spune lector dr. Eugen Marinescu, director adjunct al cursurilor. Pentru avansați, sub forma unor seminarii speciale de literatură română, de limbă română contemporană — cu accent pe aspectele limbii vorbite — și de etnologie și folclor, sub formă de conferințe, mese rotunde, discuții libere, întâlniri cu diverși specialiști, în funcție de solicitările cursanților și de aria lor de interes cultural. Pentru cei cu nivel mediu de cunoaștere a limbii române și pentru începători, s-a preferat formula cursurilor practice intensive. În toate aceste activități, cadrele noastre didactice — care au o foarte bogată experiență în predarea limbii române la străini — au obținut în anul acesta, ca și în alți ani de altfel, rezultate pot spune spectaculoase. Stau mărturie lucrările finale ale cursanților, în care au fost rugați să-și exprime în limba română impresiile asupra desfășurării cursurilor”. „Trăsfoim și noi, cu sentimentul că ele prezintă mai mult decît un examen de competență filologică, reprezintă o tulburătoare manifestare de simpatie și preuire față de țara și poporul nostru.

„La încheierea cursurilor, țin să mulțumesc din tot sufletul organizatorilor și profesorilor care și-au sacrificat vacanța pentru noi. Sper ca peste cîțiva ani să am posibilitatea să revin aici” (Yang Shunxi — China). „Limba română este foarte interesantă din punct de vedere lingvistic, pentru că e o limbă romanică înconjurată geografic de limbi slave. Apoi, limba română este expresia unei culturi deosebit de originale și de bogate. A învăța limba română înseamnă și a face cunoștință cu un popor întreg, cu cultura și civilizația lui. Pentru mine, aceasta a fost o expe-

riență foarte bogată” (Marleen van Peteghem — Belgia). „În acest foarte scurt răstimp, am avut posibilitatea să fim la curent și să ne informăm asupra ultimelor cercetări în domeniul filologiei, literaturii, artei românești. Nu mă îndoiesc că fiecare dintre participanți a găsit ceva pe placul său, ceva nou, de folos, interesant. Adresez cuvinte de recunoștință organizatorilor Cursurilor de vară” (Galina Petrunchina — U.R.S.S.).

Oaspeți și prieteni la Cursurile de vară

„Organizarea cursurilor la București în acest an — ne spune Ursula Bociort, asist. univ. la Universitatea Humboldt din Berlin, R.D.G. — a fost un mare avantaj, întrucît am putut folosi din plin accesul dobîndit astfel la bibliotecile și muzeele Capitalei dumneavoastră. La universitatea noastră, pregătim un amplu proiect de cercetare a literaturilor romanice — între care și literatura română — în ultimele decenii. Întîlnirile cu scriitori și critici români (D.R. Popescu, Laurențiu Fulga, Constantin Toiu, Constantin Chiriță, Al. Piru, Pompiliu Marcea, Eugen Simion, Ion Dodu Bălan ș.a.) mi-au fost de mare folos în acest sens, mi-au conturat o perspectivă asupra literaturii române din ultimii ani. De asemenea, eu pregătesc un studiu despre Al. Ivasiuc și răstimpul petrecut la București mă va ajuta mult în elaborarea lui”.

De o audiență deosebită s-au bucurat și colocviile pe teme de folclor, în cadrul cărora prezentarea filmelor etno-folclorice

ale lui Vasile Crețu din Timișoara a fost un adevărat eveniment care „ne-a dat o imagine plastică, directă despre diferite obiceiuri din Banat, legate de naștere, înmormîntare, de riturile agrare” (Ursula Bociort).

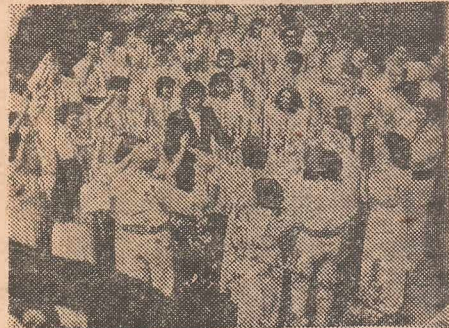
În zilele rămase pînă la încheierea șederii în România (14 august), organizatorii au proiectat o excursie de documentare la Brașov. Inițiativă demnă de toată lauda, dar care nu știm dacă va putea satisface dorința legitimă a acestor iubitori ai limbii și culturii române de a cunoaște „de visu” și alte locuri și valori ale artei noastre (Bucovina, Maramureșul sînt numai două din multele posibilități). Excelentul mijloc de propagandă — corectă și necesară pentru dobîndirea locului meritat de cultura noastră în lume — care sînt Cursurile de vară de limba, literatura, istoria și arta poporului român, trebuie folosit cu înțelepciune și eficiență, cu mai multă înțelepciune și eficiență, am spune. Aceasta înseamnă, în primul rînd, asigurarea unei participări cit mai largi, prin popularizarea din timp a manifestărilor (și nu cu o lună înainte, cum s-a întîmplat în acest an — aviz forurilor de resort!), dar și prin alcătuirea unui bogat program cultural și de recreere pentru cursanți, care să întregască în mod plăcut și instructiv calitatea științifică excelentă a cursurilor. Dar, întrucît natura acestor reproșuri rămîne totuși exprimabilă în limitele formulei „e loc pentru mai bine”, drept este să încheiem cu cuvinte de laudă pentru eforturile conducerii cursurilor — prof. dr. doc. Al. Piru, director, conf. dr. Ion Diaconescu — secretar științific al Senatului, conf. dr. Popescu Florin — director adjunct, lector dr. Eugen Marinescu — director adjunct, pentru eforturile celor peste 40 de cadre didactice și cercetători de la Facultatea de limba și literatura română a Universității din București, precum și de la Institutul de lingvistică, folclor și dialectologie, care au sprijinit organizarea și desfășurarea cursurilor, făcînd din ele o autentică experiență culturală pentru fiecare din cei prezenți aici.

Încheiem odată cu această emoționantă mărturisire a lui Chantal Signoret, doctorandă la Universitatea din Aix-en-Provence, în care se concentrează întreaga emulație intelectuală, dar și afectivă ce a caracterizat actuala ediție a Cursurilor de vară de la București: „Aceste Cursuri de vară sînt pentru mine pline de nostalgie. Nu pot pleca fără tristețe dintr-o țară unde poezia și arta sînt regine. Este ocazia să exprim aici mulțumirea mea. După această experiență foarte folositoare, vreau să caut mai adînc sufletul și inima României”.

TANIA RADU

Corul „Miorița” din Reșița cucerește lauri în Franța

„Nimic nu este mai frumos decît să fii aclamat și iubit de o sală întregă cîntînd românește, îmbrăcat în portul național, poate doar bucuria de a cînta cu toții la întoarcerea acasă, cînd am pus piciorul pe primul petec de pămînt românesc, la Curtici, cîntecul „România, dulce țară”, mărturiseste prof. Doru Morariu, dirijorul Corului de cameră „Miorița” din Reșița, împărtășindu-ne cu justificată mîndrie succesele acestei formații „de elită a muzicii corale românești”, cum o prezenta în 1980 dirijorul și compozitorul Marin Constantin, artist emerit. Deși fîințează doar din 1975, dragostea de cîntec a unor oameni cu calități de excepție, dăruirea și munca

permanentă, tinerețea și pasiunea, talentul care refuză blazajul au dus la afirmarea, în țară și peste hotare, a acestei formații valoroase. Întă citiva din faptele artistice ale corului reșitani, condus de compozitorul Doru Morariu. Repertoriul cuprinde peste 180 de ținări din literatura corală românească și universală. A susținut mai mult de 300 de concerte, recitaluri și concerte-spectacol. Laureat al Festivalului național „Cîntarea României” edițiile a II-a și a III-a. Laureat al concursului internațional de cînt coral „C. A. Seghezzi” Gorizia — Italia, 1978. Premiul II folclor, premiul III cor femei, premiul III ansamblu vocal mixt la Concursul coral de la Tours — Franța, 1982.

REGHINA VIRVICI

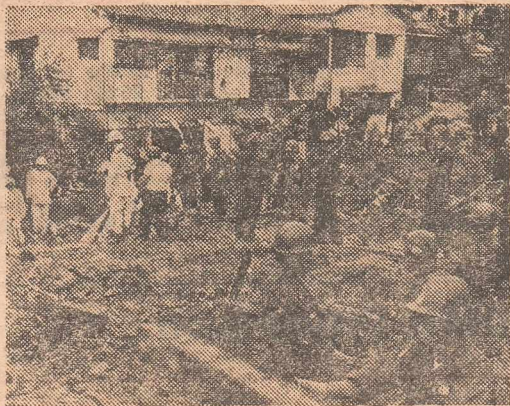
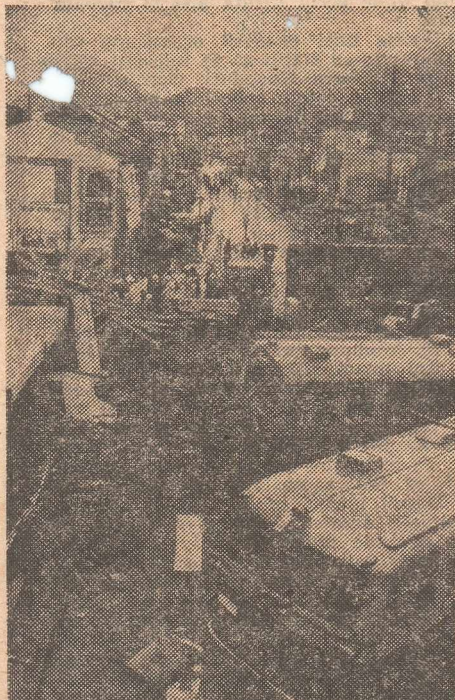
Taifun la Nagasaki — o nouă urgie învinsă

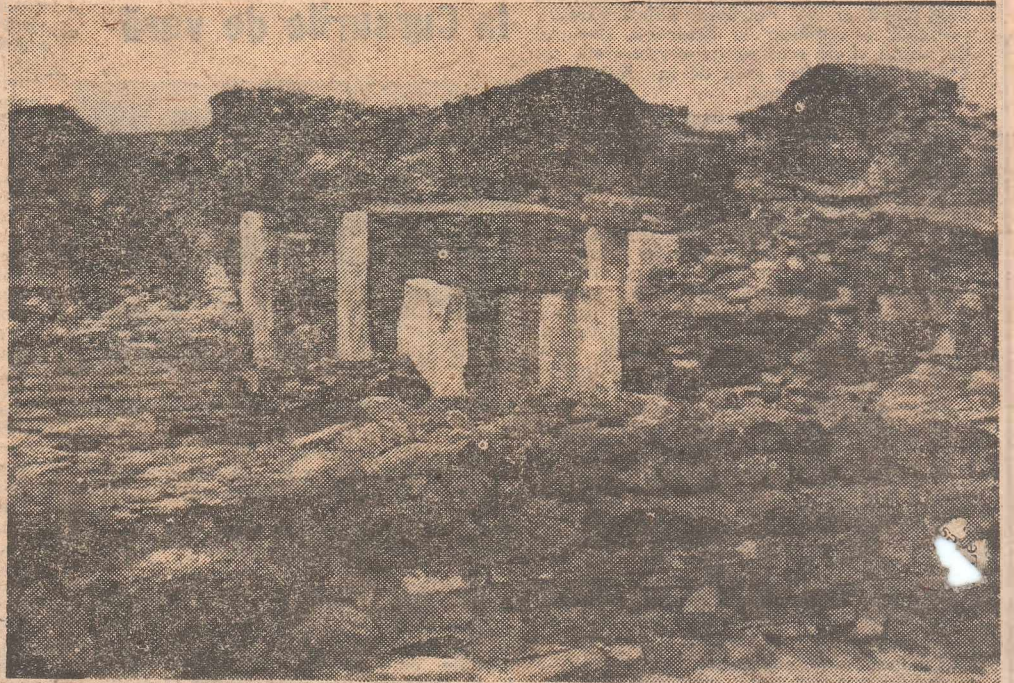
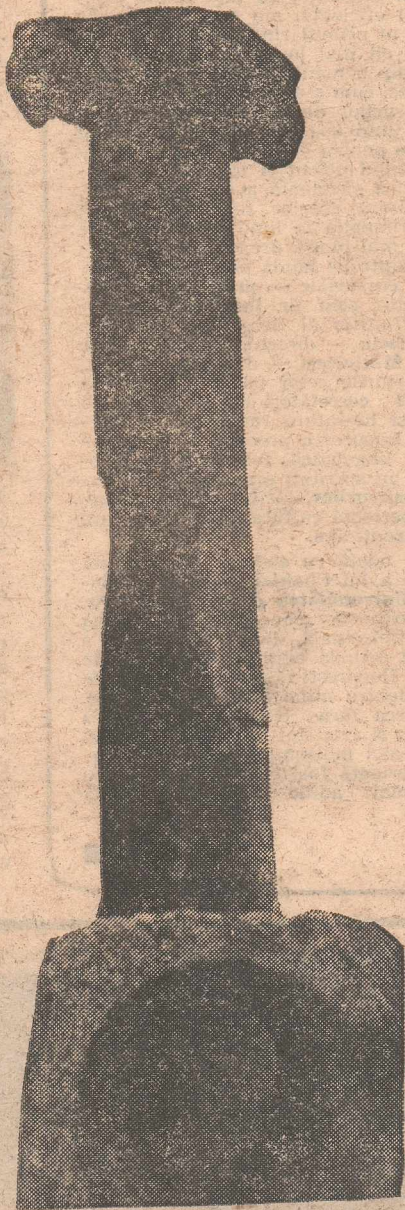
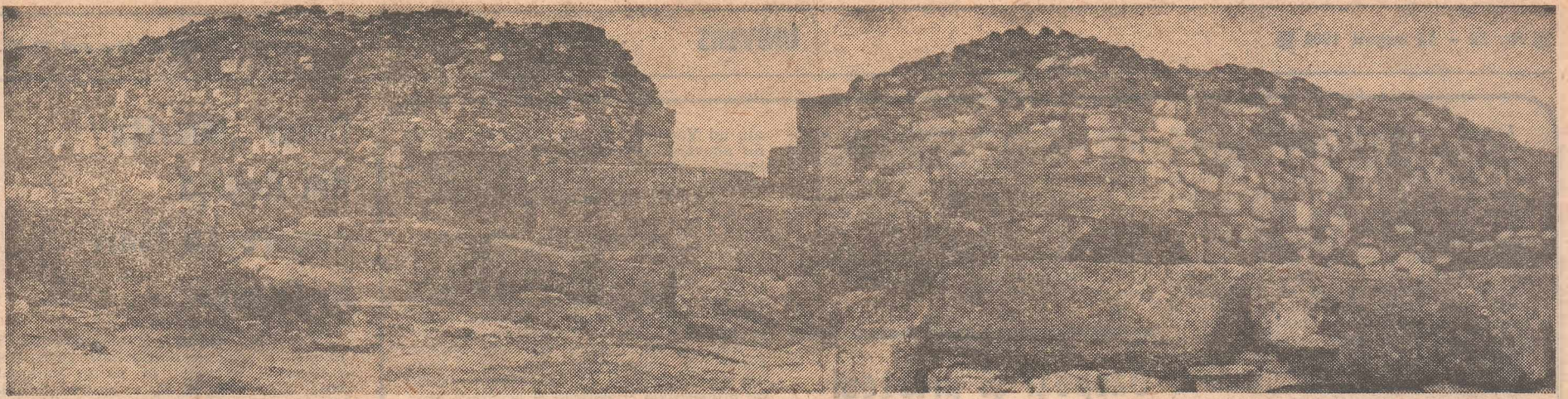
S-ar părea că există pe undeva un destin — nedrept — al orașelor. După ce a fost victima bombei atomice nr. 2, făurite și lansate de mîna omului, orașul-martir a fost acum cîteva zile ținta stihțiilor dezlănțuite: taifun, ploaie torențiale, inundații, alunecări de teren, un infernal lanț al morții.

Desigur, cele două cataclisme nu suferă comparație între ele, omul dovedindu-se infinit mai singeros și mai neîndurător decît natura mășteră. Priviți însă aceste imagini din Nagasaki '82, la sfîrșitul lui iulie, priviți urmările celei mai devastatoare inundații abătute în ultimii ani asupra acestei zone a Japoniei: alunecări de teren iscate de ape; pompieri intervenind nu ca să stingă incendiul, ci pentru a degaja răniți de sub dărîmături cu ajutorul jeturilor de apă; soldați combătînd stihia; camioane și autobuze grele spulberate de uragan cu frunzele în vînt; străzi prefăcute în ruine, peste care s-a presărat ca un straniu covor convulsivonaț modestul avut al locuitorilor cartierelor sărace; mame cîutîndu-și pruncii, copii cîutîndu-și părinții.

Nagasaki '82, un nou tribut de sînge și durere, sute de morți și răniți. Cu toate acestea printre ruine și dărîmături renase speranța, tenacitatea, uriașa și elementara bucurie de a trăi, a supraviețui și a reconstrui ceea ce a fost distrus și a lua viața de la capăt.

LIONEL NIȚESCU

Un Pantheon la doi pași de noi **HISTRIA**

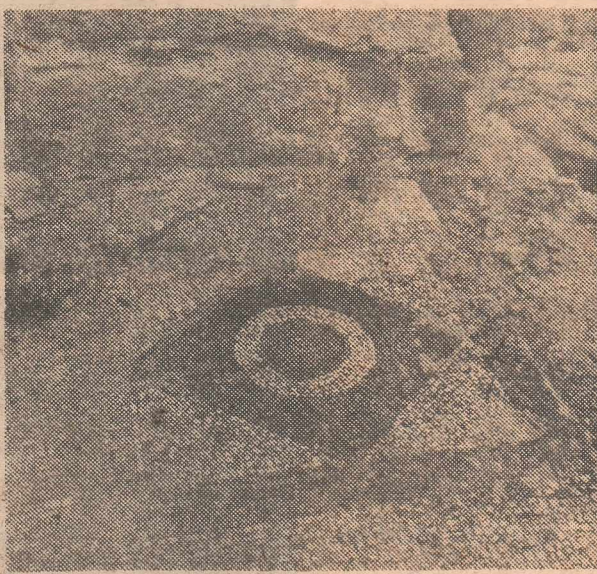
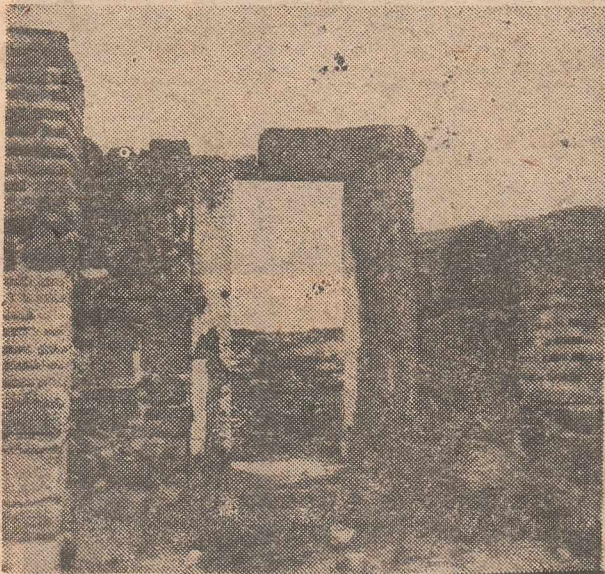
Pământul dintre Dunăre și Marea Neagră reprezintă pentru toată lumea o carte de istorie cu filele în permanență deschise.

Histria. Aseună cu discreție în lagunele Mării Negre care sînt o continuare a deltei, acolo unde apa scapă din mîini pămîntul, acolo unde cerul sîrută apa și coboară spre noi — Histria reprezintă o bijuterie a universului...

„Pînă la Histria sosește greu. Dacă n-ai șansa unei excursii organizate sau posibilitatea de a te deplasa cu autoturismul nimeni nu te-ar sfătui să te îndrepti către cetate. Din Constanța doar două curse zilnice te poartă prin Năvodari, Corbu, Vama și lacul Nuntași pînă înspre comuna Mihai Viteazul. Pentru cetate cobori la intersecție. Aici, două indicatoare (pe unul scrie Histria — iar pe celălalt Istria) îți arată că pînă la cetate mai sînt 7 kilometri. Dacă nu se oprește cineva să te invite în mașină nu-ți mai rămîne decît să mergi pe jos. Și asta nu numai la dus dar și la întors. Așa sînd lucrurile, într-o zi de duminică a mașinilor fără soț, am încercat să ajung pînă la cetatea Histria. Plopii de pe șosea m-au adăpostit cînd de soarele arzător de vară, cînd de ploaia pornită din senin. Decorul este decupat din povăști. Pășăci de toate culorile și mărîmle te însoțesc peste tot. La cetate îl găsești, asemănător unui marinar de cursă lungă, pe Petre Alexandrescu, șeful secției de arheologie greco-romană de la București și șeful șantierului de la Histria. Ceea ce a spus n-a avut darul să mă bucure cîtuiș de puțin. În ciuda faptului că de foarte puțin timp aici, chiar în incintă, a luat ființă un elegant și frumos muzeu în care sînt adunate pîese încă de vremea lui Vasile Pîrvan, cel care a început munca de pionierat la cetate, monumentul se degradează. Da!

Acesta-i cuvîntul exact. Timpul, intemperiiile dar mai ales neglijența noastră au pus stăpînire pe cetate. Din sectorul bizantin, bîlle romane nici nu mai pot fi redete circuitul turistic. Aceeași soartă o au și cele trei temple grecești. La circa două sute de metri de zona templelor există așa numitul sector al cuptoarelor. Sînt șapte la număr. Două dintre ele s-au păstrat întregi pînă în zilele noastre. Dar și aici uitarea noastră distruge mai totul. Și ar mai fi cîte ceva de spus: tot în incinta cetății își desfășoară activitatea (și încă de activitate!) un bufet. Se vind bere și conserve. Cu ce se cumpără de aici, cu ce se mai vind de acasă s-a reușit ca în timp cetatea să se transforme într-un imens depozit de sticle și borcane goale. Așa sînd lucrurile, de urgență trebuie tras un semnal de alarmă. Am înțeles de la Petre Alexandrescu că pe lîngă faptul că există fonduri alocate pentru continuarea cercetărilor și salvarea cetății de la ruină, nu lipsește nici aprobările. Atunci pe bună dreptate ne întrebăm: ce se mai așteaptă? Lucrările, după părerea specialiștilor, trebuie începute fără nici un fel de zăbavă. Altfel riscăm să vorbim de cetatea Histria, comparată în multe locuri cu orașele siciliene, la trecut. Vom reveni fiindcă generațiile viitoare trebuie să se bucure și ele de tot ceea ce am moștenit noi...

SORIN POSTOLACHE
Fotografiile autorului

Flacăra Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interloare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) — 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Taria Radu) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mădara Buză, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgente, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanitoaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Mănescu, Constantin Dragomir, Sorin Postolache) — 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 21 23; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU